Henry James

Skruen strammes

Henry James

Skruen strammes

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Henry James: *Skruen strammes* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Henry James: *Skruen strammes* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Prolog

Vi havde siddet ganske åndeløse rundt omkring kaminen, mens historien blev fortalt – men med undtagelse af den meget rigtige bemærkning, at den var forfærdelig uhyggelig, hvad en mærkelig historie, fortalt en juleaften i et gammelt hus, også burde være, så mindes jeg ikke, at der gjordes nogen yderligere bemærkning, før en eller anden kom til at sige, at det var det eneste tilfælde, han nogensinde havde hørt, hvor der var hændet et barn noget sådant. Jeg mener dermed, at det var et syn, som viste sig netop i sådant et gammelt hus som det, hvori vi denne aften var samlet – et syn, der var så frygteligt, og som viste sig for en lille dreng, der sov i samme værelse som sin moder, og som vækkede hende, ved at skrige af rædsel for det. Og hun vågnede – ikke for at berolige ham og få ham til at sove igen – men for selv at se det samme syn, der havde gjort ham så bange – inden de faldt i søvn på ny. Det var denne ytring, der bragte Douglas til senere på aftenen at komme med en bemærkning, som havde til følge, at efternævnte meddelelser bør læses med opmærksomhed og interesse. En eller anden fortalte så en historie, som der ikke var noget særlig mærkeligt ved, og som jeg kunne se, slet ikke interesserede ham. Dette tog jeg som bevis for, at han selv havde noget at fortælle os, og at vi blot skulle vente lidt. Vi ventede også til to dage efter, og den aften, lige før vi samledes, kom han frem med, hvad han havde på sinde.

"Med hensyn til Griffins spøgelse, eller hvad det nu var, så er jeg ganske enig med ham i, at det, at genfærdet først ville vise

sig for den lille dreng, øger det sælsomme ved historien. Men det er ikke det første tilfælde, jeg har hørt, hvor noget lignende er hændet et barn. Hvis det, at der er et barn med i historien, giver sagen en anden vending, hvad ville De så sige til, hvis der var *to* børn, som –"

"Vi siger naturligvis, at så bliver den dobbelt så interessant," udbrød en eller anden, "og at vi gerne vil høre om dem."

Jeg ser i tanken Douglas stå foran kaminen med ryggen til den og hænderne i lommen, og se på den talende. "Indtil nu kendes den ikke af andre end mig. Den er alt for forfærdelig." Hvorpå der hørtes en hel del bemærkninger om, at den derved jo kun blev yderligere interessant – og vor ven nød forud sin triumf. "Den overgår alt andet, jeg ved intet, der kan stilles ved siden af den."

"Er den så rædselsfuld?" husker jeg, at jeg spurgte om.

Han sagde, at man slet ikke kunne bruge slige udtryk om den, at det i det hele taget var svært at udtale sig om den. Han strøg sig med hånden hen over øjnene – der gik en trækning over hans ansigt, og han udbrød: "Forfærdelig!"

"Å, hvor det er yndigt," ytrede en af damerne.

Han tog ingen notits af hende, han så på mig, men det var, lige som om han i stedet for så alt det, han talte om. "Uhyggeligt grim og pinefuld og rædselsfuld!"

"Nå – ja, ja," bemærkede jeg, "sæt Dem så blot ned og begynd."

Han vendte sig om mod ilden, skubbede til en brændeknude og så et øjeblik på den. Så talte han igen til os: "Jeg kan ikke begynde nu. – Jeg må sende bud til byen." Der lød en enstemmig protest og mange bebrejdelser, hvorefter han på sin

adspredte måde forklarede: "Historien er skrevet ned. Den ligger i en aflåset skuffe – den har ikke været fremme i mange år. Jeg kunne skrive til min tjener og lægge nøglen i en konvolut; så kan han sende pakken herned, når han har fundet den." Han henvendte sig ligesom særligt til mig, som bad han mig om hjælp til ikke at tøve. Han havde brudt isen, der havde hvilet og vokset i mange år – han havde haft grunde til sin lange tavshed. De andre tog udsættelsen fortrydeligt op, men det var netop de betænkeligheder, han havde, der tiltalte mig. Jeg bad ham skrive med første post og opfylde vort ønske om snarest muligt at få hans historie at høre; og så spurgte jeg, om det var hans egen oplevelse. På dette svarede han øjeblikkelig: "Nej – Gud være lovet!"

"Men historien – optegnelserne, det er Deres? De nedskrev det hele?"

"Blot indtrykket. Jeg har det hele *her*" – han bankede på venstre side af brystet – "jeg glemmer det aldrig."

"Så Deres manuskript –?"

"Det er prentet med gammelt falmet blæk, i en ualmindelig smuk håndskrift." Han rodede atter op ilden. "En kvindes. Hun har været død i tyve år nu. Hun sendte mig det omtalte manuskript lige inden hun døde." Alle i stuen lyttede nu, og selvfølgelig var der nogen af dem, der straks drog deres slutninger. Han hørte på det uden et smil, men også uden at blive ærgerlig. "Hun var en meget indtagende person, men hun var ti år ældre end jeg. Hun var min søsters guvernante," sagde han stilfærdigt. "Hun var det bedste og behageligste menneske, jeg nogensinde har mødt af denne klasse; hun ville have været en hvilken som helst mand værdig. Men det er længe siden, og

de begivenheder, det drejer sig om, ligger endnu længere tilbage. Jeg var på college, og jeg traf hende derhjemme, da jeg kom hjem på ferie det andet år. Jeg opholdt mig meget hjemme den sommer – det var en smuk, varm periode, og når hun havde fri, spadserede vi i haven, fordybet i samtale. Det slog mig altid, hvor intelligent og dog beskeden, hun var. Ja, le blot ikke: jeg holdt umådelig meget af hende, og jeg har altid med glæde erindret, at hun vistnok også holdt af mig. Ellers ville hun ikke have fortalt det til mig – eller til nogen andre. Det var ikke noget, hun sagde mig direkte, men jeg vidste det. Jeg var sikker; jeg kunne se det på hende. Når De har hørt historien, vil De forstå det."

"Fordi det var sådan en forfærdelig oplevelse?"

Han stirrede stift på mig. "De vil forstå det," gentog han: "*De* vil."

Jeg stirrede tilbage. "Åh, sådan. Hun var forelsket."

Han lo for første gang. "De *er* temmelig skarpsindig. Ja, hun var forelsket. Det vil sige, hun havde været det. Det slap ud. Hun kunne ikke fortælle sin historie, uden at det slap ud. Jeg forstod alt, og hun så, at jeg gjorde det, men ingen af os berørte det nærmere. Jeg husker tiden og stedet. Det var henne ved hjørnet af græsplænen under de store bøgetræers skygge en meget varm sommereftermiddag. Man skulle ikke tro, at man kunne ryste af angst i sådanne omgivelser, men, å, nej dog –" Han gik bort fra kaminen og satte sig i en stol.

"De kan vel have pakken her torsdag morgen?" spurgte jeg.

"Rimeligvis ikke før med eftermiddagsposten."

"Nå – ja – men så når vi har spist?"

"Så samles De alle med mig her?" Han så rundt på selskabet. "Er der nogen, som vil rejse?" Hans tonefald lød næsten forhåbningsfuldt.

"Vi bliver alle!"

"*Jeg* også – og *jeg* også!" udbrød de damer, som ellers havde bestemt sig til at rejse. Men fru Griffin ville gerne have nærmere oplysninger. "Hvem var det, hun var forelsket i?"

"Det fremgår af historien," dristede jeg mig til at svare.

"Åh, jeg kan ikke vente, til vi får historien!"

"Historien meddeler *intet* om det," sagde Douglas, "i alt fald ikke på nogen banal eller almindelig manér."

"Det var jo sørgeligt, for jeg forstår det ikke på nogen anden måde."

"Vil *De* ikke fortælle os det, Douglas?" spurgte én.

Han rejste sig igen op. "Jo – i morgen. Men nu går jeg i seng. God nat." Han tog sit lys og gik hurtigt ud af stuen. Vi hørte hans skridt ude i forhallen; så sagde fru Griffin: "Ja, selv om jeg ikke ved, hvem hun var forelsket i, så ved jeg, i hvem *han* var det."

"Hun var ti år ældre end han," sagde hendes mand.

"Så meget mere – i den alder. Men det er alligevel mærkeligt, at hun har tiet stille så længe."

"I hele fyrre år!" bemærkede Griffin.

"Og først *nu* kommer han frem med det."

"Hans fortælling vil sikkert gøre et meget stærkt indtryk på torsdag aften," fortsatte jeg. Og alle var i den grad enige med mig, at vi med dét i udsigt tabte interessen for alt andet. Hvor ufuldendt den sidste historie end havde været, og hvor meget man end måtte betragte den som en ren indledning til, hvad

der senere ville komme, så var den alligevel næsten ude, og derfor sagde vi godnat, tog hver vort lys og gik til ro.

Den næste dag fik jeg at vide, at et brev, hvori der lå en nøgle, var blevet afsendt til hans lejlighed i London; men til trods for, eller måske netop af den grund, lod vi ham være alene indtil efter middag, og indtil det øjeblik indtraf i løbet af aftenen, hvor vi kunne få vort ønske opfyldt. Han blev også så meddelsom, som vi vel kunne ønske det, og gav os udmærkede grunde derfor. Det viste sig, at den historie, han havde lovet at læse for os, krævede en indledning for at kunne forstås. Lad mig herved tydeligt give Dem at forstå, at den historie, jeg nu skal til at meddele Dem, er en nøjagtig gengivelse efter de optegnelser, jeg gjorde, efter at have hørt den originale meddelelse. Lige inden den stakkels Douglas døde, overgav han mig det manuskript, som kom til ham den tredje dag, og den fjerde dag begyndte han under højtidelig og spændt interesse fra vor lille kreds at læse det for os. De damer, som havde sagt, at de ville opsætte deres rejse gjorde det alligevel ikke – Himlen være lovet. Og på den måde blev vi et lille, men udsøgt selskab, som samledes rundt om kaminen.

Det viste sig nu, at den skrevne historie egentlig først optog fortællingens tråd på et punkt, hvor selve historien egentlig var begyndt. Følgende kendsgerninger må derfor meddeles: Hr. Douglas' gamle veninde var den yngste af en fattig landsbypræsts mange døtre, og i en alder af tyve år kom hun til London, i frygt og bæven, for personlig at svare på et avertissement, der allerede havde sat hende i skriftlig forbindelse med den averterende. Da hun indfandt sig på det opgivne sted i Harley Street, viste dette menneske sig at være

en ungkarl i sin bedste alder og med et sådant udseende, som den skælvende, frygtsomme lille præstegårdsdatter hverken i drømmende eller vågen tilstand nogen sinde før havde set for sine øjne. Det er let at beskrive ham – hans type dør heldigvis aldrig ud. Han var smuk og elskværdig, utvungen, munter og indsmigrende. Han måtte synes hende meget kæk og elegant, men hvad der gjorde stærkest indtryk på hende og indgav hende det mod, som hun senere lagde for dagen, det var, at han fremstillede hele sagen for hende, som om hun gjorde ham en stor tjeneste, en overordentlig venlighed, som han skyldte hende megen taknemmelighed for. Hun antog, at han måtte være meget rig, men også forfærdelig ødsel. Hun så ham i hele hans glans, smuk, elegant og indtagende. Han boede meget flot i et hus i byen, og han havde fyldt sit hjem med rejseerindringer og jagttrofæer. Men det var til hans landsted, en gammel familiegård i Essex, han ville have, hun skulle rejse.

En yngre broder, en officer, var død for to år siden i Indien og havde efterladt ham som formynder for to moderløse små børn. Disse børn var altså blevet betroet til denne enlige mand, der ikke havde den mindste erfaring med hensyn til børn og heller ikke ejede skygge af tålmodighed. Det havde givet anledning til mange besværligheder og bekymringer og uden tvivl også for hans vedkommende til en række af misforståelser, men han havde den allerstørste medlidenhed med de stakkels, små væsener og havde gjort alt, hvad han kunne for dem. Han havde sendt dem ud til det andet hus, til landstedet, da det bedste jo ville være for dem at bo på landet, og der havde han lige fra begyndelsen ladet dem være under opsyn af de allerbedste folk, han havde kunnet få fat på, ja, han havde endog givet afkald på

sine egne private folk og var selv taget derned for at se til dem så tit, det lod sig gøre. Men det kedelige var, at de ingen andre slægtninge havde, og at hans egne sager optog al hans tid. Han havde givet dem sit landsted, "Bly", til opholdssted, fordi der var sundt og godt at være, og havde anbragt en fortræffelig kvinde, madam Grose, som øverstbefalende i den lille husholdning. Hun skulle kun være i køkkenet, men han håbede sikkert, at den unge dame ville komme til at synes om hende, da hun var en fortræffelig kvinde, som i sin tid havde tjent hos hans moder. Hos ham var hun husholderske og tillige for øjeblikket den, som havde hovedopsynet med den lille pige, som hun heldigvis holdt meget af. Der var rigelig hjælp i huset, men dén unge pige, der tog derned som lærerinde, skulle selvfølgelig have den øverste stilling og myndighed i huset. I ferierne måtte hun også tage sig lidt af den lille dreng, der nu i ét skoleår havde været på en latin- og kostskole, – ja, han var ganske vist temmelig ung til det, men hvad skulle man gøre? – og som, når ferien begyndte, ville komme hjem til gården. Hos de to børn havde der først været en ung dame, som de desværre var så uheldige at miste. Hun havde været ganske overordentlig god imod dem – var en sjældent udmærket dame; men så døde hun pludseligt, og han havde intet andet valg haft, end at sende den lille Miles til en skole. Siden den tid havde madam Grose gjort sit bedste overfor den lille Flora. Endvidere var der en kokkepige, en stuepige, en mejerske, en gammel pony, en gammel tjener og en gammel gartner – alle sammen fuldt pålidelige og hæderlige.

Dertil var Douglas nået i at male sit billede, da en eller anden pludselig spurgte: "Hvad døde da den forrige lærerinde af –

hun, som var så respektabel?"

Vor ven svarede straks: "Det kommer senere. Jeg foregriber ikke begivenhedernes gang."

"Ja, men – det synes mig, at det netop er det, De nu står i begreb med."

"Havde jeg været i hendes efterfølgerskes sted," afbrød jeg ham, "ville jeg også gerne vide, om pladsen også indbefattede –"

"Livsfare?" fuldendte Douglas. "Det ønskede hun også at få oplysning om, og det fik hun også. I morgen skal De erfare, hvad hun fik at vide. Men selvfølgelig afskrækkede udsigterne hende en hel del. Hun var ung, uerfaren og nervøs, og hun så for sig en række alvorlige pligter, uden hjælp og næsten i fuldstændig ensomhed. Hun bad om betænkningstid i nogle dage. Men lønnen, der blev budt hende, overgik så langt hendes beskedne fordringer, og ved det næste møde havde hun taget sin beslutning og lod sig engagere." Her gjorde Douglas en pause og gav derved mig lejlighed til at komme med en bemærkning:

"Og grunden til hendes beslutning kan naturligvis søges i den fortryllelse, den elegante unge mand udøvede over hende, og som hun ikke kunne modstå."

Han rejste sig, lige som han havde gjort den foregående aften, gik hen til kaminen, skubbede til en stor brændeknude og stod et øjeblik med ryggen til os. "Hun så ham kun to gange," sagde han så.

"Javel, men det var jo netop det fine og smukke ved hendes forelskelse."

Til min overraskelse vendte Douglas sig om mod mig. "Det *var* netop det fine og smukke ved det. Andre," vedblev han, "var

måske ikke faldet for det. Men han fortalte hende ærligt om alle sine vanskeligheder, og at adskillige andre ansøgere havde trukket sig tilbage. De var ganske simpelt bange. Det hele gjorde et så trist og besynderligt indtryk; mest af alt den vigtigste betingelse han stillede."

"Og hvori bestod den da?"

"At hun aldrig, aldrig nogen sinde måtte genere ham, hverken henvende sig til ham, beklage sig eller skrive, eller overhovedet noget som helst andet. Hun måtte selv klare alt, modtage alle penge af hans sagfører, påtage sig det hele og lade ham være i ro. Hun lovede ham at gøre, som han forlangte, og hun sagde til mig, at da han i et øjebliks lettelse og glæde tog hendes hånd og takkede hende for det offer, hun bragte ham, følte hun sig allerede belønnet."

"Men var det også al den belønning, hun fik?" spurgte en af damerne.

"Hun så ham aldrig mere."

"Å," sagde den samme dame, og det var alt, hvad der blev sagt desangående, da vor ven i samme øjeblik forlod os, indtil vi den næste aften igen samledes om kaminen, og da han, siddende i lænestolen, åbnede det falmede bind af en tynd, gammeldags, bog med forgyldt snit. Det hele tog rigtignok mere end en aften, men den samme dame stillede straks ved begyndelsen endnu et spørgsmål: "Hvad hedder historien?"

"Den har ingen titel."

"Å – *jeg* ved, hvad den skal hedde." Men uden at tage notits af mig begyndte Douglas at læse med en klar og tydelig stemme, der ligesom gød ny, poetisk glans over forfatterens ord.

1

Fra begyndelsen mindes jeg det hele som en række timer tilbragt i tvivl og uvished. Da jeg havde været i byen for at træffe ham, tilbragte jeg nogle meget ubehagelige dage, begyndte igen at tvivle og følte, at jeg ganske bestemt havde gjort mig skyldig i et misgreb. I denne sindstilstand tilbragte jeg de lange timer, mens jeg kørte hen ad vejen i den rumlende og umagelige vogn, der skulle bringe mig til den holdeplads, hvorfra et køretøj fra huset befordrede mig videre. Sådan lød ordren, blev der sagt mig, og jeg fandt også denne sene juniaften en bekvem vogn, som holdt og ventede på mig. At køre på den tid af dagen, en smuk sommereftermiddag, gennem et landskab, hvor al sommerens duftende herlighed syntes ligesom at byde mig velkommen, bidrog til, at mit mod og min sjælsstyrke vendte tilbage igen, og de jeg drejede op ad alléen, mødte der mig et syn, som yderligere øgede begge dele. Jeg antager, at jeg havde ventet, eller frygtet, at jeg skulle se noget dystert og melankolsk – og blev i stedet for behageligt overrasket. Som mit første gode indtryk husker jeg den brede, åbne forside, de åbne vinduer, de hvide, klare gardiner og de to piger, som kiggede ud. Jeg mindes den store græsplæne og de brogede blomster, gruset, der knasede under vognhjulene og de tætte trætoppe, hvor rågerne skreg. Omgivelserne var så helt anderledes, end jeg var vant til fra mit eget, tarvelige hjem, og straks ved min ankomst viste der sig en sirligt klædt kvindeskikkelse med en lille pige ved hånden, hun nejede for mig, som om jeg havde været husets frue eller en særlig fornem gæst. I Harley Street havde jeg fået

en kortfattet beskrivelse af stedet, og idet jeg mindedes den, bestyrkedes jeg endnu mere i min opfattelse af husets ejer som en gentleman, og det anede mig, at det, jeg gik i møde, måske ville overgå, hvad han havde lovet mig.

Jeg fik intet tilbagefald af modløshed den næste dag, for jeg gennemlevede de efterfølgende timer i lutter glæde ved at gøre den yngste af mine elevers bekendtskab. Den lille pige, som fulgte med madam Grose, syntes mig lige straks at være et så henrivende lille væsen, at det måtte blive en stor fornøjelse at få med hende at gøre. Hun var det smukkeste barn, jeg nogen sinde har set, og det undrede mig bagefter, at min foresatte ikke havde fortalt mig mere om hende. Jeg sov kun lidt den nat, dertil var jeg alt for ophidset; dette forbavsede mig, husker jeg, og jeg beholdt denne følelse, der øgede mit indtryk af den liberalitet, hvormed jeg blev behandlet. Det store, smukke værelse, et af de bedste i hele huset, den brede, statelige seng, de rige draperier om den, de store spejle, hvori jeg for første gang i mit liv kunne se mig selv fra hoved til fod, alt dette, foruden min lille elevs ganske usædvanlige ynde, alt dette overvældede mig ganske. Også overraskedes jeg fra det første øjeblik ved, at jeg sikkert ville komme udmærket ud af det med madam Grose, hvilket jeg havde næret nogen frygt for på køreturen derud. Det eneste, som på dette tidspunkt måske burde have advaret mig og vakt min tidligere ængstelse til live igen, var det, at hun lagde en så utilsløret glæde for dagen over at se mig. Inden der var gået en time, opdagede jeg, at hun var så glad – denne støtte, gode, sirlige, hæderlige kvinde – at det end ikke var hende muligt at være på sin post for ikke at vise mig det alt for klart og tydeligt. Jeg undrede mig allerede den

gang en smule over, hvorfor hun vel skulle have noget imod at vise mig det, og havde jeg tænkt over det eller næret nogen mistanke, kunne det måske have gjort mig lidt usikker.

Men jeg tænkte, at ingen usikkerhed kunne stå i forbindelse med noget så yndigt som den lille pige, hvis rene, fine barneskønhed måske mere end alt andet bidrog til den hvileløshed, der mange gange i løbet af natten bragte mig til at stå op af min seng, vandre omkring i mit værelse og betragte mine omgivelser og udsigten, og fra det åbne vindue se den gryende dag, lægge mærke til, hvad jeg kunne se af det øvrige hus og til, samtidig med at fuglene begyndte at kvidre, at lytte efter, om den lyd muligvis skulle komme igen, som jeg bildte mig ind, at jeg havde hørt, en lyd, der klang så sælsomt, og som ikke kom udefra, men hørtes inde i selve i huset. Der var nemlig et øjeblik, da jeg bildte mig ind at høre, svagt og langt borte, et barneskrig. Og senere havde det givet et sæt i mig, da jeg lige udenfor min dør hørte lette fodtrin. Men disse indbildninger var ikke stærkere, end at jeg kunne skyde dem fra mig, og det er nu kun under indtrykket af andre ting, som senere skete, at jeg mindes dem. At passe på, undervise, opdrage den lille Flora skulle sikkert blive en lykkelig tid for mig. Vi var blevet enige om nede hos madam Grose, at jeg lige fra begyndelsen skulle have barnets lille, hvide seng stående ved siden af mig i mit værelse. Jeg havde forpligtet mig til fuldstændig at tage mig af hende, og det, at hun den første nat blev hos madam Grose, skyldtes udelukkende det, at jeg var så fremmed for hende, og at hun ganske naturligt var lidt bange for mig. Men trods denne frygtsomhed, som barnet selv, på den sælsomste måde af verden, havde tilstået for mig, fandt hun sig på den sødeste,

alvorligste måde i, at vi talte om den og traf vore bestemmelser, og jeg følte mig ganske sikker på, at hun ville komme til at holde af mig. Det var også en af grundene til, at jeg straks syntes om madam Grose, at hun så utilsløret glædede sig over min beundring, da jeg sad ved aftensbordet sammen med min elev, der havde plads i en høj stol, og med hagesmæk på nød sin mælk og sit smørrebrød. Der var naturligvis ting, som i Floras nærværelse kun kunne afhandles imellem os ved hjælp af en udvekslen af en mængde fornøjede blikke og dunkle hentydninger.

"Og den lille dreng, ligner han hende? Er han lige så bemærkelsesværdig som hun?"

Det er forkert at smigre et barn. "Ak ja, frøken, i *høj* grad bemærkelsesværdig. Hvis De synes så godt om hende dér, så –", hun stod med et fad i hånden og smilede til den lille pige, der så fra den ene til den anden af os med sine rene, klare barneøjne.

"Nå, hvad så?"

"Ja, så bliver De *aldeles* væk i den lille herre."

"Ja, men det tror jeg også er meningen med mit ophold her. Kun er jeg bange for," mindes jeg, at jeg fik en uimodståelig lyst til at tilføje, "at jeg er meget let at bedåre, for det hændte mig allerede i London!"

Jeg kan endnu se madam Groses ansigt, da hun hørte dette. "Var det i Harley Street?"

"Ja."

"Ja, frøken, De er ikke den første – og De vil ikke blive den sidste."

"Å," svarede jeg leende, "jeg gør ingen fordringer på at være den eneste. Er det forresten ikke i morgen, at min anden elev

kommer tilbage?"

"Nej, frøken, ikke i morgen, først på fredag. Han kommer, ligesom De, i diligencen, og vognen herfra skal også hente ham."

Så sagde jeg, at det rigtigste og tillige det fornøjeligste ville være, at jeg skulle køre ind og hente ham sammen med hans lille søster, et forslag, som madam Grose bifaldt så ivrigt, at jeg yderligere bestyrkedes i den opfattelse, at vi skulle være enige i alle spørgsmål, og heri tog jeg da heller ikke fejl. Hun var rigtig glad over, at jeg var der.

Min sindsstemning den næste dag kan næppe kaldes en formindskelse af min glæde fra den første dag. Det var sandsynligvis kun en let forstemthed ved med klarere blik og ved det fulde dagslys at tage mine nye omgivelser nøjere i øjesyn. Ejendommen var meget stor, meget større end jeg havde tænkt mig det, og jeg følte mig på én gang lidt forskrækket, men også lidt stolt til mode. I denne min sindsstemning blev det ikke til meget med undervisningen, og jeg tænkte også, at det første og vigtigste for mig burde være, at barnet lærte mig at kende. Jeg tilbragte derfor den første dag udendørs sammen med hende. Jeg ordnede det således, at det blev hende, og kun hende, der skulle vise mig rundt. Og det gjorde hun også – trin for trin – værelse for værelse – hemmelighed for hemmelighed – på sin barnlige, ejendommelige måde, og resultatet blev, at vi inden en halv times forløb var blevet de allerbedste venner. Ung som hun var, slog det mig straks på denne vor første vandring, med hvilken tryghed og mod hun gik omkring i de tomme værelser, de øde korridorer, på de krogede trappegange, ja, endog op i et højt

tårn, hvor jeg blev svimmel. Jeg undredes også over hendes musik om morgenen og over hendes trang til at fortælle mig så mange flere ting, end hun selv spurgte om. Jeg har aldrig genset Bly siden den dag, jeg forlod den, og jeg tør sige, at så jeg den igen i min nuværende alder, ville den næppe forekomme mig så vældig. Men som min lille førerske hin dag hoppede foran mig rundt om hjørner og ned ad de lange korridorer i en blå kjole og med det gyldne hår, så jeg hele gården gennem rosenfarvede, romantiske briller. Men var da stedet ikke et eventyrslot? Nej – det var en stor, grim gammel, men bekvemt indrettet bygning, som indesluttede nogle levninger af en endnu ældre bygning, som til dels var genbrugt, dels udskiftet med nyt, og hvor jeg følte mig til mode, som om jeg fuldstændig forsvandt i de vældige omgivelser, som en enlig passager på et vældigt, drivende skib – et skib, hvor jeg, sært nok, stod ved roret.

2

Følgende faldt mig ind, da jeg to dage efter, sammen med Flora, kørte ud for at hente "den lille herre", som madam Grose sagde. Og det gjorde så meget mere indtryk på mig, efter at det, som hændte den anden aften, havde bragt mig i den dybeste forvirring. Som jeg allerede har sagt, forløb den første dag roligt og stille, men frygt og ængstelse skulle snart efter gribe mig. I posttasken – der kom sent om aftenen – lå der et brev til mig fra min foresatte, hvilket imidlertid kun indeholdt nogle få linjer, hvorimod der i samme konvolut fandtes et brev adresseret til ham selv, og uåbnet. "Dette, ser jeg, er fra rektoren, og han er en frygtelig besværlig mand. Vær så venlig at læse, hvad han skriver, afgør det hele med ham, men husk på endelig at holde mig udenfor. Ikke et ord, hører De!" Med meget besvær lykkedes det mig at bryde seglet, og jeg tog brevet med op på mit værelse og læste det først, lige inden jeg gik i seng. Men det havde været bedre, om jeg havde opsat læsningen af det til den næste dag, for det var blot skyld i, at jeg tilbragte endnu en søvnløs nat. Jeg havde ingen at tale med om det, og var derfor meget nedtrykt til mode. Og til sidst endte det med, at jeg besluttede mig til at fortælle madam Grose, hvad der var i vejen.

"Men hvad skal det dog sige? Barnet er sendt hjem fra skolen."

Hun så på mig med et blik, som jeg ikke kunne glemme, og som hun forvirret søgte at skjule. "Men bliver de ikke alle sammen sendt –?"

"Sendt hjem, jo. Men kun i ferien. Miles må aldrig mere komme derhen."

Hun blev rød i hovedet, fordi jeg betragtede hende så nøje. "De vil ikke tage imod ham mere?"

"Nej, de nægter det lige rent ud."

I dette øjeblik så hun på mig med tårefyldte øjne. "Hvad har han gjort?"

Jeg tøvede, og så syntes jeg, at det var bedst og mest enkelt at række hende mit brev, men i stedet for at tage imod det, lagde hun hænderne om på ryggen og rystede bedrøvet på hovedet. "Sådanne ting må jeg være udenfor, frøken."

Hun kunne ikke læse! Jeg var ked af min fejltagelse, som jeg søgte at gøre god igen, ved på ny at åbne brevet og læse det for hende. "Er han virkelig sådan en slem dreng?"

Hun havde endnu tårer i øjnene. "Siger lærerne det?"

"De går ikke i enkeltheder. De siger blot, at de beklager, at de ikke under nogen betingelse vil kunne beholde ham. Det kan kun betyde én ting." Madam Grose lyttede i stum sindsbevægelse. Hun undlod at spørge mig, hvilken denne grund var, og for at sagen kunne blive tydelig og klar imellem os, tilføjede jeg: "De siger, at han har en skadelig indflydelse på de andre."

Med simple folks pludselige overgange, fo'r hun op: "Den lille hr. Miles, har *han* en skadelig indflydelse på de andre?"

Der var en så dyb indignation, en så forfærdet forbavselse i hendes ord og tonefald, at jeg, skønt jeg endnu ikke havde set barnet, følte mig ligefrem rystet ved tanken om det tåbelige og så ganske urimelige i en sådan beskyldning. Og for at vise madam Grose min sympati, tilføjede jeg i en spottende tone:

"Ja, de siger sådan: *overfor hans stakkels små, uskyldige kammerater*."

"Det er forfærdeligt af dem," udbrød madam Grose, "at sige sådanne grufulde ting. Han er jo endnu ikke fyldt ti år."

"Nej, det lyder jo også utroligt."

Hun blev øjensynlig glad for min opfattelse af sagen. "Se ham nu først, frøken, og døm så!" Jeg følte den største utålmodighed efter at se ham, og denne følelse af nysgerrighed voksede efterhånden i mig til en ligefrem smerte. Madam Grose forstod, at hendes ord havde gjort virkning på mig, og derfor vedblev hun tillidsfuldt: "De kunne lige så godt tro det om vor lille frøken. – Gud velsigne hende," tilføjede hun straks efter, "*se* blot på hende."

Jeg vendte mig om og så Flora stå i den åbne dør. For ti minutter siden havde jeg anbragt hende inde i skolestuen tillige med et stykke hvidt papir, en blyant og en forskrift med store O'er. Hun udtrykte på sin barnlige måde sin afsky for alle ubehagelige pligter, og hun så på mig med et udtryk i sine yndige øjne, som ville hun dermed sige, at det udelukkende skyldtes den hengivenhed, hun havde fattet for mig, at det havde været en nødvendighed for hende at komme ind til mig. Jeg behøvede blot dette for fuldt ud at forstå madam Groses sammenligning, og idet jeg sluttede den lille pige i mine arme, kyssede jeg hende tusinde gange, og følte det næsten, som havde jeg noget at bede om forladelse for.

Resten af dagen søgte jeg efter en ny lejlighed til at nærme mig madam Grose, især da jeg hen imod aften syntes at kunne mærke, at hun søgte at undgå mig. Men så traf jeg hende på trappen, vi fulgtes ad ned, og jeg greb fat i hende. "Jeg tager det,

De sagde i middags, for en erklæring om, at *De* aldrig har syntes, han var en slet dreng."

Hun gjorde et kast med hovedet, og denne gang var det tydeligt, at hun i al troskyldighed havde taget sit parti i forhold til mig. "Å, det vil jeg ikke sige, at jeg *aldrig* har syntes."

Jeg blev igen så underlig til mode. "Så *har* De altså syntes, han undertiden kunne være –"

"Ja, frøken, Gud være lovet!"

Ved nærmere overvejelse delte jeg også denne opfattelse. "De mener altså, at en dreng, som aldrig er –"

"Er ikke nogen dreng efter *mine* begreber!"

Jeg greb fastere om hendes arm. "De holder mest af, at de har evnen til at være uartige? Det gør jeg også," tilføjede jeg ivrigt. "Men ikke i en sådan grad, at de smitter."

"Smitter?" gentog hun uforstående. "At de fordærver andre," forklarede jeg.

Hun stirrede på mig, forstod mig så, men lo på en underlig måde. "Er De bange for, at han vil fordærve *Dem*?" Der var et så fint og dristigt skælmeri i hendes tonefald, at jeg med en latter, der måske lød lidt tosset så at den bedst kunne passe til hendes egen, for denne gang gav efter for ikke at blive til nar i hendes øjne.

Men den følgende dag, da tiden nærmede sig, da vi skulle køre, tog jeg fat på en anden måde. "Hvordan var den dame, som var her før jeg?"

"Den sidste lærerinde? Hun var også ung og smuk, næsten lige så smuk, frøken, som De."

"Å, så håber jeg, at hendes ungdom og skønhed har hjulpet hende," husker jeg, at jeg ytrede. "Det lader jo til, at han holder

mest af, at vi er unge og smukke!"

"Ja, det gjorde han," bemærkede madam Grose, "sådan ville han helst have, at alle mennesker var." Men i samme nu standsede hun op. "Jeg mener, at sådan er han – herren."

Jeg var som lamslået. "Men hvem talte De da om fra begyndelsen?"

Hun så forvirret ud, men rødmede alligevel. "Naturligvis om *ham*."

"Om herren?"

"Ja, om hvem ellers?"

Det var så tydeligt, at hun ikke kunne tænke sig nogen anden, at jeg i næste øjeblik glemte mit indtryk af, at hun var kommet til at sige mere end det havde været hendes mening. Jeg spurgte derfor blot om noget, som jeg gerne ville vide. "Så *hun* noget i drengen?"

"Som var forkert? Det fortalte hun mig aldrig noget om."

Jeg fik skrupler, men overvandt dem. "Var hun meget forsigtig – jeg mener sådan sær?"

Madam Grose gjorde sig åbenbart umage for at være meget oprigtig: "Ja, i nogle retninger."

"Men ikke i alle?"

Igen tænkte hun sig om: "Jo, ser De, frøken, nu er hun jo borte. Og jeg vil ikke løbe med sladder."

"Jeg forstår Dem udmærket godt," skyndte jeg mig at svare, men et øjeblik efter kunne jeg alligevel ikke lade være med at spørge: "Døde hun her?"

"Nej – hun rejste bort."

Der forekom mig at være noget fordulgt i madam Groses korte bemærkning. "Rejste hun bort for at dø?" Madam Grose

stirrede ud af vinduet, men jeg følte, at jeg for min egen sikkerheds skyld havde ret til at vide, hvad han vel ventede, at unge piger, der engageredes til Bly Manor skulle udrette. "Hun blev syg, mener De vel, og rejste så hjem?"

"Så vidt man kunne se, blev hun ikke syg her. Hun forlod huset ved nytårstid for at rejse hjem, som hun sagde, på et lille feriebesøg, hvad hun også havde fuldstændig ret til. Vi havde den gang en ung pige, en barnepige, som var rigtig rar og flink, og *hun* tog sig af børnene imens. Men den unge dame kom aldrig tilbage, og netop, som jeg ventede hende, fik jeg at vide af herren, at hun var død."

"Af hvad?" kunne jeg ikke lade være med at spørge.

"Det meddelte han mig aldrig. Men frøkenen må undskylde, nu må jeg til mit arbejde."

3

Det, at hun så pludseligt affærdigede mig, havde heldigvis intet at betyde med hensyn til den gode forståelse, der herskede imellem os. Tværtimod mødtes vi bagefter, da jeg var kommet hjem med lille Miles, i endnu fortroligere forståelse på grund af min forvirring og bevægelse over, at et sådant barn havde fået en sådan behandling. Jeg kom lidt sent, og som jeg så ham stå i krodøren og spejde efter mig med bedrøvede øjne, fik jeg ved synet af ham det samme indtryk af renhed og barnlig ynde som hos søsteren. Han var aldeles utrolig smuk, og man blev grebet af en uendelig ømhed for ham. Det ville være umuligt at være genstand for en så nedsættende dom, og så at bære denne dom med et sådant udtryk af den mest bedårende uskyld, og da vi nåede hjem til Bly, stod jeg ganske uforstående – hvis jeg da ikke var ligefrem oprørt – overfor det frygtelige brev, der var låset nede i min skuffe. Så snart jeg kunne få talt i enrum med madam Grose, sagde jeg til hende, at jeg fandt det simpelthen grotesk.

Hun forstod mig straks. "De mener denne ondsindede anklage –?"

"Ja. Det er jo ufatteligt – *se* blot på ham!"

Hun smilede, da hun mærkede min beundring for barnet. "Jeg forsikrer Dem, frøken, jeg er fuldstændig af Deres mening. – Men hvad vil De nu gøre?" tilføjede hun straks efter.

"De mener, hvad jeg vil svare på brevet?" – Jeg havde taget min beslutning. – "Intet."

"Og onklen?"

"Heller intet."

"Og drengen selv?"

"Heller intet."

Hun tørrede sig med forklædet om munden. "Så vil jeg stå Dem bi – vi to vil føre kampen til ende."

"Ja, det vil vi," gentog jeg ivrigt og rakte hende min hånd som besegling af vor overenskomst.

Hun beholdt den et øjeblik i sin og tørrede sig om munden med den anden hånd. "Ville frøkenen tage mig det ilde op, hvis jeg tog mig den frihed at –"

"At kysse mig – nej, vær så god." Jeg omfavnede den gode, kære kvinde, og da vi havde omfavnet hinanden som søstre, følte jeg mig endnu mere oprørt og harmfuld til mode.

Dette var, hvad der skete i de dage, og når jeg nu tænker tilbage på det, må jeg passe på at fremstille det hele så tydeligt som muligt. Hvad jeg ser tilbage på med største forbavselse, er den stilling, jeg nu indtog. Jeg havde sammen med madam Grose besluttet at føre kampen til ende, og jeg var under påvirkning af en fortryllelse, der kunne udjævne de mange forskellige vanskeligheder ved en sådan anstrengelse. Jeg var grebet af kærlighed og medlidenhed. I min forvirring og uvidenhed syntes det mig en let sag, at jeg kunne tage mig af en dreng, hvis opdragelse lige var begyndt. Jeg mindes ikke, hvormed eller hvordan jeg foreslog, at hans studier skulle genoptages efter ferien. Vi var ganske vist enige om, at jeg den sommer skulle læse lektier med ham, men jeg føler nu, at i mange uger var det snarere mig, der lærte. Jeg lærte først noget, som jeg ikke tidligere havde erfaret i mit jævne, ensformige liv; jeg lærte selv at more mig og at more andre og

ikke tænke på den dag i morgen. Det var første gang, at jeg på den måde erfarede, hvad frihed og frisk luft og al sommerens herlighed vil sige. Ja, vel var det en fælde, det vil sige, ingen planlagt fælde, men den greb mig, fyldte mig, denne uvante rolige lykke. Den bedste måde, jeg kan betegne det på, er ved at sige, at jeg ingen besvær havde med mine to små elever, ikke den mindste ulejlighed – kort sagt, jeg var ikke forberedt. Jeg plejede at grunde over, men på en vag, utydelig måde, hvordan fremtiden vel ville blive for de to, om den måske ville knuse dem ved en ublid skæbne. Det, der senere så pludseligt brød ind over os, gjorde måske sit til, at denne første tid syntes mig så stille og fredelig, en lignende stilhed som den, der sænker sig over jorden, inden uvejret bryder løs.

I de første uger var dagene så lange, de bragte mig ofte, hvad jeg kaldte for "min egen fritid", det vil sige, den tid, hvor mine elever var kommet til ro om aftenen, og som jeg en lille stund havde helt for mig selv. Hvor meget jeg end holdt af at være sammen med de andre, så var denne time dog den tid på dagen, som jeg holdt mest af, og allermest lige i tusmørket, når jeg kunne spadsere mig en tur rundt i haven og fryde mig over al naturens rige skønhed. Det var en stor glæde for mig i disse timer at føle mig så rolig og tilfreds. Dertil bidrog måske også meget, at jeg i kraft af min diskretion, min taktfølelse og sunde fornuft, skabte en sorgfri tilværelse (hvis han nogensinde satte mig i forbindelse med det) for den mand, hvis tvungne bud jeg havde adlydt. Hvad jeg nu gjorde var, hvad han alvorligt havde sat sit håb til, og direkte forlangt af mig – og at jeg, når alt kom til alt, *kunne* gøre det, voldte mig endnu større glæde, end jeg havde tænkt mig. Jeg drister mig til at sige, at jeg kort sagt

bildte mig ind at være en ejendommelig og intelligent ung pige og følte behag ved den tanke, at dette efterhånden ville komme mere frem i lyset for mine omgivelser. Nå, det var også godt, om jeg betød en lille smule mere, for at kunne skildre det, som snart efter hændte.

Det var en aften, midt i min egen fritid, børnene var bragt til ro, og jeg var begyndt på min spadseretur. Noget af det, jeg hyppigst tænkte på under disse mine vandringer, var, at det ville være mig overmåde behageligt, om jeg pludselig mødte nogen. Om nogen lige der ved omdrejningen af stien pludselig ville stå foran mig og smile bifaldende til mig. Jeg ville ikke forlange mere end det – kun at han skulle *vide* det; og den eneste måde, hvorpå jeg kunne være sikker på, at han vidste det, ville være ved at se ham og det venlige smil i hans smukke ansigt. Det var dette ansigt jeg tænkte på den første gang, da jeg på hældningen af en lang junidag pludselig stod stille, idet jeg kom ud fra et af buskadserne og fik huset i sigte. Det, som fik mig til at stå stille, og som gjorde mig endnu mere bange end noget andet syn havde kunnet gøre, var, at min tanke var blevet til virkelighed. Han stod der virkelig, men højt oppe, på den anden side af græsplænen og oppe på toppen af det selvsamme tårn, hvor Flora hin første morgen havde ført mig op. Der var to af disse firkantede, grimme tårne, og de var anbragt i hver sin ende af huset, arkitektoniske absurditeter, som dog blev reddet af, at de ikke var *alt* for store eller dominerende, skønt de tydeligvis stammede fra en ældre og mere romantisk tidsalder end resten af bygningen. Jeg havde gjort mig tanker om dem og fantaseret om deres fæstningsagtige murkroner og hvad der kunne være foregået

deroppe i gamle dage, men alligevel forekom det mig ikke, at det var deroppe, den skikkelse, jeg så ofte havde forestillet mig, fortrinsvis hørte hjemme.

I det klare tusmørke mindes jeg, at skikkelsen gav anledning til forskellige arter af sindsbevægelse og ikke mindst overraskelse. Denne sidste foranledigedes af, at jeg opdagede, at jeg havde taget fejl. Manden, som mødte mit blik, var ikke ham, jeg straks havde troet at se. En ubekendt mand, på et ensomt sted, er en berettiget årsag til skræk hos en ung, uerfaren pige, og jeg så meget hurtigt, at skikkelsen deroppe lige så lidt var nogen jeg kendt, som det var ham, der havde optaget mine tanker. Denne mand havde jeg ikke set i Harley Street, eller noget andet sted. Og netop på grund af synet deroppe var det, som svandt alt liv af naturen, som lammedes alting rundt om mig, rågerne som holdt inde med deres kaglen og alle lyde forstummede. Men ellers skete der ingen forandring. Aftenens klare lys var endnu på himlen, og manden, som så ned på mig fra tårnets tinde, stod der lige så tydeligt som et billede i en ramme. Vi stod der lige overfor hinanden, men ikke længere borte, end at jeg med anspændt eftertanke spurgte mig selv, hvem han vel kunne være, og straks efter blev grebet af den dybeste forundring.

Spørgsmålet er nu, hvor længe jeg så ham stå der; jeg tænker, så længe det og mig at anstille en halv snes forskellige gisninger om, hvor længe og hvordan der vel havde kunnet være et menneske i huset, om hvis tilværelse jeg intet anede. Det varede så længe, som jeg var om at komme til den slutning, at noget sådant ikke kunne være muligt. Det varede så længe som skikkelsen, der ingen hat havde på hovedet, fra sin ophøjede

stilling med sit gennemtrængende blik, i det svindende dagslys, syntes at spørge mig om grunden til min tilstedeværelse. Vi var alt for langt fra hinanden til at kunne tale sammen, og dog var der er øjeblik, hvor en samtale, hvis afstanden mellem os havde været kortere, ville være blevet resultatet af vor gensidige stirren. Han stod i det hjørne, som var længst borte fra huset, høj og rank og med begge hænder på balustraden. Jeg så ham, lige så sikkert som jeg ser disse bogstaver foran mig, og nøjagtig et minut efter forlod han sin plads, og mens han uafbrudt holdt sit mit fæstet på mig, gik han langsomt over til det modsatte hjørne af platformen. Jeg følte tydeligt, at han ikke en eneste gang under denne bevægelse tog øjnene fra mig, og jeg kan endnu i dette øjeblik se for mig den måde, hvorpå hans hænder flyttede sig langs balustraden. Han stod stille henne i det andet hjørne, og selv idet han vendte sig om, blev han ved at stirre på mig. Så vendte han sig helt bort – mere ved jeg ikke.

4

Jeg stod som naglet til pletten, lammet af angst. Var der en "hemmelighed" på Bly, en sindssyg eller en slægtning, der holdtes i ufrivilligt fangenskab? Jeg ved ikke, hvor længe jeg stod og tænkte over dette, eller hvor længe jeg i min forvirring og angst blev stående på samme plet, – jeg husker kun, at da jeg igen trådte ind i huset, var det blevet ganske mørkt. Sindsbevægelsen drev mig til at vandre omkring uafbrudt, jeg tror i en hel time, og dog skulle der senere hen møde mig noget, i sammenligning med hvilket denne første oplevelse var for intet at regne. Da jeg kom ind i forhallen, mødte jeg madam Grose. Jeg husker tydeligt det indtryk, jeg havde af den klart oplyste entré – med billederne på væggene, det røde tæppe på gulvet – det udtryk af forbavselse, der var i min gamle venindes ansigt, og som sagde mig, at hun havde savnet mig. Af min samtale med hende forstod jeg straks, at det kun var lettelse over at blive befriet for sin angst, der gjorde sig gældende hos hende, og at hun aldeles ingen anelse havde om, hvad jeg var parat til at fortælle hende. Jeg havde ikke forud tænkt mig, hvilket indtryk synet af hendes venlige ansigt ville gøre på mig, – og jeg vurderede til en vis grad vigtigheden af, hvad jeg havde set, efter min tøven med at sige hende, hvad jeg havde oplevet. – Næppe noget andet i hele denne historie synes mig så underligt som den kendsgerning, at min frygt først virkelig begyndte med en instinktmæssig følelse af at ville skåne min gamle veninde. Da jeg derfor kom ind i forhallen og traf hende der, søgte jeg at finde en eller anden ligegyldig grund for min

lange udebliven, skød skylden på aftenens skønhed, den stærke dug og våde fødder og trak mig så snart som muligt tilbage til mit værelse.

Og derinde blev det hele ganske anderledes, der blev det i mange dage en sælsom sag. Der var timer eller øjeblikke hver dag, hvor jeg gjorde mig fri for mine pligter og lukkede mig inde for at tænke. Det var endnu ikke så meget det, at jeg var mere nervøs, end jeg kunne holde ud at være, end det, at jeg var meget angst for at blive det. For sandheden var simpelthen den, at jeg slet ikke kunne komme til nogen slutning angående, hvem den mand var, jeg havde set, og som havde øvet en så uforklarlig og mærkelig tiltrækning på mig. Jeg kunne med lethed anstille undersøgelser uden at vække opmærksomhed. Den rystelse, jeg havde udstået, må have skærpet mine sanser, for efter fire dages overvejelser kom jeg til det resultat, at jeg ikke var blevet narret af nogen af folkene, eller på anden måde var blevet spillet noget puds. Ingen af mine omgivelser kendte noget til sagen. Der kunne kun tænkes én mulighed, og den gentog jeg atter og atter for mig selv i mine ensomme timer bag den aflåsede dør. En eller anden udenforstående måtte have tilladt sig en ualmindelig grov frihed overfor mig. En mindre taktfuld fremmed måtte af nysgerrighed efter at se en rigtig gammel herregård på eller anden måde have skaffet sig adgang til huset, ubemærket være nået op i tårnet for at nyde udsigten derfra, og så bagefter listet sig ned igen. Og det, at han så dristigt havde stirret på mig, kunne meget godt tilskrives hans øvrige indiskretion. Forhåbentlig fik vi ham ikke mere at se.

Men det bedste var dog den glæde, jeg følte, ved at have med mine små elever at gøre, og jeg satte netop nu så meget des

mere pris på det, som jeg følte en usigelig lettelse ved ikke bestandig at måtte tænke på det andet. Dermed må ikke forstås, at vi tilbragte tiden udelukkende med leg spøg, jeg mener kun, at min interesse voksede for hver time, og at vi knyttedes nærmere til hinanden i det varmeste venskab. I stedet for at blive vant til dem, kende dem til bunds, som det går så mange andre lærerinder, gjorde jeg bestandig nye opdagelser hos dem. Kun i en retning kom jeg ikke videre. Der herskede det dybeste mørke med hensyn til drengens udvisning af skolen. Kort sagt, uden at ytre et ord om det, havde han klaret den sag for sig selv. Han havde derved kun kastet et endnu mærkeligere skær over de andres optræden. Han var alt for fin og uskyldig til at færdes i en hensynsløs, hårdhjertet skole, og han havde måttet undgælde for det.

Der var over begge børnene en så uendelig blidhed og føjelighed, som gjorde det komplet umuligt for én at straffe dem. Der var noget så upersonligt, ujordisk ved dem, som var de ikke børn af mennesker. Der var over drengen noget så uendelig følsomt og dog uendelig lykkeligt, der syntes mig lige nyt og tiltrækkende for hver dag. Han havde aldrig udstået nogen smerte, og dette tog jeg som et modbevis for, at han nogensinde virkelig var blevet straffet. Hvis han havde været uartig, havde han ikke undgået sin straf, og jeg ville have kunnet mærke det på ham, men jeg fandt intet, og mig forekom han en engel. Han talte aldrig om sin skole, nævnede aldrig nogen af sine kammerater eller lærere, og jeg for min part var alt for vred på dem til selv at hentyde til dem. Naturligvis var jeg fuldstændig fortryllet af ham, og jeg vidste det godt selv. Men jeg gav mig hen til den følelse, så meget mere, som jeg

havde bekymringer nok at slås med. Netop i de dage fik jeg foruroligende breve hjemmefra, hvor ikke alt stod godt til. Men hvad betød det i sammenligning med de to bedårende børn, jeg skulle passe på?

Nå, for at komme videre. Det var en søndag, og det regnede så stærkt og i mange timer i træk, at der slet ikke kunne være tale om at gå i kirke; derfor havde jeg aftalt med madam Grose, at hvis vejret senere bedrede sig, ville vi følges ad til eftermiddagsgudstjeneste. Det holdt heldigvis op med at regne, og jeg gjorde mig i stand til vor tur, som gennem parken og op gennem landsbyen ville tage tyve minutter. Da jeg var kommet ned i forhallen, huskede jeg på, at jeg inde i spisestuen havde ladet et par handsker ligge, som jeg havde syet knapper i, og jeg gik derfor ind for at hente dem. Det var meget mørkt i vejret, men tilstrækkelig lyst til, at jeg ikke alene kunne se mine handsker ligge på en stol, nær ved det brede vindue, men også, at et menneske stod udenfor og så ind gennem dette vindue. Jeg så synet, straks jeg kom ind i stuen, det var den samme mand, som allerede én gang før havde vist sig for mig. Jeg så ham igen, ikke tydeligere, det var umuligt, men så nær, at mit hjerte stod stille, og jeg blev kold over hele mit legeme. Det var den samme, og inde fra stuen kunne jeg se halvdelen af hans overkrop. Hans ansigt var trykket tæt ind mod ruden, men skønt det var mig nært, følte jeg dog, hvor sjældent tydeligt jeg havde set alt oppe på tårnet, skønt afstanden den gang var så meget større. Han blev kun stående et par sekunder, men længe nok til at overbevise mig om, at han også så mig og genkendte mig, men det forekom mig desuden, som havde jeg stået og set på ham i mange år og kendt ham alle tider. Men denne gang skete der

noget, som ikke var hændt før. Han stirrede på mig gennem ruden skarpt og gennemborende, men et sekund så han bort fra mig, og flyttede sit blik rundt i stuen. Og i samme nu fo'r det igennem mig – følte jeg en afgjort vished for, at det ikke var for min skyld, at han var kommet. Han var kommet for en helt andens skyld.

Bevidstheden om dette midt i min angst, havde en sælsom virkning på mig, skabte i mig, mens jeg stod der, en pludselig og ny følelse af pligt og mod. Jeg siger *mod*, fordi jeg uden tvivl allerede var langt borte: Jeg fo'r ud af døren, nåede ud på kørevejen, løb langs terrassen og drejede så om hjørnet. Men der var intet, min gæst var forsvundet. Jeg standsede pludselig med en følelse af lettelse, men jeg fjernede mig ikke. Jeg gav ham tid til at komme igen. Tid, siger jeg, men hvor længe varede det? Det kan jeg ikke dømme om. Hvor jeg end så hen i parken, kunne jeg intet opdage, men jeg husker, at jeg følte med mig selv, at han ikke havde skjult sig inde mellem buskadset eller bag træerne. Det faldt mig ind at gå hen og stille mig der, hvor han havde stået. Og det gjorde jeg, og jeg nærmede mit ansigt mod ruden og så ind i værelset, ligesom han havde gjort. Og som for nøjagtig at vise mig, hvor langt ind han havde kunnet se, kom madam Grose, ligesom jeg før, fra forhallen ind i stuen. Hun så mig, som jeg havde set min gæst. Hun standsede pludselig ligesom jeg, hun blegnede, og derved kom jeg til at tænke på, om jeg havde gjort det samme. Hun stirrede på mig, vendte så om ligesom jeg og gik ud af stuen, og jeg sagde til mig selv, at hun om et øjeblik ville komme ud til mig. Jeg blev, hvor jeg var, og mens jeg ventede, tænkte jeg på mange

ting. Men der er kun én af dem, som jeg vil omtale. Jeg kunne ikke forstå, hvorfor *hun* blev forskrækket.

5

Jeg fik det at vide, så snart hun drejede om hjørnet. "Hvad i alverden er der dog i vejen?" spurgte hun forpustet og ophidset.

Jeg svarede ikke, før hun kom ganske tæt hen til mig. "Med mig?" – der må have været et underligt udtryk i mit ansigt. "Viser jeg det så tydeligt?"

"De er hvid som et lagen. De ser forfærdelig ud."

Jeg tænkte mig om – uden skrupler kunne jeg svare hende. Min beslutning om at skåne madam Grose kunne jeg ikke mere overholde, og vaklede jeg et sekund, var det ikke det, som bragte mig til at tøve. Jeg rakte hånden ud mod hende, og hun greb den; jeg knugede den et øjeblik; jeg holdt af at mærke hende så nær ved mig. Der lå en slags tilbageholdende støtte i hendes overraskede udtryk. "De kom vel for at hente mig til vor kirkegang, men jeg kan ikke gå med."

"Er der hændt Dem noget?"

"Ja, og De må vide det nu. Så jeg meget underlig ud?"

"Gennem vinduet her? Ja – forfærdelig."

"Nå," svarede jeg. "Der var noget, som gjorde mig bange." Madam Groses øjne udtrykte tydeligt, at *hun* ingen lyst følte til også at blive det, men at hun på den anden sine også godt forstod, at hun måtte dele alle større ubehageligheder med mig. Ja, den sag var afgjort: hun *måtte* stå last og brast med mig. "Hvad De så inde fra spisestuen for et minut siden, kom af det. Hvad *jeg* så forinden var meget værre."

Hendes hænder knyttede sig. "Hvad var det?"

"En underlig mand, som så ind i stuen."

"Hvad var det for en mand?"

"Det aner jeg ikke."

Madam Grose så sig spejdende omkring. "Men hvor er han da blevet af?"

"Det ved jeg endnu mindre."

"Har De set ham her før?"

"Ja, én gang. Oppe på det gamle tårn."

Hun stirrede stift på mig. "Tror De, at det er en fremmed?"

"Ja, bestemt!"

"Og alligevel sagde De intet til mig om det?"

"Nej, af flere forskellige grunde. Men nu, da De har gættet –"

Madam Groses runde øjne blev endnu rundere ved denne beskyldning. "Jeg har intet gættet," sagde hun blot. "Hvor kan jeg det, når selv *De* ikke formår det?"

"Nej, det gør jeg rigtignok ikke."

"De har ikke set ham andre steder end på tårnet?"

"Nej – og så her på dette sted."

Madam Grose så sig igen om. "Hvad tog han sig for deroppe på tårnet?"

"Han stod og stirrede ned på mig."

Hun tænkte sig om et øjeblik. "Var det en gentleman?"

Jeg følte, at det spørgsmål behøvede jeg ikke at overveje. "Nej." Hun så på mig i den dybeste forbavselse. "Nej."

"Det var altså ingen her fra gården? Ingen fra landsbyen?"

"Nej, ingen. Jeg sagde intet til Dem. Men jeg undersøgte sagen."

Hun trak vejret lettere. "Men hvis han ikke er nogen gentleman –"

"Mener De, hvad han så er? Han er en rædsel."

"En rædsel?"

"Ja, så hjælpe mig Gud, om jeg ved, *hvad* han ellers er."

Endnu en gang så madam Grose sig omkring. Hun spejdede hen mod de mørkeste steder, tog sig sammen og vendte sig pludselig om imod mig. "Det er på tide, at vi går i kirke."

"Å, nej, jeg er ikke i stemning til at gå i kirke."

"Tror De ikke, at det vil gøre Dem godt?"

"Det vil ikke gøre *dem* godt!" Jeg nikkede hen imod huset.

"Børnene?"

"Jeg kan ikke forlade dem nu."

"De er bange –?"

Jeg svarede dristigt: "Jeg er bange for *ham*."

I madam Groses ansigt kom der for første gang et udtryk, vagt og utydeligt, men alligevel som et glimt af stærkere bevidsthed. Det syntes mig, som dæmrede der i hendes hjerne en tanke, en forestilling, som jeg ikke havde indgivet hende, og som jeg endnu slet ikke forstod. Jeg mindes, at jeg hele tiden opfattede det som noget, jeg måtte få at vide af hende, og jeg følte, at det måtte stå i forbindelse med hendes ønske om at vide mere. "Hvornår var det – på tårnet?"

"Omtrent midt i måneden. Netop på samme tid som nu."

"Så var det altså næsten mørkt," sagde madam Grose.

"Nej, ikke slet ikke. Jeg så ham, som jeg ser Dem nu."

"Men hvordan kom han derop?"

"Ja, og hvordan kom han derfra igen?" bemærkede jeg leende. "Der fik jeg desværre ikke lejlighed til at spørge ham om. I aften har det ikke været ham muligt at slippe ind."

"Han kigger altså kun ind?"

"Jeg håber, det må blive ved det!" Hun slap nu min hånd og vendte sig lidt bort. Jeg ventede et øjeblik og tilføjede så: "Gå i kirke. Farvel – jeg må passe på."

Langsomt vendte hun på ny sit ansigt om imod mig. "Er De bekymret for dem?"

Vore blikke mødtes. "Er *De* ikke?" I stedet for at svare gik hun tæt hen til vinduet og lagde ansigtet mod ruden. "De forstår altså, hvad han kunne se?" vedblev jeg.

Hun rørte sig ikke. "Hvor længe var han her?"

"Til jeg kom ud. Jeg gik ud for at træffe ham."

Madam Grose tænkte sig nu om, der var mere endnu i hendes ansigt. "Jeg havde ikke turdet gå herud."

"Det turde jeg heller ikke," svarede jeg smilende. "Men jeg gjorde det alligevel. Jeg ved jo, hvad der er min pligt."

"Det ved jeg også," svarede hun og tilføjede så: "Hvordan ser han ud?"

"Det har jeg længe gerne villet fortælle Dem. Men han ligner ingen andre."

"Ingen?" gentog hun.

"Han har ingen hat på hovedet." Og da jeg så på hendes ansigt, at hun allerede i denne ene ytring så en beskrivelse, blev jeg ved: "Han har rødt hår, stærkt rødt, tæt krøllet – blegt, aflangt ansigt med regelmæssige træk og sære små whiskers, der er lige så røde som hans hår. Hans øjenbryn er noget mørkere, de er stærkt buede og ser ud, som de var meget bevægelige. Hans øjne er skarpe, sælsomme, frygtelige, men jeg ved kun med sikkerhed, at de er temmelig små og gennemborende. Hans mund er stor, og hans læber er tynde, og

med undtagelse af hans små whiskers er han ganske glatraget. Jeg synes, at han ligner en skuespiller."

"En skuespiller!" Madam Grose lignede slet ikke sig selv i dette øjeblik.

"Jeg har aldrig set en sådan, men jeg antager, at sådan ser de ud. Han er høj, rank og livlig i sine bevægelser," vedblev jeg. "Men en gentleman, nej, det er han ikke."

Madam Grose var blevet kridhvid i ansigtet, der var et forfærdet udtryk i hendes øjne, og hendes mund stod halvt åben. "En gentleman?" stammede hun forvirret og bestyrtet. "*Han* en gentleman?"

"De kender ham altså?"

Hun kæmpede uden tvivl for at beherske sig. "Jo, men – han *er* smuk?"

Jeg forstod, hvorledes jeg skulle hjælpe hende. "Ja, i høj grad."

"Og han er klædt i –?"

"I en andens klæder. De er elegante, men det er ikke hans egne."

Hun sank sammen med en åndeløs voldsom stønnen. "Det er herrens!"

Jeg greb antydningen. "De kender ham altså?"

Hun vaklede et sekund. "Quint!" kom det så fra hende.

"Quint?"

"Peter Quint, hans egen tjener, kammertjener, den gang han var her."

"Dengang herren var her?"

Hun stirrede på mig med ligblegt ansigt, stred imod, men opgav det så og udbrød: "Han gik aldrig med hat, men – ja, der

savnedes nogle veste. De var her begge to forrige år. Så rejste herren, og Quint blev alene tilbage."

"Alene?" spurgte jeg tøvende.

"Alene med *os*." Og så tilføjede hun tungt: "For at holde øje med os."

"Og hvad blev der af ham?"

Hun tøvede så længe med at svare, at jeg blev endnu mere mystificeret. "Han forlod os også," kom det så endelig fra hende.

"Hvor tog han da hen?"

Der var et mærkeligt udtryk i hendes ansigt. "Ja – Gud ved hvor! Han døde."

"Døde han?" næsten skreg jeg.

Det var, som samlede hun al sin kraft for fast og sikkert at sige: "Ja, mr. Quint er død."

6

Det tog selvfølgelig mere tid og krævede flere samtaler imellem os end den ovennævnte at blive enige om, hvordan vi nu skulle indrette vort liv. På mig hvilede jo det frygtelige ansvar, og madam Groses opfattelse af dette mit ansvar var halvt bestyrtelse, halvt medlidenhed. Den aften, efter at jeg havde set synet, og efter at madam Grose havde fortalt mig det forfærdelige, kom ingen af os i kirke, men vi gik ind i skolestuen, og der talte vi ud om sagen. Og resultatet af denne samtale blev, at vi simpelthen reducerede den til den mindst mulige uhygge. Hun selv havde intet set – ikke så meget som en skygge en gang – og det har heller ingen andre i huset undtagen jeg. Men hun troede mig alligevel på mit ord og viste mig af den grund en næsten højtidelig ømhed.

Vi blev altså enige om, at vi nok mente at kunne klare os, og at vi ville stå hinanden bi til det yderste, men det var alligevel hende, som kom til at bære den letteste byrde. Jeg vidste den gang, lige så vel som jeg senere erfarede det, hvad jeg var i stand til at holde ud for at beskytte mine små elever; men det tog mig nogen tid at blive helt sikker på, i hvor stor udstrækning min hæderlige forbundsfælle var forberedt på at ville holde vor overenskomst. Jeg var en underlig én selv, lige så underlig som mine omgivelser, men når jeg nu på ny tænker på, hvad vi gik igennem, forstår jeg, hvor stærkt et holdepunkt vi må have fundet i den ene tanke, som *kunne* hjælpe os. Det var denne tanke, der hjalp mig ud over den første, store rædsel. Jeg kunne da i alt fald trække frisk luft i gården, og det kunne

madam Grose også. Jeg husker nøje den ejendommelige måde, hvorpå jeg fik kraft og styrke, inden vi skiltes den aften. Vi havde gennemgået det hele på ny.

"Han så efter en anden, siger De, og ikke efter Dem?"

"Han så efter lille Miles." Alt stod nu klart for mig. "Det var *ham*, han så efter."

"Hvordan kan De vide det?"

"Jeg ved det, jeg ved det," udbrød jeg ophidset. "Og *De* ved det også," vedblev jeg.

Hun nægtede det ikke, men jeg følte, at jeg ikke en gang behøvede den bekræftelse. I alt fald tilføjede hun et øjeblik efter: "Hvis *han* nu fik ham at se?"

"Lille Miles? Ja, men det er jo netop det, han gerne vil!"

Hun så igen meget forskrækket ud. "Barnet?"

"Gud forbyde det. Nej, manden. Han vil gerne vise sig for *dem*." Denne mulighed var en forfærdelig tanke, men alligevel – jeg kunne måske hindre det. Og mens vi gik derude, lykkedes det mig at bevise det på en praktisk måde. Jeg var fuldstændig sikker på, at jeg ville få at se igen, hvad jeg allerede havde set to gange, men noget inden i mig sagde mig, at ved at ofre mig selv, ved at tage det hele på mig, ville jeg kunne afvende faren fra de andre. Navnlig børnene ville jeg kæmpe for og frelse. Jeg husker en af de sidste ting, jeg sagde til madam Grose den aften.

"Det falder mig ind nu, at mine elever aldrig har talt om –"

Hun så mig stift ind i øjnene. "At han har boet her, og at de en tid var sammen med ham?"

"Ja – netop det," svarede jeg, "og heller ikke hans navn – eller noget som helst andet."

"Å – den lille frøken kan ikke huske noget om det. Hun har aldrig hørt eller vidst noget."

"Om de nærmere omstændigheder ved hans død?" Jeg tænkte mig om. "Måske ikke. – Men Miles vil kunne huske det. – Miles ved sikkert besked."

"Å, spørg ham ikke!" bad madam Grose bønligt.

Jeg så opmærksomt på hende. "De skal ikke være bange. Men det *er* alligevel mærkeligt."

"At han aldrig har talt om det?"

"Ja – aldrig er kommet med den mindste antydning. Og dog fortæller De mig, at de var så 'overordentlig gode venner'?"

"Å – det var ikke *ham*," erklærede madam Grose med eftertryk. "Det var kun noget, Quint bildte sig ind. Han legede med ham – forkælede ham –" Hun tav og tilføjede så et øjeblik efter: "Quint tog sig alt for mange friheder."

Ved tanken om hans ansigt blev jeg grebet af en pludselig angst. "Tog han sig friheder overfor *min* dreng?"

"Det gjorde han overfor alle."

Jeg gik ikke ved denne lejlighed nærmere ind på dette. Jeg ræsonnerede kun som så, at hun vel hentydede til tjenestefolkene – og hvem der ellers hørte til gården. Men vi havde en trøst, og det var, at ingen uhyggelig historie knyttede sig til den gamle gård. Den havde ikke noget slet rygte, og madam Grose ønskede åbenbart mest af alt at slutte sig til mig og være bange i al stilhed. Jeg satte hende til sidst på en prøve. Det var, da hun ved midnatstid stod med hånden på dørlåsen i skolestuen og ville sige godnat. "De mener altså – for det er af største vigtighed – at han afgjort og efter *alles* mening var et slet menneske?"

"Å, nej, det vil ikke jeg sige. *Jeg* vidste det – men herren ikke."

"Og De sagde det aldrig til ham?"

"Nej, herren holdt jo ikke af sladder og hadede, at man beklagede sig. Han gjorde altid forfærdelig kort proces med alle den slags ting, og hvis blot folk gjorde deres pligt overfor *ham*, så –"

"Så ville han helst være fri for resten?" Dette passede for så vidt godt med mit indtryk af ham. Han ville være i fred og var måske ikke sådan særlig fordringsfuld med hensyn til den omgang, han valgte sig. Men jeg blev ved at udspørge madam Grose. "Jeg vil da sige Dem, at *jeg* i Deres sted havde sagt det til ham."

"Ja, det var måske forkert af mig," indrømmede hun, "men jeg var virkelig bange."

"Bange for hvad?"

"For, hvad manden kunne finde på. Quint var så udspekuleret – så snedig."

"De var ellers ikke bange for noget? Ikke for den indflydelse –?"

"Indflydelse?" gentog hun angst og ventede, mens jeg tøvede.

"Ja, den indflydelse, han kunne have på de små. De var jo under Deres beskyttelse."

"Nej, det var de ikke!" sagde hun afgjort, men forfærdelig ulykkeligt. "Herren stolede på ham og lod ham blive herude, fordi han mente, hans helbred ikke var stærkt, og at landluften ville gøre ham godt. Derfor var det ham, som regerede. Ja" – nu indrømmede hun det – "selv over *dem*."

"Over børnene – han?" Jeg måtte ligefrem gøre vold på mig selv for ikke at stønne højt. "Og det kunne De roligt finde Dem

i?"

"Nej, nej, det kunne jeg ikke, og jeg kan det heller ikke nu." Den stakkels kvinde brast i gråd.

Som sagt, fra den næste dag måtte de være under det strengeste opsyn. I den følgende uge kom vi atter og atter tilbage til det samme emne. Hvor meget vi end havde talt om det hin søndag aften, så fik jeg, navnlig længere ud på natten – for sove, det kunne jeg ikke synderlig – det indtryk, som jeg ikke kunne blive fri for, at der var noget endnu, som hun ikke havde fortalt mig. Jeg havde ikke fortiet det mindste, men det havde madam Grose gjort. Om morgenen var jeg ydermere sikker på, at det ikke var af mangel på oprigtighed, men fordi der var frygt på alle sider. Det synes mig nu, da det hele er overstået, at da jeg om morgenen stod op af min seng, havde jeg gennemgået og tænkt over alle de frygtelige ting, der lå foran os og ventede på os. Hvad der frem for alt viste sig for mig, var netop den *levende* mands dystre skikkelse – den døde ville nok blive, hvor han var – og alle de måneder, han havde tilbragt på Bly. Denne onde tid havde fået en brat ende, da en arbejdsmand en vintermorgen fandt Peter Quint liggende stendød på vejen, der førte fra landsbyen. Katastrofen forklaredes ved et stort sår i hans hoved; sådan et sår, som kunne fremkomme ved et fald i mørket på den glatte vej og efter nogle timers ophold i en beværtning. Det, at han var drejet ind på en sti, som ikke førte til Bly, det glatte føre, de våde varer, han havde sat til livs, forklarede jo det hele, det resultat kom man i alt fald til efter ligsynet. Men der havde været forskellige dunkle øjeblikke i hans liv, sælsomme begivenheder og farer,

forskellige forviklinger og laster, man mere end mistænkte ham for, der kunne have tjent som forklaring på en hel del mere.

Jeg forstod nu, at man havde overdraget mig et hverv, et stort og vanskeligt hverv, og det ville være en stor trøst, om man på højere steder interesserede sig for det, og så at jeg vandt sejr, der, hvor mangen anden ung pige måske var bukket under. Det var mig en stor hjælp, at jeg så tydeligt og klart "forstod, hvad der var min pligt." Jeg var der for at beskytte og forsvare de små forladte væsner. Vi var afskåret fra alle – vi var forenet i faren. De havde ingen andre end mig – nå, og jeg, jeg havde *dem*. Jeg begyndte at passe på dem, skjult, hemmeligt; min ængstelse for dem kunne være steget til vanvid, havde dette varet alt for længe ved. Hvad der frelste mig, var, at det hele pludselig forandredes. Det varede ikke ved som en uudholdelig spænding, det blev standset ved forfærdelige beviser.

Det begyndte en eftermiddag, da jeg tilfældigvis tilbragte en times tid ude i haven sammen med den yngste af mine elever. Vi havde ladet Miles blive inde, han sad på en rød pude i den brede vinduesfordybning, han ville gerne læse en bog færdig, sagde han, og da han ellers var underlig rastløs af sig, var jeg glad ved, at der nu var faldet lidt ro over ham. Hans søster derimod havde været meget ivrig for at komme ud, vi drev omkring en halv times tid og søgte efter et skyggefuldt sted, for solen stod endnu højt på himlen, og det var meget varmt. Mens vi gik, måtte jeg på ny lægge mærke til, hvordan hun, ligesom sin broder, prøvede på at lade mig gå alene, uden at det så ud, som om hun gik i forvejen, og at det lod, som om vi fulgtes ad. De var aldrig ligegyldige og aldrig påtrængende. Det, jeg havde at gøre overfor dem gik i virkeligheden kun ud på at se dem

more sig storartet uden mig, dette var bestandig deres ivrigste bestræbelse, og de fik derved en stor beundrer i mig. Jeg vandrede omkring i en verden, de opfandt, de søgte aldrig nogen lejlighed til at kræve adgang til min. Så at min tid i virkeligheden kun gik med for dem at være en eller anden mærkværdig person eller ting, som legen i øjeblikket krævede, men som alligevel stod for dem som et mere ophøjet væsen. Jeg husker ikke mere, hvad jeg den eftermiddag skulle forestille, jeg mindes blot, at jeg var noget meget vigtigt og skulle forholde mig meget roligt, og at Flora var ivrigt optaget af at lege. Vi sad nede ved bredden af den lille indsø, og da vi nylig var begyndt med geografitimerne, så blev søen kaldt "det Azovske hav".

Pludselig mærkede jeg, at vi havde en tilskuer ovre på den anden side af "det Azovske hav". Den måde, jeg fornemmede dette på, var ganske sælsom. Jeg sad med noget håndarbejde i skødet, – for jeg skulle forestille et eller andet, som sad – på en gammel stenbænk, hvorfra jeg kunne se ud over dammen, og i denne stilling begyndte det pludselig at gå op for mig, uden at jeg ligefrem så nogen – at en tredje var til stede. De gamle træer og det tætte buskads lagde skygge over stedet, hvor vi sad – men ellers skinnede solen højt på himlen; mørkt eller skummelt var der ingen steder. Jeg sad og tænkte på, hvad jeg vel ville få at se, når jeg løftede mit blik og så tværs over søen. Jeg var i dette øjeblik optaget af at sy, og jeg mindes endnu den krampagtige anstrengelse, hvormed jeg søgte at fæste min opmærksomhed udelukkende på mit arbejde, indtil jeg havde samlet mig så meget, at jeg kunne tage en beslutning om, hvad jeg ville gøre. Der var en fremmed derovre – en skikkelse, hvis ret til at være der jeg ikke kunne forklare mig. Jeg husker, at jeg tænkte på alle

dem, der kunne være i deres gode ret til at færdes her: postbuddet, købmandsdrengen osv., men stadig uden at se op, følte jeg, at det måtte være den fremmede. Intet kunne være mere naturligt, end at dette var noget helt andet – men det var det ikke.

Med stor anstrengelse lykkedes det mig at fæste mit blik på den lille Flora, som i dette øjeblik var en halv snes meter fra mig. Mit hjerte stod et øjeblik stille af rædsel for, at hun også skulle få det at se – og jeg holdt mit vejr, mens jeg ventede på, at hun i sin uskyldighed skulle vise et eller andet tegn på interesse eller angst. Jeg ventede, men der kom intet, men så – og dette er mere forfærdeligt end alt andet, jeg endnu har at fortælle – forstod jeg pludselig, at hun i løbet af et minut var blevet ganske stille derhenne, og dernæst, at hun, ligeledes i løbet af et minut, havde vendt ryggen til vandet. Sådan stod hun, da jeg endelig så hen på hende i den faste overbevisning, at der endnu var nogen, som holdt øje med os. Hun havde fundet et lille, fladt stykke træ, hvori der tilfældigvis var et hul, hvilket bragte hende på den tanke at sætte en pind i det, som skulle forestille en mast, og således lave det hele til en båd. Mens jeg således iagttog hende, syntes hun at være helt optaget af sin beskæftigelse, og efter nogle sekunders forløb vendte jeg atter øjnene bort. Jeg var beredt til at møde, hvad der forestod.

7

Så snart jeg kunne, fik jeg fat i madam Grose – jeg kan ikke på nogen måde beskrive, hvordan jeg havde det i mellemtiden, men jeg kan stadig høre mig selv næsten skrige det ud, idet jeg kastede mig i hendes arme: "De *ved* det, det er forfærdeligt, de ved det, de ved det!"

"Hvad i alverden –?" Jeg kunne ligefrem føle hendes vantro, idet hun holdt om mig.

"Jo, alt, hvad *vi* ved, og Himlen ved hvad mere!" Så slap jeg hende og gav mig til at fortælle hende det hele, som vel egentlig først nu blev mig selv rigtig klart. "For to timer siden, i haven –" jeg kunne næppe tale – "*så* Flora!"

Det var, som om madam Grose havde fået et slag i hjertekulen. Hun formelig gispede. "Sagde hun det til Dem?"

"Ikke et ord, det er det forfærdelige; hun beholdt det for sig selv! Et barn på otte år, *det* barn." Det var mig ikke muligt at beskrive, hvor forbløffende dette var.

Madam Groses forbavselse var naturligvis kun så meget større. "Men hvorfra ved De det da?"

"Jeg var der jo, jeg så det med mine egne øjne, så, at hun godt vidste af det."

"Mener De – *ham*?"

"Nej – *hende*." – Jeg kunne se min egen forfærdelse afspejle sig i madam Groses ansigt. "En anden, denne gang. Men en lige så frygtelig og ulykkespående skikkelse. En sortklædt kvinde, bleg og skrækkelig, på den anden side af søen. Jeg var der med barnet, der legede ganske roligt, og midt i det kom hun."

"Kom – hvordan – hvorfra?"

"Sådan som de altid kommer! Hun viste sig med ét, stod der, men ikke så nær."

"Uden at komme nærmere?"

"Å, hvad fornemmelsen angår, kunne hun have været mig lige så nær som De."

Uvilkårligt gik madam Grose et skridt tilbage. "Var det nogen, De har set før?"

"Nej, men som barnet har set, og *De*." Og for at vise hende, at jeg havde fundet ud af det alt sammen selv, tilføjede jeg: "Min forgængerske, hende som døde."

"Frøken Jessel?"

"Ja, frøken Jessel. De tror mig ikke?" spurgte jeg indtrængende.

I sin bestyrtelse rokkede hun til højre og venstre. "Hvordan kan De være så vis på det?"

I min nervøse tilstand blev jeg pludselig irriteret. "Så spørg Flora," sagde jeg, "*hun* er sikker!" Men jeg greb mig straks i det og tilføjede: "Nej, for Guds skyld, gør ikke det. Hun vil nægte det, hun vil lyve!"

Men madam Grose protesterede ganske instinktivt. "Hvor *kan* De dog sige det?"

"Fordi jeg er vis på det. Flora ønsker ikke, at jeg skal vide det."

"Så er det blot for at skåne Dem."

"Nej, nej – det går meget dybere! Jo mere jeg tænker over det, jo mere kan jeg se, og jo mere jeg ser, jo mere bange bliver jeg. Jeg ved dårligt mere, hvad det er jeg *ikke* ser – hvad det er, jeg *ikke* er bange for!"

Madam Grose prøvede at følge mine tanker. "De mener, at De er bange for at se hende igen?"

"Å nej, ikke det – det er intet – nu! – Jeg er bange for *ikke* at se hende," tilføjede jeg forklarende.

Men madam Grose så på mig med et tomt blik. "Jeg forstår ikke, hvad De mener."

"Jeg mener, at barnet har en forbindelse – og det *har* hun ganske sikkert – uden mit vidende."

Ved forestilling om en sådan mulighed tav madam Grose i nogen tid, før hun atter tog sig sammen, som om blot tanken om, hvad der kunne ske, hvis vi gav os blot en tomme, gav hende nye kræfter. "Jamen du godeste – vi må virkelig passe på! Men på den anden side, hvis hun ikke har noget imod det –!" Hun tilføjede i et forsøg på en spøgefuldhed: "Måske holder hun ligefrem af det!"

"Holder af den slags? – Sådan en stump pigebarn!"

"Men er det ikke blot et tegn på hendes gudsvelsignede uskyld?" svarede madam Grose.

Denne bemærkning fik mig næsten bragt til samling igen, i hvert fald for øjeblikket. "Det er vi nødt til at tro på – vi må klamre os til den tanke! For hvis det ikke er et bevis på det, De der siger, så beviser det – Gud ved hvad! For det kvindemenneske er et rent billede på rædsel."

Madam Grose så et øjeblik ned for sig, så hævede hun igen blikket mod mig. "Sig mig, hvad De ved," sagde hun.

"De medgiver altså, at det er, hvad hun var?" udbrød jeg.

"Sig mig, hvad De ved," gentog hun ganske enkelt.

"Ved? Bare ved at se hende – ved at se, hvordan hun så ud?"

"Ved at se på Dem, mener De – så ondskabsfuldt?"

"Kæreste dog, nej – det ville jeg have kunnet udholde. Hun så slet ikke på mig. Hun stirrede kun stift på barnet."

Madam Grose prøvede at se det for sig. "Stirrede på barnet?"

"Å ja, men sådan et rædselsfuldt blik!"

Hun stirrede på mine øjne, som om de kunne have haft nogen som helst lighed med dem. "De mener, som om hun hadede Flora?"

"Nej, Gud hjælpe os, nej. Noget der var meget værre."

"Værre end had?" – Dette forstod hun ikke.

"Som om hun ville – var fast besluttet på – jeg kan ikke beskrive det. Som en slags vild, rasende hensigt."

Hun blev bleg. "Hensigt?"

"At få fat på hende." Madam Grose så mig et øjeblik ind i øjnene, så skælvede hun og gik hen til vinduet. Mens hun stod der og så ud, vedblev jeg: "Det er *det*, Flora ved."

Lidt efter vendte hun sig om igen. "Og denne person var klædt i sort, siger De?"

"Sørgeklædt, ja. Temmelig fattigt, nærmest lurvet. Men – ja – overordentlig smuk." Madam Grose fik et tankefuldt udtryk, som gav mig et indtryk af, hvor meget jeg havde lagt på hendes skuldre. "Å ja, smuk – overordentlig smuk," vedblev jeg insisterende, "Vidunderlig smuk. Men forfærdelig."

Hun kom langsomt hen til mig igen. "Frøken Jessel – *var* forfærdelig." Hun tog igen min hånd i begge sine, og holdt mig så fast, hun kunne, ligesom for at give mig styrke til at udholde det, hun nu fortalte mig. "De var begge to forfærdelige," sagde hun endelig.

Vi stod sådan en stund, og jeg fandt en slags trøst i nu at kunne se det hele så klart. "Jeg er taknemmelig for," sagde jeg

endelig, "at De har været så hensynsfuld ikke at have sagt noget tidligere. Men tiden er vist nu inde til, at jeg må have alt at vide." Hun så ud til at være enig med mig, men tav stadig. "Jeg *må* have alt at vide nu. Hvad døde hun af? Der må have været noget imellem dem, ikke sandt?"

"Der var alt."

"Trods forskellen –?"

"Ja, i deres klasse, deres stilling," sagde hun næsten beklagende. "*Hun* var en dame."

Jeg tænkte efter. "Ja – hun var en dame."

"Og han var så frygtelig lav," sagde madam Grose.

Jeg følte, at jeg næppe ville have grund til at betvivle madam Groses opfattelse af min forgængers fornedrelse. Og så meget lettere var det for mig at se vor arbejdsgivers tidligere forvalter, køn og snedig; fræk, depraveret, ødelagt. "*Han* var en køter."

Madam Grose overvejede et øjeblik, om hendes udtryk måske skulle modereres, men sagde så: "Jeg har aldrig mødt nogen som ham. Han gjorde, lige som han havde lyst til."

"Med *hende*?"

"Med dem alle sammen."

Det var, som om frøken Jessel havde vist sig for madam Groses indre blik. Jeg så hende i hvert fald afspejlet i hendes øjne lige så tydeligt, som jeg havde set hende ved søen, og sagde afgjort: "Det må have vel også have været, hvad *hun* ville."

På madam Groses ansigt kunne jeg se, at det havde været tilfældet, men i det samme sagde hun: "Stakkels kvinde, hun bødede for det."

"Så ved De altså, hvad hun døde af?" spurgte jeg.

"Nej, jeg ved ingen ting. Jeg ville intet vide, og jeg takkede Himlen for, at hun var vel ude af alt dette."

"Og dog havde De en anelse om –"

"Om hendes virkelige grund til at tage bort – å ja, hun kunne ikke være blevet. Tænk blot, her – og for en guvernante! Og senere bildte jeg mig ind, – å, noget skrækkeligt."

"Ikke så skrækkeligt som det, *jeg* tror," svarede jeg fortvivlet. Al hendes tidligere medlidenhed med mig vågnede, og ved den venlighed, hun viste mig, svigtede min modstandskraft. Jeg brast i gråd, hun drog mig til sit moderlige bryst, og jeg klagede højt: "Det nytter jo ikke," hulkede jeg fortvivlet; "jeg kan hverken frelse eller beskytte dem – de er fortabte!"

8

Hvad jeg havde sagt til madam Grose var sandt nok; men der var i det dybder og muligheder, som jeg ikke kunne eller turde indse. Vi var imidlertid enige om, at vi havde en pligt til ikke at give efter for overspændte forestillinger. Vi måtte holde hovedet klart, om ikke andet – og det kunne være svært nok, stillet over for de usædvanlige oplevelser, vi mente at have haft. Sent samme aften, da resten af huset sov, havde vi atter en samtale i mit værelse, hvor hun ikke lod til at være i tvivl om rigtigheden af, hvad jeg fortalte, jeg havde set. For at få dette bekræftet, behøvede jeg blot at spørge hende, hvordan jeg kunne "have fundet på det", hvis jeg virkelig havde det. Jeg gav hende en nøje beskrivelse af de personer, der havde vist sig for mig, en beskrivelse, der til mindste detalje beskrev deres særegne kendetegn, og hun kunne efter min beskrivelse sige præcis hvem de var. Hun skulle naturligvis have lidt tid til at fatte og acceptere det. Jeg lagde ikke skjul på, at min største interesse i øjeblikket var at finde en vej til at flygte fra det; men regnede også med, at hvis det skete igen – og det anså vi for givet, det ville – så ville jeg efterhånden vænne mig til faren, så at mit personlige ubehag ville være det mindste af det.

Da jeg efter mit første udbrud, som jeg har beskrevet her ovenfor, var jeg naturligvis vendt tilbage til børnene, da jeg mente, den bedste beroligelse for mig var at være i deres charmerende selskab; dette havde jeg allerede flere gange oplevet. Jeg blev snart klar over, at Flora kunne mærke og sætte sin lille finger netop på det sted, hvor det gjorde ondt. Hun så

på mig med et sødt, tankefuldt blik og beskyldte mig så lige ud for at have "tudet". Jeg mente, jeg havde fået fjernet de værste spor, men under omstændighederne var jeg grænseløst taknemmelig for, at det åbenbart ikke var lykkedes helt. At stirre ind i de grænseløse blå øjnes dyb og samtidig være i stand til at beskylde deres skønhed for at være et udslag af alt for tidlig bevidst snuhed var en kynisme, jeg foretrak at afstå fra. Jeg fortalte senere madam Grose, at når jeg hørte deres stemmer, trykkede dem til hjertet, og mærkede deres duftende ansigter mod min kind, så forsvandt alt andet for denne uskyld og skønhed. Det var en skam, at jeg var nødt til at gentage alt, hvad der var sket ved søen den eftermiddag. Det var en skam, at jeg blev tvunget til atter at tænke over, hvor sikker jeg kunne være på, hvad der i det øjeblik var sket, og gentage, hvordan det var kommet til mig som en åbenbaring, at denne ufattelige forbindelse fra begge sider til min forundring måtte være ligefrem vanemæssig. Det var en skam, at jeg med skælvende stemme atter måtte gentage grundene til, at jeg uden at sætte spørgsmålstegn ved noget af det, mente at Flora havde set frøken Jessel lige så tydeligt som jeg nu så madam Grose, og at hun havde ønsket at skjule for mig, at hun så hende, samtidig med at hun prøvede at regne ud, præcis hvor meget jeg så. Det var en skam, at jeg var nødt til endnu engang at beskrive, hvordan hun havde søgt at aflede min opmærksomhed ved en ildevarslende forøgelse af sine bevægelser, sin forøgede iver i legen, sin sang og pludren, og hendes forsøg på at drage mig med ind.

Men hvis jeg ikke tålmodigt ved denne fornyede gennemgang så ivrigt havde forsøgt at bevise, at det hele var intet, ville jeg

være gået glip af de to-tre trøstegrunde, jeg endnu havde tilbage. Jeg var på intet tidspunkt i stand til at bedyre overfor madam Grose, at jeg var *sikker* på, at jeg ikke trods alt havde bedraget mig selv. Ved at presse hende, havde jeg efterhånden fået hende til at fortælle mig en hel del – bid for bid, ganske vist. Men der var et eller andet, som blev ved at nage mig, jeg var ikke helt klar over hvad, og jeg husker, at jeg dengang – og det sovende hus og faren og vor vågen i de sene nattetimer har sikkert hjulpet til – følte, hvor vigtigt det var for mig at få trukket forhænget helt bort. "Jeg kan ikke tro på noget så rædsomt," husker jeg, at jeg sagde, "nej, lad os bare sige det lige ud: jeg tror ikke på det. Men hvis jeg gjorde, så er der én ting til, jeg er nødt til at få at vide af Dem. Hvad var det, De tænkte på, dengang, før Miles kom tilbage, da vi fik det brev fra skolen, og De sagde, at De ikke mente, at han *aldrig* havde været nogen virkelig slem dreng? Men han har jo i virkeligheden *aldrig* været slem; i de uger, jeg har haft ham her og levet så tæt sammen med ham, har han ufravigelig været et ligefremt billede på smuk, elskværdig godhed og velopdragenhed. De behøvede ikke at tage noget forbehold i den retning dengang. Hvad har De oplevet, som gjorde, at De tog dette underforståede forbehold?"

Det var et barsk spørgsmål, men sådan måtte det være, og under alle omstændigheder havde jeg fået svar på det, før dagen atter gryede, og vi gik hver til sit. Hvad madam Grose havde haft i tankerne var virkelig et afgørende bevis, nemlig intet mindre end at Quint og drengen i et tidsrum af flere måneder uafbrudt havde været sammen. Det havde desuden været årsagen til, at hun havde tilladt sig overfor frøken Jessel at gøre bemærkninger over det upassende i dette forhold. Frøken

Jessel havde, i en mærkværdig tone, bedt hende om at passe sig selv, og madam Grose havde derfor henvendt sig direkte til lille Miles. Hårdt presset fortalte hun mig, at hun havde sagt til ham, at hun helst så, "at unge herrer ikke forglemte deres stilling."

"De fortalte ham altså ligeud, at Quint blot var en simpel underordnet?"

"Netop det. Og det han svarede mig, var virkelig slemt."

"Og gentog han så også Deres ord for Quint?" spurgte jeg.

"Nej, slet ikke. Det ville han netop *aldrig* gøre," fo'r hun op. "Jeg var i hvert fald sikker på, at han ikke gjorde det," tilføjede hun i en lidt roligere tone. "Men han benægtede visse ting."

"Hvilke?"

"Som at Quint havde opført sig, som om *han* var lille Miles' lærer, og frøken Jessel kun var det for den lille frøken. Når han havde taget den lille fyr med sig, mener jeg, og blev borte i flere timer."

"Og så kom han med udflugter? Han sagde, at de ikke havde været sammen?" Hendes bekræftende udtryk var tydeligt nok til, at jeg umiddelbart tilføjede: "Nå sådan. Han løj."

"Åh!" mumlede madam Grose. Dette "åh" antydede sandsynligvis, at det var uden betydning, og hun bekræftede dette: "Men frøken Jessel tog sig ikke af det. Hun forbød ham det ikke."

Jeg tænkte mig lidt om. "Brugte han dette som en slags begrundelse over for Dem?"

"Nej, han sagde aldrig noget om det."

"Og han omtalte hende aldrig i forbindelse med Quint?"

En tydelig rødmen steg op i hendes ansigt, da hun så, hvor jeg ville hen. "Nuvel, han røbede aldrig noget. Han benægtede det." Hun gentog det: "Benægtede det."

Jeg pressede hende til det yderste. "De kunne altså se, at han godt vidste, at der var noget mellem disse to elendige?"

"Jeg ved det ikke – jeg ved det virkelig ikke!" stønnede den stakkels kvinde.

"De ved det jo godt, De kære menneske," svarede jeg. "Men De ejer ikke min rædsomme ligefremhed, og af ren og skær frygtsomhed og tilbageholdenhed og delikatesse undertrykker De endog dette, at De dengang, uden min støtte, måtte holde Dem tilbage, holde Dem tavs – og det var det, der allermest fik Dem til at føle Dem elendig. Men jeg skal nok få det hele frem! – Der var altså noget ved drengens opførsel," vedblev jeg, "der gav Dem indtrykket af, at han dækkede over og skjulte deres forhold?"

"Å, han kunne jo ikke forhindre –"

"At De fandt ud af sandheden? Naturligvis ikke! Men," udbrød jeg heftigt, "det viser jo i hvert fald, i hvor høj grad de havde haft held til at påvirke ham."

"Men det er jo ikke noget, der betyder noget *nu*" svarede madam Grose bedende.

"Så det var altså ikke så underligt, at De fik sådan et mærkeligt udtryk, dengang jeg fortalte Dem om brevet fra skolen!" fortsatte jeg.

"Mon jeg nu også så lige så mærkelig ud som De!" svarede hun. "Og hvis han var så slem dengang, som han åbenbart var, hvordan kan han så være sådan en lille engel nu?"

"Det har De ret i – hvis han var sådan en djævel i skolen. Hvordan mon? Nuvel," sagde jeg forpint, "De må spørge mig om det igen. Jeg er næppe i stand til at svare på det de første par dage, men De må endelig spørge mig igen!" Jeg skreg det ud på en måde, som fik madam Grose til at stirre forvildet på mig. "Der findes steder, hvor jeg ikke i øjeblikket må tillade mig adgang." Derpå vendte jeg tilbage til det, hun havde nævnt tidligere – drengens lykkelige evne til at lade en antydning slippe ud i ny og næ. "Hvis Quint – sådan som De sagde – blot var en simpel underordnet, så kan jeg gætte mig til, at Miles har sagt noget i retning af, at det var De også selv." Hendes udtryk var atter en så tydelig bekræftelse, at jeg ikke tøvede med at gå videre: "Og De tilgav ham det?"

"Ville *De* ikke have gjort det?"

"Jo, bestemt!" Vi udstødte begge en mærkelig lyd, som i stilheden lød som en slags undertrykt, mærkelig latter. Så fortsatte jeg: "Og under alle omstændigheder, når Miles var med denne mand –"

"Var frøken Flora sammen med kvinden. Det passede dem alle sammen så aldeles udmærket!"

Og det passede også mig, mærkede jeg, passede mig kun alt for godt; jeg mener, det passede præcis sammen med det forfærdelige billede, jeg mod min vilje var godt på vej til at danne mig. Men jeg havde så vidt held med mig til at undertrykke det, at jeg foreløbig vil indskrænke mig til at antyde det gennem min sidste bemærkning til madam Grose. "At han har løjet og været uforskammet er ikke så slemt, som jeg troede eller regnede med," sagde jeg grublende. "Men det er

alligevel nok, og jeg har en følelse af, at jeg må være mere på min post end nogensinde."

Jeg så med det samme, i hvor høj grad madam Grose havde tilgivet ham, at jeg rødmede ved det, jeg havde sagt. Da vi et øjeblik efter forlod værelset, spurgte hun pludselig: "Men De kan da ikke anklage *ham* –"

"For at have samkvem med nogen, som han skjuler for mig? Husk det, hvis vi får flere beviser. I øjeblikket anklager jeg ingen." Jeg tilføjede, idet jeg lukkede hende ud, så hun kunne vende tilbage til sit eget værelse: "Jeg må jo bare vente."

9

Så jeg ventede, og dagene gik, og efterhånden kom jeg lidt til ro, og da intet mærkeligt hændte, skønt jeg bestandig var sammen med mine små elever, forsvandt lidt efter lidt de uhyggelige fantasier, ja, endog de stygge minder. Der var over begge børnene en ejendommelig, barnlig ynde, som var i høj grad tiltrækkende, og jeg hengav mig villigt til den og lod alt andet ligge. Jeg grublede ofte over, om mine små elever kunne undgå at gætte, at jeg tænkte så mange underlige ting om dem. Og den omstændighed, at disse ting gjorde dem mere interessante for mig, bidrog just ikke til at holde det skjult for dem. Der var øjeblikke, da en uimodståelig indskydelse bragte mig til at tage dem i mine arme og trykke dem til mit bryst. Så snart jeg havde gjort det, sagde jeg til mig selv: "Hvad vil de tænke om det? Røber jeg nu ikke for meget!" Men jeg husker også, at jeg ofte spekulerede på, om der ikke var noget løjerligt i, at de just på denne tid så tydeligt lagde deres voksende hengivenhed for mig for dagen, ja, at jeg undertiden var nærved at tro, at de gjorde det i en bestemt hensigt.

Sikkert er det, at de i denne periode holdt overordentligt og næsten unaturligt meget af mig, og viste det ved på enhver måde at søge at gøre mig glæde – ikke blot læste de deres lektier bedre og bedre, men stadig havde de små overraskelser i beredskab til mig – de læste for mig, fortalte mig historier, opførte ordsprog, jeg skulle gætte, klædte sig ud som dyr eller historiske personer, vi havde læst eller talt om, og fremfor alt forbavsede de mig ved de "stykker", de på vers og i prosa i

hemmelighed lærte udenad og fremsagde for mig. Fra først af havde de lagt stor lærenemhed for dagen, og de nåede i kort tid meget langt. Alle deres små arbejder gik fra hånden, som om det var dem kært at beskæftige sig med dem, og deres hukommelse var ligefrem mirakuløs. Måske det var derfor, at jeg tog spørgsmålet om at få Miles sat i en anden skole med så stor ro. Han var så overordentlig dygtig for sin alder, alt for dygtig til at have en dårlig guvernante, en simpel præstedatter, og dog foretrak jeg at beholde ham hjemme, fordi jeg havde en fornemmelse af, at hans lille hjerne stod under en eller anden indflydelse, der virkede som en frygtelig stimulans.

Derfor kunne man let komme til erkendelse af, at en sådan dreng nok kunne undvære skolen en tid, men på den anden side vedblev det at være en gåde, at den samme dreng kunne være blevet "smidt ud" af en skolebestyrer. Lad mig tilføje, at skønt jeg ideligt var sammen med dem – jeg sørgede for næsten aldrig at forlade dem – kunne jeg dog ikke følge noget spor ret langt. Vi levede som i en sky af musik og kærlighed og leg. De var begge i høj grad musikalske, men navnlig havde den ældste af dem en vidunderlig hurtig opfattelse og en forbavsende musikalsk hukommelse. Jeg havde selv været barn, og det forbavsede mig ikke, at små piger kunne være slaviske tilbedere af små drenge. Men det forbavsende var, at der i verden fandtes en lille dreng, som så fint og forstående kunne tage hensyn til sin lille søster. De var altid enige – de skændtes aldrig eller beklagede sig over hinanden, de havde det elskværdigste og blideste temperament. Undertiden kunne jeg måske komme efter, at der var en eller anden lille forståelse imellem dem, så at den ene lagde beslag på mig, mens den anden listede sig bort.

Men hvis mine elever sådan narrede mig, var det alligevel på en så naiv og elskværdig måde, at man måtte tilgive dem.

For en tid havde vi altså fred. Men så en aften følte jeg atter denne underlige kulde, som var gået forud for det, der var hændet den første aften. Jeg var ikke i seng, jeg sad og læste ved et par lys. Der var et helt værelse, fuldt af gamle bøger på Bly, og skønt de fleste var af forfattere fra forrige århundrede, fristede de dog min ungdommelige nysgerrighed. Jeg husker, at den bog, jeg havde i hånden, var Fieldings *Amelia*, og at jeg var fuldstændig vågen. Jeg havde desuden en fornemmelse af, at det var meget sent, og at jeg slet ikke havde lyst til at se på mit ur. Og sluttelig havde jeg for ikke længe siden forvisset mig om, at lille Flora sov sin trygge barnesøvn under de hvide gardiner, som efter den tids skik omgav hendes seng. Jeg husker, at skønt bogen interesserede mig levende, afledtes min opmærksomhed pludselig, idet jeg vendte bladet, og jeg vendte uvilkårligt blikket mod døren. Mens jeg lyttede, mindedes jeg om den svage fornemmelse, jeg havde haft hin første aften efter min ankomst – fornemmelsen af, at der var et eller andet hemmelighedsfuldt på færde i huset, og så lagde jeg mærke til, at den svage brise udenfor det åbne vindue sagte bevægede mit halvt nedrullede gardin. Med pludselig beslutsomhed lagde jeg bogen bort, rejste mig, tog et af lysene, gik udenfor i gangen og lukkede og låsede døren lydløst.

Jeg ved ikke ret, hvad det var, der ledede mig, men jeg gik lige gennem forstuen med lyset løftet højt i vejret, indtil jeg fik øje på det høje vindue lige over det sted, hvor trappen drejer. Ved en eller anden lidt for hurtig bevægelse gik mit lys ud, og gennem det utildækkede vindue så jeg, at morgenen var ved at

bryde frem, og at jeg ikke mere behøvede lyset. I næste øjeblik opdagede jeg, at der var nogen på trappen, og at jeg måtte forberede mig på for tredje gang at møde Quint. Synet havde nået halvvejs op til afsatsen og var derfor nærmest vinduet. Da det fik øje på mig, standsede det og stirrede på mig, akkurat som det havde stirret på mig fra tårnet og i haven. Han kendte mig, lige så godt, som jeg kendte ham, og i det kolde, svage lys fra den gryende morgen stod vi overfor hinanden, og vore blikke mødtes i en intens stirren. Og denne gang forekom han mig absolut som et levende, afskyeligt, farligt væsen. Men det var endda ikke det mærkeligste – endnu besynderligere syntes det mig, at der i mit sind ikke fandtes spor af frygt, og at alt i mig satte sig op imod ham, ligesom prøvede kræfter med ham.

Jeg var naturlig bange i dette øjeblik, men jeg følte gudskelov ingen virkelig, egentlig rædsel. Og det vidste han. Jeg følte mig fuldstændig sikker på, at hvis jeg ikke veg, hvis jeg holdt stand blot et minut, ville jeg, foreløbig i det mindste, ikke have ham at trækkes med – og i dette minut blev det hele for mig lige så menneskeligt og naturligt, som om jeg i et sovende hus alene havde stået overfor en fjende eller en forbryder. Men havde jeg truffet en morder på dette sted, og ved denne tid, ville vi vel have sagt noget, et eller andet ville være foregået, en af os ville måske blot have bevæget sig. Så længe varede det, at jeg var nærved at tvivle på, jeg selv var levende. Jeg kan ikke udtrykke, hvad der så fulgte, på anden måde end ved at sige, at selve denne tavshed blev det element, i hvilket jeg så skikkelsen forsvinde. Det var, som så jeg den vende sig om, ligesom den elendige usling, den en gang havde tilhørt, ville vende sig om efter at have modtaget en ordre, og mens mine øjne ufravendt

hvilede på hans ryg, gå lige ned ad trappen og forsvinde i mørket ved den næste omdrejning.

10

Jeg blev stående, indtil jeg var sikker på, at min hemmelighedsfulde gæst virkelig var borte. Så vendte jeg tilbage til mit værelse. Det andet lys brændte endnu, og ved dets skin så jeg, at Floras lille seng var tom, og jeg snappede efter vejret i al den rædsel, jeg fem minutter før havde været i stand til at overvinde. Jeg styrtede hen til sengen, det lille silketæppe og lagnerne var i uorden, men de hvide gardiner var pænt trukket for. Så hørte jeg til min usigelige lettelse skridt, jeg så vinduesgardinet bevæge sig, og barnet dukkede frem, sundt og rødmosset på den anden side af det. I sin lille natkjole, med de små lyserøde, bare fødder og de gyldne krøller, stod hun dér ganske frimodigt. Hun så meget alvorlig ud, og aldrig havde jeg været mig så bevidst, at jeg var kommet til kort, som da hun bebrejdende sagde: "De uartige pige! Hvor har De dog været?" – i stedet for at jeg skulle have draget hende til regnskab for at have forladt sin seng, var det nu mig, som måtte give forklaring. Med den sødeste og elskværdigste naturlighed fortalte hun selv, at hun pludselig, halvt i søvne, havde haft fornemmelsen af, at jeg var ude af værelset, og var sprunget op for at se, hvad der var blevet af mig. Nu, da jeg havde hende hos mig i god behold, kom reaktionen. Jeg lænede mig tilbage i stolen, og følte mig lidt mat. Hun var trippet hen til mig, og havde sat sig på mit skød, skæret fra lyset faldt lige på hendes yndige lille ansigt, der endnu blussede af søvnens varme. "Var det efter mig, du så ud af vinduet?" spurgte jeg. "Troede du, jeg gik ude i haven?"

"Ja, ser De, jeg troede, der var nogen –", hun sagde det smilende, og uden at blive bleg.

Hvor jeg dog *så* på hende. "Og så du nogen?"

"Ih *nej*!" svarede hun næsten lidt stødt og dog med en elskværdig betoning.

I min daværende tilstand troede jeg bestemt, at hun løj. Jeg lukkede øjnene, for at besinde mig på, hvordan jeg skulle tage dette, og der var en udvej, som fristede mig så stærkt, at jeg uvilkårligt måtte have taget et meget hårdt tag i den lille pige; besynderligt nok fandt hun sig i det uden et skrig eller noget tegn på frygt. Hvorfor ikke gå løs på sagen og få ende på den? – sige hende lige ind i hendes søde ansigt: "Du ved det samme som jeg. Du ser det samme, og du aner allerede, at jeg ved det om dig. Hvorfor så ikke ærligt tilstå det for mig, så vi i det mindste kan tale om det, og måske skaffe os noget at vide om vor besynderlige skæbne, om hvad det alt sammen betyder?" Men ak, jeg vovede det ikke, og dog ville jeg derved have sparet mig selv for – ja, De vil få at se for hvad. I stedet for sprang jeg op, så hen til hendes seng og valgte hjælpeløst en omvej. "Hvorfor trak du gardinerne sådan for, at jeg måtte tro, du endnu lå i sengen?" spurgte jeg.

Flora tænkte sig om, og svarede med sit henrivende smil: "Fordi jeg ikke ville gøre Dem bange!"

"Men hvis du troede, jeg var gået ud –?"

Hun blev ikke en smule forvirret, vendte øjnene mod lysets flamme med et udtryk, som om spørgsmålet gjaldt manden i månen, og sagde: "Å, men De ved jo godt, at De kunne komme tilbage, og det *gjorde* De jo også." Kort efter, da hun atter var gået i seng, sad jeg længe ved siden af hende og holdt hendes

hånd i min, for at bevise, at jeg erkendte det hensigtsmæssige i, at jeg var kommet tilbage.

Fra det øjeblik må De kunne forstå, hvordan mine nætter forløb. Aften efter aften sad jeg oppe, Gud ved hvor længe. Jeg valgte sådanne øjeblikke, da jeg med bestemthed vidste, at min lille sovekammerat sov, så listede jeg mig ud, gjorde min lydløse runde i gangene og gik endog helt hen til, hvor jeg sidst havde mødt Quint. Men jeg traf ham aldrig mere der, og jeg kan lige så godt sige straks, at jeg ikke ved nogen anden lejlighed så ham i huset. Jeg var dog lige ved at opleve et andet eventyr på trappen. Idet jeg en nat tilfældigt fra det øverste trin kastede blikket nedad, fik jeg øje på en kvindelig skikkelse, der sad på et af de nederste trin med ryggen imod mig. Hun bøjede overkroppen forover og støttede hovedet i hænderne som overvældet af sorg. Det varede kun et øjeblik, så forsvandt hun uden at vende sig om til mig. Ikke desto mindre vidste jeg bestemt, hvilket frygteligt ansigt jeg ville have fået at se. Og jeg tænkte på, om jeg ville have haft samme styrke som for ikke så længe siden overfor Quint, hvis jeg havde været der nede i stedet for her oppe. Men der vedblev for resten at være god brug for min nervestyrke. Den ellevte nat efter mit sidste møde med Quint – nu talte jeg nætterne – fik jeg en forskrækkelse, som, fordi den kom så uventet, rystede mig mere end noget andet havde gjort. Jeg var så træt af hele tiden at være på vagt, og jeg mente, jeg nok uden samvittighedsnag den aften kunne lægge mig til at sove ved almindelig sengetid. Jeg faldt straks i søvn og sov til klokken henimod et. Men da jeg vågnede, satte jeg mig straks overende i sengen, så fuldstændigt vågen, som om en hånd havde rusket i mig. Jeg havde ladet et lys brænde, men det

var slukket nu, og jeg følte mig overbevist om, at Flora havde gjort det. Jeg fo'r op, gik i mørke lige hen til Floras seng – og fandt den tom. Så strøg jeg en tændstik og så hen til vinduet.

Barnet var atter stået op, havde blæst lyset ud og klemt sig ind mellem gardinet og vinduet, hvor hun nu stod og så ud i natten. At hun denne gang så noget, beviste den omstændighed mig, at hun hverken lod sig forstyrre af, at jeg atter tændte lyset eller af den i støj, jeg gjorde ved at kaste noget tøj om mig og stikke fødderne i mine tøfler. Skjult, beskyttet, helt optaget, lænede hun sig mod vindueskarmen. En stor, klar måne stod på himlen, og den tog jeg med i betragtning, da jeg hurtigt fattede en beslutning. Hun var ansigt til ansigt med det syn, vi havde truffet ved søen, og kunne nu holde samkvem med det, hvad hun den gang ikke havde været i stand til. For mig gjaldt det om uden at forstyrre hende fra korridoren at nå et andet vindue med samme udsigt. Jeg kom hen til døren, uden at hun hørte mig; jeg slap ud af den, lukkede den og lyttede udenfor, om jeg kunne høre noget til hende. Mens jeg stod i gangen, holdt jeg øje med hendes broders dør, som kun var ti skridt borte, og som på ny fremkaldte den samme indskydelse, jeg havde haft overfor hende. Hvad om jeg gik ind til ham og lige hen til *hans* vindue? Hvad om jeg ved dristigt at meddele ham min bevæggrund i hans drengeagtige forvirring kunne få tag i en flig af dette usalige mysterium?

Og den tanke bragte mig over til hans dør, hvor jeg så atter standsede. Jeg lyttede spændt og forestillede mig, hvad der vel gik for sig derinde. Hans seng var sagtens også tom, og formodentlig stod han ligeledes i hemmelighed på vagt. Der forløb et minut i dyb, åndeløs spænding, så svigtede modet mig

atter. Der var stille inde hos ham, måske han sov, måske jeg gjorde ham uret, og jeg vendte mig bort. Atter nølede jeg, men af andre grunde og kun nogle få sekunder. Så havde jeg truffet mit valg. Der var adskillige tomme værelser på Bly, det gjaldt kun om at vælge det rette, og det forekom mig at måtte være et værelse i det hjørne af huset, jeg har omtalt som det gamle tårn. Det var et stort, firkantet, stateligt udstyret sovekammer, hvis uhyre størrelse gjorde det så ubekvemt, at det ikke i mange år var blevet brugt. Jeg havde ofte beundret den pyntelige orden, madam Grose holdt det, og kunne let finde vej til det. Jeg kom derop, åbnede lydløst skodden og så ud. Månen skinnede meget klart, og i dens lys så jeg nede på plænen dybt under mig en skikkelse, som afstanden formindskede, og som stod der ubevægelig, ligesom fasttryllet og så op på mig, eller rettere ikke just på mig, men på noget, som øjensynlig var lige oven over mig. Der var åbenbart en anden oppe på tårnet, men skikkelsen nede på plænen var ikke den, jeg antog og bestemt troede at skulle få at se. Skikkelsen nede på græsplænen – det svimlede for mig, da jeg opdagede det – var stakkels lille Miles selv.

11

Ikke førend næste dag kunne jeg komme til at tale med madam Grose. Da jeg næsten aldrig lod børnene ude af syne, havde vi ondt ved at træffes alene, især da vi indså, hvor vigtigt det var, at hverken børnene eller tjenestefolkene mærkede på os, at noget usædvanligt var på færde. I den henseende var hendes friske, rare ansigt mig en stor betryggelse. Ingen kunne på det læse de frygtelige ting, jeg måtte betro hende. Hun nærede ubetinget tillid til mig. Havde hun ikke gjort det, ved jeg ikke, hvad der skulle være blevet af mig, for jeg kunne ikke have båret alt dette alene. Men hun var så velsignet fri for fantasi, og da hun ikke så andet i børnene end et par smukke, kloge, elskværdige små væsener, stod hun ikke i nogen direkte forbindelse med kilden til al min uro. Og det lettede min opgave. For mit eget vedkommende kunne jeg stole på, at mit ansigt ikke skulle sladre af skole, men det ville under disse omstændigheder have forøget vanskelighederne, hvis jeg skulle have været ængstelig for hendes.

Hun var kommet ud til mig på terrassen, hvor eftermiddagssolen nu hen på efteråret skinnede varmt og behageligt. Et lille stykke borte, men ikke længere, end at vi kunne kalde dem til os, legede børnene. Miles havde lagt armen om sin søster, og de gik langsomt frem og tilbage over græsplænen, mens han læste højt for hende af en eventyrbog. Madam Grose iagttog dem med fuldkommen ro, mens hun hørte på mine meddelelser. Jeg tror, at om jeg havde foreslået hende at koge en heksesuppe, ville hun have rakt mig en stor

ren kasserolle med samme uforstyrrelige mine, hvormed hun nu hørte mig fortælle, at jeg om natten var gået ud og havde hentet Miles omtrent på samme sted, hvor han nu befandt sig. Så snart jeg havde vist mig i måneskinnet på terrassen, var han kommet lige hen til mig, uden at sige et ord havde jeg taget hans hånd og ført ham op ad den trappe, hvor Quint plejede at gå og lure på ham, langs ad gangen, hvor jeg skælvende havde stået og lyttet, og ind i hans tomme værelse.

Ikke et ord havde vi sagt til hinanden på vejen, og jeg gik og grundede på – ja, hvor jeg grundede – om han måske i sin lille hjerne lavede et eller andet ikke alt for urimeligt eventyr sammen til at binde mig på ærmet. Det ville virkelig være vanskeligt for ham at finde på noget og denne gang følte jeg en slags triumf ved hans formodede forlegenhed. Han kunne ikke længere spille den uvidende, så hvordan i alverden ville han slippe ud af det? Jeg var naturligvis umådelig god og kærlig imod ham. Endnu aldrig havde jeg taget så ømt på ham, som da jeg holdt ham i mine arme, efter at vi var kommet ind, og jeg havde sat mig – nej, var sunket ned! på hans lille seng. Jeg havde intet andet valg end at spørge ham ud.

"Nu må du fortælle mig det, – og hele sandheden. Hvorfor gik du ud? Hvad foretog du dig derude?"

Jeg ser endnu hans vidunderlige smil, de dejlige øjne og den lille halvåbne mund med de hvide tænder, der skinnede i værelsets dæmring. "Hvis jeg siger Dem det, tror De så, De kan forstå det?" Hjertet sad mig i halsen. *Ville* han virkelig fortælle mig det? Jeg kunne ikke få et ord frem, og jeg ved, at jeg kun svarede med en slags vag grimasse, og et nik. Han var føjeligheden selv, og da jeg nikkede til ham, så han mere end

nogensinde ud som en lille eventyrprins. "Jo," sagde han efter nogle øjeblikke, "det var netop, fordi jeg ville have, at De skulle gøre dette."

"Gøre hvad?"

"For en gangs skyld mene, at jeg var *slem*!" Jeg glemmer aldrig den blidhed og munterhed, hvormed han sagde det ord, eller hvordan han, lige da han havde sagt det, bøjede sig forover og kyssede mig. Det var absolut at gøre ende på det hele. Jeg gengældte hans kys, og mens jeg trykkede ham til mit bryst, måtte jeg gøre vold på mig selv for ikke at græde. Han havde jo netop aflagt sig selv den tilståelse, som jeg dårligst kunne komme bag ved, og jeg kunne ikke, idet jeg så mig om i værelset, sige andet end:

"Så har du altså slet ikke været klædt af?"

Han strålede ligefrem, da han svarede: "Nej, slet ikke. Jeg sad oppe og læste."

"Og hvornår gik du ud?"

"Klokken tolv. Når jeg er slem, så er jeg er det for alvor."

"Nå ja, jeg forstår. Men hvordan kunne du være vis på, at jeg ville få det at vide?"

"Åh, det ordnede jeg med Flora." Han havde svarene på rede hånd. "Hun skulle stå op af sengen og se ud ad vinduet."

"Og det gjorde hun ganske rigtigt." Det var mig, som gik i fælden.

"Hun forstyrrede Dem altså, og for at se, hvad hun kiggede efter, så De også ud, og så –"

"Mens du," sluttede jeg, "kunne have fået en dødelig sygdom på halsen ude i natteluften."

Han så så blomstrende ud efter sin bedrift, at han strålende af fornøjelse sagtens kunne give mig ret. "Hvordan skulle jeg ellers have været slem nok?" spurgte han. Og efter en ny omfavnelse endte vor samtale.

12

Madam Grose ville ikke rigtigt gå ind på min opfattelse af sagen, skønt jeg til hendes bestyrtelse anførte endnu en af hans ytringer, han var fremkommet med inden vi skiltes. "Det hele ligger i et halvt dusin ord," sagde jeg til hende, "ord, som virkelig er afgørende. 'Tænk blot, hvad jeg *kunne* gøre!' Det sagde han for at vise mig, hvor god han er. Han ved udmærket godt, hvad han *kunne* gøre. Det var det, han har givet dem en mundsmag af i skolen."

"Gud, hvor De dog skifter sind," udbrød min veninde.

"Nej, slet ikke – jeg søger blot at finde ud af det. De kan stole på, at de fire idelig mødes. Hvis De i disse sidste nætter havde været hos hvert af børnene, ville De have forstået det aldeles tydeligt. Jo mere jeg har vogtet på dem og iagttaget dem, des mere har jeg følt, at om intet andet gav mig vished om det, så ville deres systematiske tavshed give mig den i hænde. *Aldrig* – end ikke uforsætligt – har de så meget som hentydet til nogen af deres gamle venner, lige så lidt som Miles har hentydet til sin udvisning af skolen. Å ja, vi kan sidde her og se på dem, og de kan lade så uskyldige, de vil. Men selv, mens de foregiver at være helt optaget af deres eventyrbog, tænker de kun på deres syner – på de genopstandne døde. Han læser ikke for hende," forsikrede jeg, "de taler om *dem* – de taler om rædsler og afskyeligheder! Jeg ved, at jeg bærer mig ad som om jeg var forrykt – og det er underligt, jeg ikke er det. Hvad jeg har set, ville gøre *Dem* vanvittig; men mig har det kun gjort mere klartseende og åbenbaret mig mange andre ting."

Min klarsynethed må have forekommet madam Grose forbavsende, men de yndige væsener, som var ofre for den, og som gik dernede frem og tilbage i den inderligste samdrægtighed, gav hende et holdepunkt, og jeg følte, hvor fast det var, de hun uden at lade sig rive med af min heftighed vedblev at følge dem med øjnene: "Og hvilke andre ting har De da opdaget?"

"Å, netop det, som har glædet og henrykket mig og dog, hvad jeg nu kan indse, inderst inde har mystificeret mig og gjort mig urolig – deres mere end jordiske skønhed, deres absolut unaturlige artighed og føjelighed – det er ikke andet end spilfægteri – blot for at stikke os blår i øjnene!"

"Og det skulle de små søde børn være mestre for –?"

"Ja, – hvor forrykt det end synes!" Og det at få det ud, få det sagt, hjalp mig yderligere på sporet, – hjalp mig til at følge det op og trevle det alt sammen op. "De har ikke været artige og føjelige –, de har blot været åndsfraværende. Det har været let at leve sammen med dem, fordi de simpelthen lever deres eget liv. De er ikke mine, ikke vores. – De er hans og hendes."

"Quints og den kvindes?"

"Ja, netop. De ønsker kun at komme til dem."

Hvor stakkels madam Grose dog nu stirrede efter dem. "Men af hvilken grund?"

"Af kærlighed til alt det onde, som de to dengang har nedlagt i dem. Og at holde det levende i dem, fortsætte deres djævelske gerning er det, som bringer de to tilbage."

"Herrejemini!" udbrød min veninde hviskende. Udbruddet var dagligdags, men det gav dog for mig et bevis på, hvad der i sin tid måtte være foregået med børnene og for deres øjne. Og i

denne formodning bestyrkedes jeg, da hun lidt efter tilføjede: "De *var* skurke! Men hvad kan de gøre nu?" tilføjede hun.

"Gøre?" gentog jeg så højt, at Miles og Flora standsede et øjeblik i deres gang og så på os. "Gør de da ikke nok?" spurgte jeg sagtere, mens børnene efter at have nikket og smilet og kysset på fingrene ad os, atter optog deres beskæftigelse. "De kan ødelægge dem! De ved endnu ikke ret hvordan, – men de gør deres bedste. De lader sig jo kun se glimtvis – langt borte – på høje steder, på toppen af tårne, på husets tag, udenfor vinduerne, hinsides dammen; men på begge sider er der en dyb plan om at forkorte afstanden, overvinde hindringen. At det vil lykkes fristerne er kun et tidsspørgsmål. De skal blot sørge for at vedligeholde det indtryk af fare, de har skabt."

"Og så kommer børnene til dem?"

"Ja, og bukker under ved det!" Madam Grose havde langsomt rejst sig og stod foran mig, mens jeg blev siddende. Jeg tilføjede: "Med mindre naturligvis, at vi kan forhindre det."

Som hun stod der foran mig, mens jeg blev siddende, var det åbenbart, at hun tænkte det hele grundigt igennem. "Deres onkel må være den, som forhindrer det. Han må få børnene bort herfra."

"Og hvem skal få ham til det?"

Hun havde indtil da stået og set ud i det fjerne, men nu rettede hun blikket mod mig med et lidt fåret udtryk. "De, frøken."

"Ved at skrive til ham, at hans hus er forgiftet, og at hans lille nevø og niece er sindssyge?"

"Men hvis de nu *er* det, frøken?"

"Og hvis jeg selv er det, mener De? Det er virkelig en behagelig efterretning at sende ham fra en guvernante, hvis væsentligste bestilling skulle være ikke at volde ham bryderi."

Madam Grose tænkte sig om, mens hun atter så efter børnene. "Ja, han hader bryderier. Det var den store grund til –"

"At disse djævle kunne narre ham så længe? Uden tvivl, men hans ligegyldighed må have været utilladelig stor."

I stedet for at svare satte madam Grose sig atter og greb mig i armen. "Få ham i alt fald til at komme her til Dem."

Jeg stirrede på hende. "Til *mig*?" Jeg blev pludselig bange for, hvad hun kunne finde på at gøre. "Han?"

"Han burde *være* her – han burde hjælpe os."

Jeg rejste mig hurtigt, og jeg antager, at mit ansigt må have set underligt ud. "Så De mener, jeg skulle bede ham om et besøg!" Nej, både hun og jeg læste hinandens tanker, og vi så hans fantastiske morskab, hans foragt for, at jeg dog alligevel ikke længe kunne finde mig at være alene, og for det fine maskineri, jeg havde sat i bevægelse for at få ham til at lægge mærke til mine forsmåede indtagende egenskaber. Hun vidste ikke, ingen vidste, hvor stolt jeg havde været ved at tjene ham og holde fast ved vor aftale. Ikke desto mindre tror jeg nok, hun forstod alvoren i den advarsel, jeg nu gav hende: "Hvis De i den grad skulle tabe hovedet, at De på mine vegne appellerer til ham –"

Hun fo'r sammen af forskrækkelse. "Ja, frøken?"

"Så forlader jeg øjeblikkeligt både Dem og ham."

13

Endnu den dag i dag tror jeg fuldt og fast, at det ikke var noget, jeg bildte mig ind, når jeg mener, at jeg hos mine elever kunne spore, at de vidste besked med, hvordan jeg var stillet. Dette besynderlige forhold varede temmelig længe og ligesom fyldte luften, i hvilken vi levede, med en besynderlig skæbnens ironi. Jeg mener ikke, at de gjorde grimasser til hinanden eller foretog sig andre simple streger, det lå slet ikke i deres natur. Men på den anden side mener jeg bestemt, at alt dette, der ikke nævntes eller blev berørt, voksede sig større og større imellem os, og at det var umuligt at gå uden om så meget uden ved stiltiende at komme overens om det. Det var som ideligt at stå i begreb med at komme ind på emner, som vi måtte bøje af for, pludseligt at dreje ind i gader, som viste sig at være lukkede, slå døren i med et smæk, som bragte os til at se på hinanden, for som det altid er tilfældet blev smækket højere, end man havde tilsigtet. Alle veje fører til Rom; og der var tider, da det forekom os, som om hvert eneste lærefag og hver eneste samtale strejfede forbuden vej. Forbuden vej var således spørgsmålet om de dødes genkomst i almindelighed, og i sandhed hvad som helst, der i små børns erindring kunne overleve om de venner, de havde mistet. Der var dage, da jeg kunne have svoret på, at den ene af dem med et lille usynligt smil sagde til den anden: "Hun tror, hun gør det i dag – men hun gør det *ikke* alligevel" – nemlig på en eller anden direkte måde at hentyde til den dame, som havde været min forgænger. De var umættelige, når jeg fortalte dem om mig selv, de vidste næsten alt, hvad der var

hændet både mig og mine brødre og søstre, de havde hørt om katten og hunden derhjemme, om vort hus' indretning, om faders lidt excentriske indfald, om de gamle landsbykoners passiar. Med en egen kunstfærdighed forstod de at gribe i min hukommelses og min fantasis strenge, og måske gav intet andet mig en så stærk mistanke som netop dette, om at de hemmeligt passede på mig. Det var altid *mit* liv, *min* fortid, *mine* venner, vi kunne tale om i fred og ro.

Af disse og mange andre grunde øgedes den spænding, hvori jeg levede, bestandigt. Den omstændighed, at dagene forløb uden noget nyt uhyggeligt møde, burde, skulle man tro, have virket dulmende på mine nerver. Siden jeg hin aften havde set en kvindes skikkelse sidde ved foden af trappen, havde der absolut intet vist sig for mig, hverken udenfor huset eller inde i det. Der var mangt et hjørne, hvor jeg ventede pludselig at stå ansigt til ansigt med Quint, og der var mangen lejlighed, som ville have tilbudt sig for frøken Jessel, om hun havde ønsket at vise sig. Sommeren var forbi. Efteråret var draget ind over Bly med sit mørke, sin grå himmel, sine åbne pletter i skov og have og sine visne blade, som lå strøet over dem. Men netop alt dette gav mig den samme underlige, uhyggelige fornemmelse af at være medium, som jeg havde haft hin junidag, da Quint første gang viste sig for mig, og som senere var kommet over mig, da jeg så ham gennem vinduet og forgæves søgte efter ham i buskadset. Jeg følte tegnene, havde fornemmelsen – men intet skete, og just det gjorde mig, som sagt, endnu uhyggeligere til mode og endnu mere nervøs. Jeg havde sagt til madam Groses store forbavselse, at det ville være mig langt værre at miste denne evne end at beholde den. Og det mente jeg til det

inderste af mit sind. Hvad enten børnene så noget eller ej, og endnu var det jo ikke bevist, at de så, foretrak jeg langt, at jeg var den mest hjemsøgte. Jeg var rede til at vide det værste, der var at vide. Men hvad jeg nu frygtede for, var, at mine øjne var slået med blindhed, netop mens deres var mest sunde. Nuvel, mine øjne *var* lukkede for øjeblikket, lod det til, og det syntes næsten utaknemmeligt ikke at takke Gud for det. Det ville jeg også have gjort, om jeg ikke havde været næsten overbevist om mine elevers hemmelighed.

Der var tider, når jeg var sammen med dem, da jeg mente at kunne sværge på, at de havde gæster – kære og velkomne – men hvis nærværelse jeg kun fornemmede, anede, uden at se eller høre. Og så var jeg lige på nippet til at bryde løs, råbe til dem: "De er her, de er her, I små elendige unger. I kan ikke nægte det nu!" Men frygten for, at jeg ved at tale gjorde mere skade end ved at tie, holdt mine læber lukkede. Når jeg var alene på mit værelse, pinte jeg min hjerne med at regne ud, på hvilken måde jeg kunne gribe sagen an, men jeg skræmmedes altid tilbage, når jeg tænkte på at skulle nævne navne. Og når de døde bort på mine læber, sagde jeg til mig selv, at jeg ved at udtale dem måske netop forårsagede, at de fik en skændig betydning, og at jeg derved sårede børnenes instinktive finfølelse. Når jeg sagde til mig selv: "*De* er så fintfølende, at de tier, og du, som de er betroet, er lav nok til at tale," følte jeg, at det var nødvendigt, og så skjulte jeg mit ansigt i hænderne. Efter en sådan hemmelig forhandling med mig selv, passiarede jeg ivrigere med dem end nogensinde, indtil der pludselig faldt over os denne forunderlige, næsten følelige stilhed, der var, som om alt liv standsede, og som dog intet havde at gøre med den stærkere

eller svagere støj, vi netop gjorde i øjeblikket, for selv gennem den forhøjede munterhed, den hurtigere tale eller det stærkere anslag på pianoet var det, som hørte jeg de lydløse vingeslag af denne åndeagtige stilhed. Og så var det, at de andre, de hemmelighedsfulde gæster, var der.

Det, jeg mindst kunne frigøre mig for, var den frygtelige tanke, at hvad jeg end havde set, så Miles og Flora endnu mere græsselige, uanede ting, som hang sammen med, hvad der tidligere var foregået imellem dem og de andre. Og alt dette efterlod naturligvis over vor færd en øjeblikkelig tvang, som vi højrøstet benægtede, at vi følte, og vi var alle tre efterhånden blevet så trænede i den henseende, at vi hver gang næsten som automater foretog de samme ting for at tilkendegive, når dette uhyggelige mellemspil var til ende. Således plejede børnene ufravigeligt at kysse mig med vild inderlighed, og den ene eller den anden af dem kom altid frem med det spørgsmål, der havde hjulpet os over så mangen time: "Hvornår tror De, han kommer? Synes De, vi skulle skrive til ham?" Der var intet, der så godt som det, havde erfaringen lært os, bragte os ud over enhver forlegenhed. "Han" var naturligvis deres onkel i Harley Street, og vi fablede altid om, at han når som helst kunne ventes at ville slutte sig til vor lille kreds. Det var umuligt at give mindre grund til en sådan formodning, end han havde gjort, men hvis vi ikke havde haft den udflugt at ty til, ville det have stået slemt til med den gensidige legen skjul for hinanden. Han skrev aldrig til dem, det var måske egenkærlighed, men han viste jo derved mig en smigrende tillid. For den måde, hvorpå en mand yder en kvinde den største hyldest, ytrer sig i reglen i at tage det største hensyn til sin egen bekvemmelighed. Og jeg

mente, at jeg bedst holdt vor aftale ved ikke at appellere til ham, når jeg lod mine elever forstå, at deres breve til ham kun var nydelige stiløvelser. De var alt for kønne til at sende med posten. Jeg beholdt dem selv, og jeg har dem endnu. Men denne regel forøgede kun det ironiske i, at vi bestandig forudsatte, at han hvert øjeblik kunne komme. Det var næsten, som om mine elever vidste, hvor underligt generende det ville have været for mig. Og dog tabte jeg aldrig tålmodigheden med dem. De må virkelig have været beundringsværdige, siden jeg ikke i den tid kom til at hade dem. Måske ville min nervøse spænding, ja, næsten min fortvivlelse, til sidst have bragt mig til at røbe mig selv, hvis befrielsen var blevet udsat længere. Jeg kaldte det befrielse, men egentlig var det kun den lettelse, som fremkaldes ved, at den spændte streng springer, eller at tordenvejret bryder løs på en lummer dag. Det var i alt fald en forandring, men den kom som en stormvind.

14

Da jeg en søndag morgen gik i kirke, havde jeg lille Miles ved siden af mig, og foran os gik madam Grose med hans søster. Det var en kold, klam dag, om natten havde det frosset lidt, og i den klare, skarpe efterårsluft lød klokkeringningen helt muntert. Underligt nok gik jeg netop og tænkte på, hvor mærkværdigt lydige begge børnene var. Aldrig viste de sig i ringeste måde opsætsige eller modsatte sig, at jeg uafladeligt var sammen med dem. Et eller andet mindede mig pludselig om, at vort hele optog næsten kunne tage sig ud, som om jeg var en fangevogter, der havde et øje på hver finger for at opdage, om mine fanger skulle vise tegn til at ville flygte eller berede mig andre overraskelser. Så strunk og fin som Miles gik her ved siden af mig i sine søndagsklæder, som var syet hos hans onkels skrædder, der ikke havde sparet hverken på elegant snit eller fortræffelige stoffer, var der et sådant præg af selvstændighed over ham, af bevidstheden om hans køns og hans stillings rettigheder, at om han pludselig havde gjort oprør, ville jeg intet have kunnet sige. Og ved den besynderligste tilfældighed gik jeg således og tænkte over, hvordan jeg skulle tage det, når oprøret en gang kom. Jeg kalder det med vilje et oprør, fordi jeg nu kan se, at med de ord, han den dag sagde, gik tæppet op for sidste akt af mit skrækkelige drama, og katastrofen fremskyndedes. "Hør nu, kære De," sagde han elskværdigt, "hvornår i alverden skal jeg dog igen i skole?"

Det lød harmløst nok, især da det blev sagt med denne søde, lidt høje stemme, der var så melodisk, at den uvilkårligt gik én til hjertet. I så høj grad var det tilfældet i dette øjeblik, at jeg uvilkårligt standsede lige så brat, som om et af træerne i parken var faldet tværs over vejen foran os. Det var noget helt nyt imellem os, og han vidste godt, at jeg indså det. Jeg kunne føle, at han meget godt mærkede, hvilken fordel han allerede havde vundet, fordi jeg ikke straks havde et svar på rede hånd. Det varede så længe, inden jeg fandt noget, at han fik tid til efter en lille pause at fortsætte med sit ejendommelige smil: "Ser De, kære De, det går jo dog ikke, at en lille fyr *altid* kun skal omgås en dame –" Hans "kære De" kom ham altid på læberne, når han talte til mig, og intet kunne bedre have udtrykt just den art af følelse, jeg gerne ville indgyde mine elever, end den kærlige indforståethed, hvormed det blev sagt.

For at vinde tid, husker jeg, at jeg forsøgte at le, og i hans smukke ansigt syntes jeg, at jeg så afspejlet, hvor løjerlig og fæl, jeg selv tog mig ud i det øjeblik. "Og altid den samme dame?" spurgte jeg.

Han blinkede ikke en gang. "Å, hun et naturligvis en rigtig rar og mageløs *dame*, men jeg er jo dog et mandfolk, ikke sandt – ja, det vil sige, i færd med at blive det – ikke sandt?"

"Jo, du er på vej til at blive det," sagde jeg venligt. Men hvor følte jeg mig dog hjælpeløs i det øjeblik!

Jeg bærer stadig i mig et hjerteskærende minde om, hvordan han vidste dette, og legede med mig. "Og De kan da ikke sige, at jeg ikke har været umådelig skikkelig, vel?"

Jeg lagde hånden på hans skulder, for skønt jeg følte, at det havde været bedre at gå videre, var jeg ikke rigtigt i stand til det.

"Nej, det kan jeg ikke sige, Miles."

"Undtagen den ene nat, De ved nok –!"

"Hvilken nat?" Jeg kunne ikke se ham så frit i øjnene, som han så på mig.

"Ih, da jeg gik ned – gik ud af huset."

"Nå, ja. Men jeg har glemt, hvorfor du gjorde det."

"Har De glemt det?" sagde han barnligt bebrejdende. "Det var jo for at vise Dem, at jeg kunne."

"Å ja – du kunne!"

"Og jeg kan gøre det igen."

Jeg følte, at jeg måske alligevel kunne hamle op med ham. "Naturligvis. Men du vil ikke."

"Ikke dét. Det var jo ingen ting."

"Nej," sagde jeg. "Men vi må gå videre."

Han stak sin arm ind under min, og vi begyndte atter at gå. "Hvornår skal jeg så i skole igen?"

Jeg påtog mig min værdigste mine. "Følte du dig meget lykkelig i skolen?"

Han tænkte sig lidt om. "Å, jeg er såmænd lykkelig nok, hvor jeg så er!"

"Nå," stammede jeg, "når du er lige så glad ved at være her –"

"Ja, men De ved jo ikke alting! Naturligvis ved De en hel mængde –"

"Men du tror, at du ved næsten lige så meget?" vovede jeg at fortsætte, da han tav.

"Ikke det halve af, hvad jeg gerne ville vide!" tilstod Miles ærligt. "Men det er heller ikke så meget det."

"Nå, hvad er det da?"

"Jo, jeg ville gerne se mere af livet."

"Nå, sådan." Vi var kommet i nærheden af kirken og af en del mennesker, som var på vej til den, blandt andre adskillige af Blys folk. Jeg påskyndede vore skridt. Jeg ville gerne se at nå derhen, førend vi kom længere ind på spørgsmålet. Jeg tænkte med glæde på, at han i mere end en time måtte tie stille, og at jeg i kirkestolens halvmørke var nogenlunde tryg. Det var, som om jeg bogstaveligt løb væddeløb med ham for at undgå den forlegenhed, hans spørgsmål satte mig i, men jeg følte, at han var kommet først, da han, endnu inden vi var kommet ind på kirkegården, sagde:

"Jeg trænger til nogen af min egen slags."

Jeg satte formelig i løb. "Der er ikke mange af din slags, Miles," svarede jeg leende. "Det skulle da være lille Flora."

"Vil De virkelig sammenligne mig med sådan en stump af et pigebarn?"

"Holder du da ikke meget af vor søde lille Flora?" spurgte jeg så underligt rørt.

"Hvis jeg ikke gjorde det og De også –!" sagde han, men fuldendte ikke sætningen, derimod lagde han hånden på min arm, så jeg blev nødt til at standse. Madam Grose og Flora var gået ind i kirken, de andre af menigheden fulgte efter, og for øjeblikket var vi alene mellem de gamle grave. Vi stod på gangen, der førte ind til porten, ved en lav, aflang grav, der lignede et bord.

"Nå – hvis du ikke holdt af hende –?"

Han så sig om mellem gravene, mens jeg ventede på hans svar. "Å, De ved det jo godt!" Men han rørte sig ikke, og så sagde han noget, der bragte mig til at synke ned på gravstenen, mens

jeg lod, som om jeg fik lyst til at hvile mig. "Tænker min onkel det samme som De?"

"Hvordan ved du, hvad jeg tænker?"

"Å, egentlig ved jeg det jo ikke, for De siger det aldrig. Men, jeg mener, ved *han* noget?"

"Om hvad, Miles?"

"Nå, om hvordan det egentlig står sig med mig."

Naturligvis kunne jeg ikke svare på det uden på en vis måde at ofre min foresatte. Men jeg syntes, at vi alle på Bly i så høj grad var *hans* ofre, at jeg nok kunne tage det ansvar på mig. "Jeg tror ikke, din onkel interesserer sig synderligt for det."

Miles så vist på mig. "Tror De da ikke, man kunne få ham til det?"

"På hvilken måde?"

"Ved at få ham til at komme her ned."

"Men hvem skulle få ham til det?"

"Det vil *jeg*!" sagde drengen klart og eftertrykkeligt. Han så atter på mig med sit klare, bestemte blik, og gik så ind i kirken.

15

Og fra det øjeblik var sagen afgjort. Jeg fulgte ham ikke. Jeg blev siddende på gravstenen og tænkte over det, der var foregået mellem min lille ven og mig. Jeg sagde til mig selv, at Miles havde fået noget ud af mig, og at beviset derpå for ham netop var, at jeg så ynkeligt faldt sammen og blev siddende dér. Men jeg formåede ikke at rejse mig. Han havde fået ud af mig, at der var noget, jeg var meget bange for, og at han sandsynligvis kunne bruge min frygt til for sit eget formåls skyld at skaffe sig mere frihed. Min frygt bestod i at skulle tage fat på grunden til, at han blev vist ud af skolen, for det var i virkeligheden kun at måtte tage fat på fortidens afskyeligheder. At hans onkel skulle komme til os for at tale med mig om disse ting, var jo en løsning, jeg strengt taget burde have ønsket. Men jeg havde så lidt mod til at underkaste mig det pinefulde og smertelige deri, at jeg simpelthen opsatte sagen og levede så at sige fra hånden i munden. Til min ubeskrivelige forvirring var drengen i sin fulde ret til at sige til mig: "Enten klarer De med min formynder hemmeligheden ved afbrydelsen af mine studeringer, eller også I må De ophøre med at vente, at jeg skal føre et liv, der er så unaturligt for en dreng." Hvad der var så unaturligt for denne specielle dreng, det var denne pludselige åbenbaring af, at han var sig fuldt bevidst og havde en bestemt plan.

Det var det, der fik mig til at tøve med at gå ind. Nølende gik jeg rundt om kirken. Jeg tænkte, at jeg allerede havde taget for megen skade til, at det kunne rettes op igen. Jeg kunne ikke gøre noget, og selv det at sidde ved siden af ham inde i kirken,

at mærke hans hånd i min og være i tæt, tavs kontakt med ham og huske hans ord, ville være for meget for mig. For første gang, siden jeg var kommet til Bly, ønskede jeg at slippe bort fra ham.

Da jeg standsede foran et af de høje buevinduer og lyttede til salmesangen indenfor, blev jeg grebet af en indflydelse, som jeg følte ville blive mig for stærk, hvis jeg gav det ringeste efter for den. Jeg kunne jo slippe for det hele ved at gå min vej straks. Jeg behøvede blot at skynde mig tilbage til Bly og pakke mine sager sammen. De allerfleste af tjenestefolkene var i kirke, så huset var næsten tomt. Ingen ville kunne bebrejde mig, hvis jeg pludselig forsvandt. Hvis jeg blot kunne komme væk inden middag? Der var et par timer til, og når de kom hjem – jeg kunne næsten se det for mig – ville mine små elever lade uskyldigt forvirrede over, at jeg ikke var med.

"Åh, hvad *har* De gjort, De slemme, uartige ting? At gøre os så bekymrede – De forlod os i samme øjeblik, vi kom ud af døren, ikke sandt?" Jeg ville ikke kunne svare på sådanne spørgsmål, lige så lidt som jeg havde lyst til at møde de små falske, dejlige øjne – men jeg så, at det ville blive netop sådan, og jeg rev mig løs.

Jeg gjorde kort omkring og gik lige ud af kirkegården og gennem parken. Og da jeg nåede huset, mente jeg, at jeg havde taget den faste bestemmelse at flygte. Søndagsstilheden både ude og inde – jeg traf ikke på et eneste menneske – syntes at give mig den forønskede lejlighed. Kunne jeg blot komme afsted nu, ville det ske ubemærket uden scener, uden et ord. Men jeg måtte jo rigtignok skynde mig, og jeg havde også spørgsmålet om, hvor jeg skulle få en vogn fra, at afgøre. Og mens jeg tænkte over det, husker jeg, at jeg satte mig på

trappens nederste trin, indtil jeg pludselig mindedes, at det var der, jeg for mere end en måned siden i nattens mørke og med en lignende uro i sindet havde set den frygtelige kvindes genfærd. Jeg rejste mig uvilkårligt og gik i min forvirring først ind i skolestuen, hvor der var nogle ting som tilhørte mig. Men idet jeg åbnede døren, var mine øjne atter blevet seende. Forfærdet veg jeg nogle skridt tilbage.

Ved mit eget bord sad i det klare middagslys et menneske, som jeg, hvis jeg ikke havde vidst bedre, ville have antaget for en af stuepigerne, der benyttede sig af lejligheden til i min fraværelse at skrive brev til sin kæreste ved skolestuebordet og med *mine* penne, mit blæk og papir. Hendes arme hvilede på bordet, og hun støttede hovedet i hænderne på en træt måde. Hun rørte sig ikke ved min indtrædelse – men i det samme jeg blev mig bevidst, hvem jeg havde for mig, rejste hun sig – ikke som om hun havde hørt mig, men med en ubeskrivelig storladen, melankolsk ligegyldighed i holdning og mine. Men endnu, mens jeg så på hende og søgte at fæste hendes billede i min erindring, begyndte den frygtelige skikkelse at forsvinde. Mørk som natten i sin sorte dragt, huløjet og med uudsigelig kval skrevet i de smukke, dæmoniske træk, havde hun set længe nok på mig, til at jeg kunne læse i hendes ansigt, at hun mente, hendes ret til at sidde ved mit bord i denne stue stod fast, og der påkom mig i dette øjeblik en underlig følelse af, at *jeg* var den, som trængte sig ind hos hende. Og som en protest imod dette hørte jeg mig selv udbryde: "De skrækkelige, elendige kvinde!" Brustent, hæst lød min stemme gennem den lange gang og det tomme hus. Hun så atter på mig, som om hun hørte mig, men jeg havde fattet mig og klaret luften. Det var

intet i værelset i det næste øjeblik uden solskinnet, og i mit sind en bestemt følelse af, at jeg måtte blive.

16

Jeg ventede så sikkert, at mine elever, når de kom hjem, ville spørge mig ud om, hvorfor jeg ikke havde været i kirke, at jeg blev i høj grad forundret over, at de ikke sagde et ord om min fraværelse. Men endnu mærkeligere var det, at madam Grose heller ikke sagde noget, men gik rundt med det løjerligste ansigt. Jeg studerede hende så nøje, at jeg til sidst kom under vejr med, at de på en eller anden måde havde fået hende til at tie. Og den tavshed besluttede jeg så at bryde ved først givne lejlighed. Lejligheden kom, lige før vi skulle have te, hvor jeg traf hende i hendes værelse, hvor der duftede af nybagt brød. Hun sad med et let forpint udtryk, men dog rolig, i en lænestol ved kaminen.

"Jo," sagde hun, "de bad mig om ikke at sige noget, og for at føje dem lovede jeg det. Men hvorfor kom De ikke?"

"Jeg gik kun med for spadsereturens skyld," svarede jeg, "jeg skulle hjem og træffe en af mine bekendte."

"En bekendt – *De*?" spurgte hun overrasket.

"Å jo, jeg har da et par stykker!" svarede jeg leende. "Men gav børnene Dem en grund til det?"

"Ja, de sagde, at De ville helst have, at vi ikke spurgte Dem om det. Er det da ikke sandt?"

Mit ansigt havde gjort hende usikker. "Nej, tværtimod." Men jeg tilføjede: "Sagde de da ikke, hvorfor de mente, jeg helst ikke ville have det?"

"Nej, hr. Miles sagde blot: 'Vi må ikke gøre andet, end hvad hun synes om'."

"Og hvad sagde Flora?"

"Flora var så sød – 'Nej, naturligvis, naturligvis!' sagde hun, og jeg sagde det samme."

Jeg betænkte mig et øjeblik og sagde så: "Miles og jeg har snakket ud om tingene."

"Snakket ud?" Hun stirrede på mig. "Men om hvad da, frøken?"

"Om alt, hører De jo. Men nu har jeg taget min beslutning. Da jeg kom hjem," tilføjede jeg, "havde jeg en samtale med frøken Jessel."

Jeg plejede at holde godt øje med madam Grose, når jeg slog på den streng, og skønt hun også nu holdt sig tapper, kunne jeg dog se, at det kneb for hende. "En samtale? Mener De, at hun talte?"

"Ja, så omtrent. Hun sad i skolestuen, da jeg kom tilbage."

"Og hvad sagde hun da?" Jeg kan endnu høre den gode kones oprigtige forbavselse i tonen, hun talte i.

"At hun lider de fortabtes – de fordømtes kvaler. Og det er for at dele dem –" jeg standsede uvilkårligt, selv grebet af rædsel.

Men madam Grose, der havde mindre fantasi, holdt mig til ilden: "Og for at dele dem –?"

"Er det, at hun vil have fat i Flora." Hvis jeg ikke havde været forberedt, ville madam Grose sikkert være gået sin vej, men nu slap jeg ikke mit tag i hende.

"Men, som jeg har sagt Dem," vedblev jeg, "gør det ikke noget, fordi jeg har bestemt mig til at sende bud efter børnenes onkel."

"Å, frøken, gør det, for Guds skyld," udbrød hun.

"Ja, det kan De være vis på, jeg vil. Det er den eneste udvej. Og hvis Miles tror, jeg er bange, og mener at kunne vinde noget

derved, skal han få at se, at han tager fejl. Jeg vil sige rent ud til hans onkel, og i drengens påhør, om det skal være, at hvis jeg skal dadles, fordi jeg ikke har sørget for at få ham i skole – så –"

"Ja, frøken?" Madam Grose ledte mig på vej.

"Så er der jo også denne forfærdelige grund."

Der var tydeligvis efterhånden for mange af den slags grunde for min lidelsesfælle, så hun var undskyldt for at spørge: "Men – den – hvilken?"

"Brevet fra skolen."

"Vil De vise det brev til onklen?"

"Det burde jeg have gjort for længe siden."

"Å nej," sagde madam Grose bestemt.

"Jo," vedblev jeg bestemt, "jeg vil sige til ham, at jeg ikke kan påtage mig at afgøre mit spørgsmål på egen hånd angående et barn, som er blevet vist ud af skolen –"

"Jamen, vi ved jo ikke det ringeste om hvorfor!" afbrød madam Grose mig.

"Fordi han er fordærvet. Af hvilken anden grund, når han er så dygtig og køn og fuldkommen i enhver anden henseende. Det kan kun være *det*, og det forklarer det hele. Og når alt kommer til alt, er det onklens skyld, siden han lod dem være under opsigt af sådanne folk."

"Han kendte ikke det ringeste til dem. Det er min fejl." Hun var blevet ganske bleg.

"Nå, De skal ikke komme til at lide under det."

"Børnene heller ikke!" sagde hun eftertrykkeligt.

Jeg tav lidt, og vi så på hinanden. "Hvad skal jeg da skrive til ham?"

"De behøver ikke at skrive, jeg skal nok gøre det."

Men da jeg huskede, at hun ikke kunne skrive, spurgte jeg. "Hvordan plejer De at bære Dem ad med det?"

"Jeg siger til forvalteren, hvad han skal skrive."

"Og De vil fortælle *ham* vor historie?"

Mit spørgsmål indeholdt en vis sarkasme, som jeg ikke helt havde haft til hensigt, men det fik hende til at bryde sammen. Tårerne stod hende atter i øjnene. "Å nej, frøken, *De* må skrive."

"Godt – i aften," svarede jeg, og derpå skiltes vi.

17

Jeg fik virkelig begyndt den aften. Vejret havde forandret sig, det blæste stærkt, og jeg sad i min stue ved lampen – Flora var i seng ved siden af mig – med et stort ark hvidt papir foran mig, mens jeg lyttede til vindens susen og regnen, der slog mod ruderne. Men med et faldt det mig ind at gå ud i gangen for at lytte ved Miles' dør, om han muligvis endnu var oppe. Så råbte han der inde fra: "Hør De, kom lidt her ind."

Jeg gik ind med mit tændte lys i hånden. Han lå vågen i sengen. "Nå, hvad vil De?" spurgte han overordentlig venskabeligt. Det slog mig, at hans opførsel netop var sådan, at madam Grose, hvis hun havde været der, ville være blevet ført bag lyset, ude at stand til at se, at noget var "sært".

Jeg stod foran ham med mit lys. "Hvorfra vidste du, at jeg var der ude?" spurgte jeg.

"Jeg hørte Dem naturligvis. Bilder De Dem ind, De ikke gjorde støj? Det lød som et helt kavaleriregiment," sagde han og lo så kønt.

"Du sov altså ikke?"

"Nej, jeg lå vågen og tænkte."

Jeg havde sat lyset fra mig, og da han rakte mig sin hånd, satte jeg mig på kanten af hans seng. "Hvad tænkte du da på?" spurgte jeg.

"Hvad andet, kæreste, end på *Dem*?"

"Åh, så stor betydning tillægger jeg skam ikke mig selv, at dét var indlysende! Jeg havde hellere set, at du lå og sov."

"Nå, og så tænkte jeg også på denne løjerlige sag, De nok ved."

Jeg lagde mærke til, hvor kølig hans lille faste hånd var. "På hvilken løjerlig sag, Miles?"

"Å, den måde, De opdrager mig på. Og alt det øvrige."

Jeg holdt vejret et minut, og i det flakkende skær af lyset kunne jeg se, hvordan han smilede til mig fra sin pude. "Hvad mener du med 'alt det øvrige'?"

"Det ved De jo godt."

Jeg kunne intet sige lige straks, men jeg vedblev at holde ham i hånden, og vi så ufravendt på hinanden. "Du skal naturligvis komme i skole igen," sagde jeg, "hvis det er det, som foruroliger dig. Men ikke i den forrige skole, vi må finde en anden, en bedre. Hvordan skulle jeg kunne vide, at det var det, som foruroligede dig, når du aldrig har sagt mig det, aldrig har talt til mig om det?" Han så i dette øjeblik ud som en eller anden lille sørgmodig patient på et børnehospital, og jeg ville have givet alt, hvad jeg ejede, for virkelig at være den sygeplejerske eller barmhjertige søster, som kunne have hjulpet til at helbrede ham. Men jeg kunne måske alligevel hjælpe ham som den, jeg var. "Ved du af, at du aldrig har sagt et ord til mig om skolen, aldrig omtalt den på nogen måde?"

Det lod til at forbavse ham, han smilede lige så sødt som før, men han søgte tydeligvis at vinde tid; han bad om hjælp. "Har jeg ikke?" spurgte han. Det var ikke *mig*, der skulle hjælpe ham – det var dette væsen, jeg havde mødt!

Noget i hans tone og i udtrykket i hans ansigt voldte mig en sådan smerte som jeg endnu aldrig havde følt; så usigeligt rørende var det at se hans lille hjerne arbejde under den

fortryllelse, som bandt ham. "Nej, aldrig –" vedblev jeg. "Du har aldrig omtalt en eneste af dine lærere efter kammerater eller den ringeste lille ting, som er hændet dig i skolen. Aldrig, lille Miles, har du givet mig blot en antydning af, hvad der kunne være hændt der. Og derfor må du forstå, hvor absolut uvidende jeg er om alt. Indtil i morges har du ikke, fra den første gang jeg så dig, gjort nogen hentydning til dit tidligere liv. Du lod til at være så fuldstændigt tilfreds med det nuværende." Det var mærkeligt, hvordan min faste overbevisning om hans hemmelige, alt for tidlige modenhed, eller hvad jeg nu skal kalde den giftige indflydelse, jeg kun vovede halvt at antyde, til trods for at hans indre uro gjorde ham lige så forstående som et voksent menneske. "Jeg troede, du gerne ville blive ved at leve, som du nu gør," endte jeg, og jeg så, at han rødmede svagt.

Men som en rekonvalescent, der er lidt træt, rystede han mat på hovedet. "Nej, nej, jeg ville så gerne bort."

"Er du ked af Bly?"

"Åh nej, jeg kan godt lide Bly."

"Så –?"

"Å, De ved jo godt, hvad en dreng længes efter."

Jeg følte, at jeg ikke vidste det fuldt så godt som lille Miles, og jeg smøg mig uden om. "Du ville gerne ind til din onkel?"

Han gjorde en bevægelse, og så på mig med sit søde, halvt ironiske udtryk. "Så nemt slipper De ikke."

Jeg tav lidt, og nu var det vist mig, som blev lidt rød. "Kære, jeg vil slet ikke 'slippe'."

"Det kan De heller ikke, selv om De ville! De kan ikke!" – Han lå og stirrede stift på mig. "Min onkel må komme hertil, og De må afgøre det hele med ham."

"Så kan du være vis på," sagde jeg lidt heftigt, "at du bliver sendt helt bort herfra."

"Ja, men, det er jo netop det, jeg *vil*. De må fortælle ham en forskrækkelig mængde."

"Og hvor meget vil du, Miles, fortælle ham? Der vil være forskellige ting, han vil spørge om!"

"Det kan gerne være. Men hvilke ting?"

"Alt det, du aldrig har fortalt mig, for at han kan vide, hvad han skal gøre med dig. Han kan ikke sende dig tilbage –"

"Å, jeg vil heller ikke tilbage," afbrød han mig, "jeg vil til et helt nyt sted."

Han sagde det med beundringsværdig oprigtighed, med absolut uforstyrrelig munterhed. Og måske var det netop det, der i øjeblikket afslørede for mig den uundgåelige smerte i denne unaturlige barnlige tragedie, for sandsynligvis ville han efter tre måneders forløb atter komme tilbage lige så frimodig, men også med større skam. Denne tanke overvældede mig helt, og i min overstrømmende ømhed og medlidenhed omfavnede jeg ham. "Kære lille Miles, kære lille Miles –"

Mit ansigt var lige tæt ved hans, og han lod mig kysse ham med føjelig godmodighed. "Nå, gamle dame?"

"Er der intet, slet intet du vil sige mig?"

Han vendte sig lidt bort, og rakte sin ene hånd op i vejret og så på den, sådan som syge børn plejer at gøre. "Jeg sagde Dem jo, jeg sagde jo til Dem i morges –"

Å, hvor gjorde det mig ondt for ham! "At jeg ikke måtte plage dig?"

Og nu så han på mig som for at sige mig, at jeg forstod ham, og blidt svarede han: "At De skulle lade mig være i fred."

Der var endog en vis venlighed over ham, noget, som bragte mig til at slippe ham, og som dog, da jeg havde rejst mig, bragte mig til at dvæle lidt hos ham endnu. Gud ved, jeg ønskede ikke at pine ham, men jeg følte blot, at om jeg nu vendte ham ryggen, ville det være det samme som at miste ham for bestandig. "Jeg er begyndt på et brev til din onkel," sagde jeg.

"Nå, så gør det færdigt!"

Jeg tøvede lidt. "Hvad skete der før –?"

Han så atter på mig. "Før hvad?"

"Før du kom tilbage. Og før du tog bort?"

Han var tavs i nogen tid, men han vedblev at se mig i øjnene. "Hvad der skete?"

Og klangen i disse ord, hvori jeg for første gang hørte en svag dirren, som af en trang til at meddele sig, bragte mig til at falde på knæ ved siden af sengen og endnu en gang forsøge på at komme i besiddelse af hans sjæl. "Kære lille Miles, kære lille Miles! om du vidste, hvor inderligt jeg ønsker at hjælpe dig. Det er kun det og intet andet, og jeg ville hellere dø end volde dig smerte eller gøre dig uret, hellere dø end krumme et hår på dit hoved. Kære lille Miles" – jeg måtte sige det nu, selv om det var at gå for vidt, – "jeg ønsker blot, at du ville hjælpe mig at frelse dig." Men i samme nu vidste jeg, at jeg var gået for vidt. Svaret kom øjeblikkeligt, men det kom i form af et forfærdeligt vindstød, så iskoldt, så voldsomt, at det rystede hele værelset og med et brag, som om vinduesrammerne var slået ind. Drengen gav et højt, vildt skrig fra sig, og skønt det halvvejs tabte sig i den øvrige larm, forekom det mig, som var der en klang i det enten af jubel eller af rædsel. Jeg sprang op og så, at vi var i

mørke, men jeg kunne skelne, at gardinerne var trukket for, og at vinduet var uskadt. "Lyset er slukket?" råbte jeg.

"Det var mig, som blæste det ud, kære!" sagde Miles.

18

Den næste dag efter skoletid spurgte madam Grose mig: "Har De skrevet, frøken?"

"Ja, jeg har skrevet," men jeg sagde hende ikke, at mit brev, forseglet og adresseret, endnu lå i min lomme. Der ville være tid nok til at få det lagt ned, før buddet afgik til landsbyen.

Aldrig havde mine elever været mere eksemplariske eller flinkere end denne formiddag. Det var, som om de begge to ønskede at glatte ud enhver lille kurre, der muligvis kunne have været på tråden. Især var naturligvis Miles utroligt elskværdig og viste sig fra sine allerbedste sider. Bestandig stod det for mig som en næsten uløselig gåde, hvad en sådan lille dreng kunne have gjort, som fortjente en sådan straf. Selv om jeg vidste, at hans fantasi måske var blevet fyldt med alt ondt, oprørte min retfærdighedsfølelse sig på det bestemteste imod, at det nogen sinde kunne have slået ud i handling.

Aldrig havde jeg kunnet tro dette mindre, end da han efter vor tidligere middag kom hen til mig og spurgte mig, om han ikke skulle spille lidt for mig. Det var, som om han lige rent ud havde sagt til mig: "Der kan du se, jeg ved nu, hvad du mener, du vil ikke mere plage og udspionere mig, du vil ikke lænke mig så fast til dig, du vil lade mig gå og komme, som jeg har lyst. Jeg kan rigtig godt lide at være sammen med dig, og jeg ville kun vise dig, at det var princippet, jeg stred for." Naturligvis fulgte jeg straks med ham til skolestuen, og der satte han sig ved det gamle klaver og spillede, som han aldrig havde spillet før. Og hvis nogen mener, at han hellere måtte have været ude og spillet

fodbold, kan jeg kun sige, at jeg er ganske enig. For da jeg efter en tids forløb, som jeg under hans indflydelse ganske havde undladt at beregne, pludselig fo'r op, var det med en underlig følelse af bogstaveligt at have sovet på min post – og dog havde jeg ikke på nogen måde sovet, jeg havde gjort noget meget værre – jeg havde glemt. Hvor var Flora i al denne tid? Da jeg spurgte Miles om det, spillede han videre et minut uden at svare og sagde så blot: "Kære De, hvordan skulle *jeg* dog vide det?" – og brast i en munter latter, som lidt efter lidt gik over i en usammenhængende, overdreven sang.

Jeg gik lige ind i mit værelse, men der var hans søster ikke, og førend jeg gik neden under, så jeg efter i flere andre værelser. Da hun ikke var der, måtte hun vel være hos madam Grose, tænkte jeg og gik ind til hende, men hun mødte kun mit spørgsmål med et forskrækket blik. Hun havde troet, at begge børnene var hos mig, og det var en berettiget formodning, da det var allerførste gang, jeg så længe havde ladet den lille pige ude af syne. Hun kunne naturligvis være nede hos pigerne, men da vi efter nogle minutters forløb mødtes i forstuen, måtte vi meddele hinanden, at vore efterforskninger havde været ganske forgæves. Så blev vi for alvor urolige.

"Hun må være oven på," sagde hun, "i et af de værelser, De ikke har set efter."

"Nej; hun er længere væk." Jeg havde besluttet mig: "Hun er gået ud."

Madam Grose stirrede. "Uden hat?"

"Ja, ligesom den kvinde. Hun har jo aldrig nogen på."

"De mener, hun er sammen med *hende*?"

"Ja," svarede jeg bestemt, "hun er hos *hende*, og vi må finde dem."

Min hånd lå på min venindes arm, men hun var alt for overvældet over min erklæring til at bemærke det. Hendes ansigt udtrykte den største forfærdelse. "Og hvor er Miles?" spurgte hun uroligt.

"Å, *han* er hos Quint. De er inde i skolestuen."

"Du alstyrende, frøken!" Aldrig havde jeg været så vis i min sag, og formodentlig hørtes det i min stemme.

"De har spillet deres intrige udmærket," vedblev jeg, "han fandt det guddommeligste lille middel til at holde mig fangen, mens hun slap af sted."

"Guddommeligste?" spurgte madam Grose forvildet.

"Så djævelske, da!" svarede jeg næsten muntert. "Og han har også sørget for sig selv. Men kom nu!"

Hun så hjælpeløst op til de højere regioner. "De vil lade ham –?"

"Blive så længe hos Quint? Ja – det bryder jeg mig ikke om nu."

Det endte altid med, at hun i sådanne øjeblikke fik fat i min hånd, og på den måde kunne hun også nu standse mig. "Er det på grund af Deres brev?" spurgte hun ivrigt.

Som svar trak jeg brevet op af lommen, viste hende det, gjorde mig fri og gik hen og lagde det på det store bord i forstuen. "Der kan buddet tage det med sig, når han kommer," sagde jeg. Jeg nåede døren og åbnede den, jeg var allerede ude på trappen.

Endnu tøvede madam Grose. Blæsten havde lagt sig, men det var en grå og fugtig eftermiddag. Jeg gik henad kørevejen. "De

har jo intet overtøj på," råbte hun efter mig.

"Det har barnet jo heller ikke. Jeg har ikke tid til at tage noget på – hvis De ikke kommer straks, går jeg fra Dem – så kan De gå op til Miles imens."

"Til – ham?" Og den stakkels kone skyndte sig at følge mig.

19

Vi gik lige ned til "søen", som den med en vis ret blev kaldt på Bly. Men når jeg ser tilbage, var den nok knap så stor og betydelig, som mit uerfarne blik dengang anså den for at være. De få gange, hvor jeg havde været med børnene ude og sejle i en fladbundet pram, som lå fortøjet der til vort brug, havde den imponeret mig både ved sin størrelse og sine bølger. Den sædvanlige landingsplads var kun omkring en kilometer fra huset, men jeg var ganske overbevist om, at hvor Flora så end var, måtte det være langt borte. Hun var ikke stukket af på den måde blot for en lille udflugt. Siden vort sidste eventyr ved søen havde jeg lagt mærke til, hvad vej hun helst ville gå på vore ture. "De går ned til vandet, frøken?" spurgte madam Grose ganske forvildet. "De tror, hun er faldet i –?"

"Måske, skønt der er vist ikke særlig dybt noget sted. Men jeg tror snarere, at hun er på det sted, hvor vi forleden så det, jeg fortalte Dem om. "

"Dengang hun lod, som om hun ikke så –"

"Ja. Jeg har altid været vis på, at hun havde lyst til at komme herhen igen alene, og nu har hendes broder så ordnet det for hende."

Madam Grose stod straks stille. "Tror De da, at de virkelig *taler* om dem?"

"De siger ting, er jeg sikker på, som, hvis vi hørte dem, simpelthen ville gøre os målløse."

"Og hvis Flora er der, så – så er frøken Jessel der også?" gispede hun.

"Uden ringeste tvivl. De skal få at se."

"Å, mange tak!" udbrød hun og blev stående urørlig – så gik jeg videre uden hende. Men da vi nåede søen, var hun tæt bag ved mig. Hun drog et lettelsens suk, da vi kunne overse den største del af søen uden at opdage spor af barnet. Søen var aflang og så smal i forhold til dens længde, at man på sine steder kunne antage den for en flod. Vi så os om til begge sider, og da der stadig intet liv var at opdage, læste jeg en slags triumf i madam Groses øjne. Men jeg rystede på hovedet.

"Nej, nej – vent blot. Hun har taget båden."

Madam Grose stirrede på den tomme plads, hvor båden havde ligget, og over til den anden bred. "Hvor er den da?"

"At vi ikke ser den, er jo netop det stærkeste bevis. Hun har bragt den over og så fået den skjult."

"Ganske alene – det barn?"

"Hun er ikke alene og under disse omstændigheder er hun ikke et barn. Hun er en gammel, gammel kvinde." Jeg spejdede langs hele kysten og viste så madam Grose, at båden godt kunne ligge i en lille bugt på den anden side, hvor bredden skød sig lidt ud i vandet og skjultes af en gruppe træer.

"Men når båden er der, hvor i al verden er da *hun*?" spurgte hun ængsteligt.

"Det er jo netop det, vi må se at få at vide," svarede jeg og gav mig på vej.

"Skal vi hele vejen rundt?"

"Ja, naturligvis – det er rigtig nok langt, men derfor har Flora vel også foretrukket at benytte båden for at tage lige over søen."

"Å, herrejé!" udbrød madam Grose, men fulgte dog med mig, en højst besværlig og trættende vandring ad en dårlig sti. Da vi

var kommet halvvejen, måtte jeg gøre holdt, for at hun kunne få vejret og hvile sig lidt. Omsider nåede vi til et punkt, hvorfra vi kunne se, et båden netop var der, hvor jeg havde formodet. Den var omhyggeligt skjult inde under træerne og bundet til en af pælene i det gærde, som gik lige ned til vandet og havde lettet landstigningen. Da jeg så på de to korte, tykke årer, som ordentligt var lagt op i båden, kunne jeg ikke andet end undre mig over, at en lille pige havde kunnet håndtere dem, men jeg var nu så vant til at leve blandt det vidunderlige, at jeg tog dette som noget ganske selvfølgeligt. Der var i gærdet en låge, som vi gik igennem, og den bragte os ud på fri mark. "Der er hun!" udbrød vi begge på en gang.

Et lille stykke borte stod Flora i græsset og smilede, som om alt var i den skønneste orden. Så bukkede hun sig ned og plukkede – som om det var det eneste, hun var kommet der for – et stort, grimt, vissent bregneblad. Jeg blev øjeblikkelig sikker på, at hun lige var kommet ud fra krattet derhenne ved båden. Hun ventede på os uden at gå et skridt, og jeg blev mig bevidst, at vi nærmede os hende med en vis højtidelighed. Hun vedblev at smile, og vi mødtes – men det hele foregik i næsten uhyggelig tavshed. Madam Grose var den første, som brød den. Hun lagde sig på knæ, drog barnet til sit bryst og holdt den lille, bløde, eftergivende skikkelse længe omfavnet. Mens denne stumme scene varede, havde jeg intet andet at gøre, end at være iagttager, og jeg var det så meget mere, som jeg så Floras ansigt kigge på mig over madam Groses skulder. Nu var det alvorligt – men det forøgede den smerte, hvormed jeg i det øjeblik misundte madam Grose det naive forhold, hun stod i til barnet. Der foregik intet andet imellem os, end at Flora atter lod

bregnebladet falde. Det, hun og jeg i virkeligheden sagde til hinanden, var, at alle påskud nu var unyttige. Da madam Grose endelig rejste sig, beholdt hun barnets hånd i sin, så at de begge stod foran mig.

Flora stirrede forbavset på mig, så blev hun slået af vores manglende hatte, og sagde: "Men hvor er dog Deres overtøj?"

"Der, hvor dit er, barn!" svarede jeg resolut.

Hun havde allerede atter fået sit gode humør tilbage, og lod til at finde svaret fuldkommen tilstrækkeligt. "Og hvor er Miles?" vedblev hun.

Det var mig for meget. De tre ord var som glimtet af et draget sværd, dråben, som bragte det bæger, jeg i så mange uger havde holdt i min hånd, fuldt til randen, til at flyde over: "Det skal jeg sige dig – hvis *du* vil fortælle mig –", hørte jeg mig selv sige, hørte den skælven, hvormed min stemme brast.

"Nå – hvad skal jeg fortælle Dem?"

Madam Groses øjne stirrede på mig i målløs spænding –, men det var for sent nu til at trække i land, og jeg spurgte kækt: "Hvor er frøken Jessel, min stump?"

20

Det var første gang, at jeg nogen sinde havde nævnt dette navn for Flora, og det forfærdede udtryk i barnets ansigt viste hvilken virkning dette brud på min tavshed havde haft. Madam Grose gav et lille skrig fra sig, som et forskræmt eller såret dyr, og i næste øjeblik var jeg selv lige ved at skrige højt, idet jeg tog fat i hendes arm. "Der er hun! Der er hun!" hviskede jeg.

Frøken Jessel stod for os ovre på den anden bred, akkurat som forrige gang, og jeg husker, at min første følelse, underligt nok, var glæde over at have fremkaldt et bevis. Hun var der for den stakkels forskrækkede madam Groses skyld, men mest for Floras. Bleg og dæmonisk stod hun rank derovre på det sted, madam Grose og jeg netop havde forladt, og den måde, hvorpå madam Groses sky blik søgte derover, var mig et afgørende bevis på, at også hun endelig var blevet seende. Men Floras hele holdning forbavsede mig over al måde. Jeg ventede jo ikke, at hun ville lægge nogen stærk bevægelse for dagen, dertil var hun for godt forberedt og på sin post. Men at der i hendes ansigt ikke var den ringeste trækning, at hun end ikke lod, som om hun så i den retning, jeg udpegede og kun vendte mod mig et blik, hvis hårde, stille strenghed var ganske ny og syntes at læse i min sjæl og anklage og fordømme mig, det var et slag, der på en eller anden måde ligesom gjorde den lille pige til ét med det rædselsfulde, jeg gøs tilbage for. Og dog havde jeg aldrig været mere sikker på, at hun så det samme som jeg, end netop i dette øjeblik. Som i en slags selvforsvar påkaldte jeg hende som vidne. "Hun er der, du lille ulykkelige skabning, dér, dér, *dér*, og

du ser hende lige så godt som jeg." For nylig havde jeg sagt til madam Grose, at i sådanne øjeblikke var Flora ikke et barn, men en gammel, gammel kvinde: hendes hele ydre i dette øjeblik bekræftede dette udsagn, da hun uden at forandre en mine, uden noget svar, blot ved en dybere og dybere forstenelse i ansigtets udtryk gav mig at forstå, at hun fordømte og forkastede mig. Med et højt udråb rev madam Grose mig ud af den fortryllelse, som Floras væsen uvilkårligt havde bragt mig i. "Hvad er det dog for noget skrækkeligt noget De siger, frøken! Hvor i alverden ser De noget?"

Jeg kunne kun gribe fastere om hendes arm – for endnu mens hun talte, stod det frygtelige syn overfor os klart og tydeligt – og vende hende helt om imod det, mens jeg pegede på det. "Ser De hende da ikke, som *vi* ser hende? Se dog, se, hun er jo så tydeligt som en levende ild! Se dog, *se*!" Hun så derover ligesom jeg, og skønt hendes benægtelse, afsky, medlidenhed, gav sig luft i en dyb stønnen, følte jeg dog med en slags rørelse, at hun ville have stået mig bi, om hun havde kunnet. Og det kunne jeg have haft nødigt, for med dette bevis på, at hendes øjne var håbløst lukkede, følte jeg min egen stilling undergravet, jeg følte, jeg så min blege forgængerske tvinge mig hen imod nederlaget, og jeg var mig bevidst, hvad jeg fra dette øjeblik af ville have at vente mig fra Flora.

Og nu påskyndede madam Grose ødelæggelsens værk ved at udbryde: "Hun er der ikke, søde barn, og du ser aldrig noget, vel, min søde? Hvordan kan det være stakkels frøken Jessel, når hun er både død og begravet, for det *ved* vi jo, ikke sandt? Det er alt sammen blot en fejltagelse, en spøg og noget snak, og nu vil vi gå hjem så hurtigt vi kan!"

Skikkelsen derovre havde svaret ved en besynderlig, næsten umærkelig bevægelse, og det var, som om de nu alle havde forenet sig i djævelsk modstand mod mig. Flora vedblev at se på mig med sin lille fordømmende mine, og selv i det øjeblik bad jeg Gud tilgive mig, at jeg syntes hendes uforlignelige, barnlige skønhed pludselig tilsløredes og forsvandt. Jeg har sagt det tidligere – hun var bogstavelig talt blevet gammel og hård, næsten grim. "Jeg ved ikke, hvad De mener. Jeg ser ingen. Jeg ser intet, jeg *har* aldrig set noget. Jeg synes, De er fæl. Jeg kan ikke lide Dem." Og så trykkede hun sig tættere op til madam Grose, idet hun brød ud i en næsten arrig klynken og gemte sit ansigt i hendes skørter. "Tag mig bort, tag mig bort, å, tag mig bort fra *hende*!"

"Fra *mig*?" gispede jeg.

"Ja, fra Dem – fra Dem!" skreg hun.

Selv madam Grose så bedrøvet på mig, mens jeg intet andet havde at gøre end atter at se over på skikkelsen, der stod så rank og truende som om hun hørte vore stemmer og nød sin triumf og mit vanheld. Det ulykkelige barn havde talt, som om hun hentede hvert at de sårende ord fra en eller anden udenforstående, og jeg kunne derfor i al min fortvivlelse over, hvad jeg måtte underkaste mig, kun bedrøvet ryste på hovedet ad hende. "Hvis jeg nogensinde havde tvivlet, ville min tvivl nu være vished. Jeg har kendt den frygtelige sandhed, og nu har den lukket sig helt om mig. Naturligvis har jeg mistet dig. Jeg har blandet mig i jeres forhold, og du har, dikteret af *hende* –" og atter så jeg på vort dæmoniske vidne derovre, "fundet en let og sikker vej til at undgå mig. Jeg har gjort mit bedste, men jeg har mistet dig. Farvel." Til madam Grose råbte jeg et bydende,

næsten vildt: "Gå – gå!" Uendelig bedrøvet, men tavst betaget af den lille pige og tydeligt overbevist om, til trods for sin blindhed, at der var hændt noget forfærdeligt, skyndte hun sig, så hurtigt hun kunne, at komme af sted.

Jeg husker ikke nøje, hvad det foregik, efter at jeg var blevet ene. Jeg ved kun, at efter en tids forløb følte jeg mig gennemisnet af fugtighed og kulde og mærkede, at jeg havde kastet mig ned på jorden og givet min sorg frit løb. Jeg må have ligget der længe grædende og hulkende, for da jeg endelig løftede hovedet, var dagen næsten forbi. Jeg rejste mig og så et øjeblik i tusmørket på det grå vand og den tomme bred, hvor nu intet spøgelse færdedes, så gik jeg tilbage til huset. Da jeg nåede lågen i gærdet, var båden til min overraskelse borte, og på ny måtte jeg undre mig over Floras overordentlige evne til at beherske situationen. Hun tilbragte natten efter stiltiende overenskomst hos madam Grose. Jeg så ingen af de to ved min tilbagekomst, men på den anden side fik jeg en erstatning, idet jeg så en hel del til Miles. Da jeg kom hjem, havde jeg ikke så meget som set mig om efter drengen. Jeg var gået lige op på mit værelse for at skifte kjole og havde med et eneste blik forvisset mig om bruddet med Flora. Alle hendes små ejendele var flyttet bort. Da jeg senere fik teen serveret ved kaminen i skolestuen, spurgte jeg ikke om min anden elev. Han havde sin frihed nu – han skulle have den lige til det sidste. Nu vel, han havde den, og han brugte den til at komme ind til mig omtrent klokken otte. Stille og tavs satte han sig hos mig. Da teen var taget ud, slukkede jeg lysene og trak min stol nærmere til ilden. Jeg var iskold og havde en fornemmelse, som om jeg aldrig mere skulle blive varm. Da han kom ind, sad jeg i skæret fra ilden alene med

mine tanker. Han standsede et øjeblik ved døren som for at se på mig, og gik så hen til den anden side af kaminen og sank ned i en stol. Vi sad der ganske tavse, og dog ønskede han, det følte jeg, at være sammen med mig.

21

Næste morgen, endnu før dagen var brudt helt frem, stod madam Grose ved min seng, da jeg slog øjnene op, og meddelte mig, at Flora var syg. Hun havde tilbragt en urolig nat, havde haft idelige anfald af angst – en angst, hvis genstand ikke var hendes tidligere, men hendes nuværende guvernante, og hun havde stærk feber. Det var ikke mod frøken Jessels mulige genoptræden på scenen, hun protesterede – men bestemt og heftigt imod *min*. Jeg kom naturligvis på benene i en fart og spurgte hende ud, men alt, hvad jeg kunne få ud af hende, var, at Flora på det bestemteste fastholdt intet at have set og aldrig mere at ville tale med mig.

"Hun spørger mig hvert andet minut, om jeg tror, De kommer," endte madam Grose sin beretning.

"Har hun siden i går sagt et eneste ord til Dem om frøken Jessel undtagen at benægte, at hun har set hende?" spurgte jeg videre.

"Ikke ét, frøken. Og naturligvis," tilføjede madam Grose, "siger hun, at i alt fald ved søen i går var der *ingen*."

"Sikkert ikke. Og De tror på hende?"

"Jeg modsiger hende ikke. Hvad andet kan jeg gøre?"

"Ingen ting. De har at gøre med det kløgtigste lille væsen. De andre – jeg mener deres to venner – har gjort dem endnu kløgtigere, end de var af naturen. Flora har nu noget at holde sig til, og hun vil benytte sig af det til det yderste."

"Men til *hvad*?"

"Til at sværte mig for sin onkel. Hun vil fremstille mig som den laveste skabning –!"

Jeg gøs lidt ved at se madam Groses ansigt – hun så ud, som om hun allerede i ånden hørte det hele. "Og han, der tænker så godt om Dem!" sagde hun.

"Han har en løjerlig måde at vise det på," svarede jeg leende. "Men det er lige meget. Det, Flora vil, er naturligvis at blive af med mig."

"Ja – aldrig så meget som at se Dem for sine øjne," indrømmede madam Grose tappert.

"Så det er altså det, De er kommet for – at få mig af sted hurtigst muligt?" Men førend hun havde fået tid til at svare, vedblev jeg: "Nej – jeg har en bedre idé – at jeg skulle gå min vej, kunne synes det rette, og i søndags var jeg meget nær ved det. Men det duer alligevel ikke. Det er *Dem*, som må rejse. Og De må tage Flora med Dem."

Madam Grose gjorde store øjne. "Men hvor i al verden –"

"Bort herfra. Bort fra *dem*. Mest af alt bort fra mig. Til hendes onkel."

"Blot for at sladre om Dem?"

"Å, ikke *blot* derfor – også for at hjælpe mig."

Hun var ikke helt med. "Hvordan det?"

"Ved Deres loyalitet – og Miles'."

Hun så vist på mig. "Tror De, at han –?"

"Vil lade være at vende sig fra mig? Ja – det vover jeg endnu at tro. I hvert fald *vil* jeg tro det. Se derfor at komme afsted med hans søster så snart som muligt, og overlad ham til mig." Jeg var selv forbavset over det mod, jeg endnu havde i reserve, og derfor blev jeg måse så meget mere forknyt ved den måde,

hvorpå hun endnu nølede. "Men naturligvis", vedblev jeg, "må de ikke mødes, førend hun rejser, ikke tale med hinanden i blot tre sekunder." Så faldt det mig ind, at til trods for Floras indespærring, efter at hun kom hjem fra søen, kunne det allerede være for sent. "De mener da ikke," spurgte jeg ængsteligt, "at de allerede *har* talt sammen?"

Hun blev ganske rød. "Å, frøken, så tosset er jeg da heller ikke. Selv om jeg har været nødt til at gå fra hende et par gange, har jeg ladet en af pigerne blive hos hende, og nu er hun alene, men jeg har låset af for hende. Og dog – og dog –"

"Og dog – hvad?"

"Er De ganske sikker på den lille herre?"

"Jeg er ikke sikker på nogen anden end *Dem*. Men siden i går aftes har jeg fået nyt håb. Jeg tror, han har lyst til at – at tale ud. I går aftes sad han hos mig ved kaminilden i et par timer og tav stille, men alligevel var det, som om han ønskede at tale."

"Gjorde han det da?" spurgte madam Grose og så stift ud ad vinduet.

"Nej, skønt jeg ventede og ventede, og da vi endelig kyssede hinanden godnat, havde ingen af os sagt et ord. Men alligevel kan jeg ikke samtykke i – hvis hun taler med sin onkel – at lade ham tale med drengen, førend jeg har givet ham lidt mere tid –"

Nølende og usikkert spurgte madam Grose: "Hvad mener De med mere tid?"

"Å, en dag eller to – så han kan få lejlighed til at komme frem med det. Så vil han være på *min* side – og det et jo af vigtighed. Hvis det ikke bliver til noget, har jeg tabt, men så kan De imens have hjulpet mig lidt ved Deres ankomst til onklen." Men hun

vedblev at være så underligt forlegen, at jeg uvilkårligt tilføjede: "Med mindre De *ikke* ønsker at rejse."

Jeg kunne se, at hendes ansigt opklaredes – hun rakte mig hånden som til bekræftelse: "Jeg vil rejse – jeg vil rejse, og det nu i formiddag."

"Hvis De hellere vil vente, kan jeg sørge for, at hun ikke få mig at se."

"Nej, nej: Det er selve stedet her. Hun må bort herfra." Hun så et øjeblik tungt på mig og fortsatte så: "Deres plan er rigtig. Jeg selv, frøken –"

"Ja?"

"Jeg kan ikke blive –"

Hendes blik bragte mig til at studse. "De mener, at De siden i går har *set* –"

Hun rystede på hovedet med værdighed: "Jeg har *hørt* –"

"Hørt?"

"Ja – de frygteligste, afskyeligste ting – af barnet! Se så!" hun sukkede med tragisk lettelse. "På min ære, frøken, hun siger ting, som –" Hun brød pludselig ud i en hulken, kastede sig ned på sofaen og gav sin sorg frit løb.

Men for mit vedkommende tog jeg sagen på en helt anden måde. "Å, gudskelov!" udbrød jeg.

Hun rejste sig atter, tørrede øjnene og sagde stønnende: "Og det siger De?"

"Ja, for det retfærdiggør mig."

"Det gør det, frøken!"

Jeg kunne næppe have forlangt mere oprejsning, men spurgte alligevel: "Er hun så frygtelig?"

Madam Grose vidste næsten ikke, hvordan hun skulle få det sagt. "Virkelig afskyelig."

"Og er det om mig, hun taler sådan?"

"Ja, frøken, siden De spørger. Aldrig troede jeg, at et barn kunne vide besked med eller udtale sådanne afskyeligheder, og jeg kan ikke begribe, hvor –"

"Hvor hun har lært alt det?" afbrød jeg hende med en latter, hvis betydning utvivlsomt var tydelig nok, "men det kan såmænd jeg!"

Madam Grose forblev alvorlig. "Måske jeg også burde kunne det – siden jeg har hørt noget af det før. Jeg kan ikke holde det ud," hulkede den stakkels kone, "men netop derfor må jeg jo blive hos hende for at få hende af sted. Langt bort herfra og – fra *dem* –"

"Men hun kan blive anderledes? – Hun kan blive fri?" Jeg greb fat i hende næsten med glæde. "Altså til trods for i går *tror* De nu –"

"På sådanne gerninger? Ja – jeg tror –"

Og sådan lovede vi hinanden at stå last og brast. Når hun ville stå inde for mig, mente jeg at kunne indestå for resten. Men de jeg var i færd med at tage afsked med hende, huskede jeg pludselig mit brev. "Det vil have nået byen førend De," sagde jeg uroligt.

Jeg huskede pludselig, hvordan hun havde prøvet at snige sig uden om tidligere, og hvor træt det til sidst måtte have gjort hende. "Å, brevet – ja, men det er ikke kommet dertil. Det er slet ikke blevet afsendt."

"Hvad er der da blevet af det?"

"Gud ved det! Hr. Miles –"

"Mener De, at *han* har taget det?" gispede jeg.

Hun tøvede lidt, men overvandt sin forlegenhed og sagde: "Jeg mener blot, at jeg så i går, da jeg kom tilbage med Flora, at det ikke var der, hvor De havde lagt det. Senere på aftenen spurgte jeg Luke om det, men han havde hverken set det eller rørt det." Vi udvekslede kun et forstående blik, og hun tilføjede: "De ser selv –"

"Ja, jeg ser, at hvis Miles har taget det, har han sandsynligvis læst det og brændt det."

"Og ser De ikke noget mere?"

Jeg så et øjeblik på hende med et bedrøvet smil. "Jeg antager, at Deres øjne nu er endnu mere åbne end mine."

Det viste sig at være rigtigt, skønt hun rødmede næsten, da hun tilstod det. "Jeg kan næsten tænke mig, hvad han må have gjort i skolen." Og hun nikkede på sin enfoldigt-kløgtige måde. "Han stjal."

Jeg forsøgte at være mere retfærdig. "Nå, ja – måske."

Hun så ud, som om hun fandt mig mærkeligt rolig. "Han stjal *breve*."

Hun kunne ikke kende mine grunde til en ro, der var temmelig overfladisk. "Så håber jeg, han fik mere ud af det end i dette tilfælde. Det brev, som jeg lagde på bordet i går, kan ikke have nyttet ham meget, for det indeholdt kun en anmodning om en samtale. Og jeg er vis på, han allerede skammer sig over at være gået så vidt for så lidt, og at det, han havde på hjerte i går, netop var at komme med en tilståelse." Og i det samme syntes jeg at kunne se det hele og vide, hvad jeg skulle gøre. "Tag bort, tag bort," udbrød jeg, og var allerede henne ved døren for at skynde på hende. "Jeg skal nok få det ud af ham. Han møder

mig nok på halvvejen, han vil tilstå! Og hvis han tilstår, er han frelst. Og hvis han bliver frelst –"

"Så er *De* det også?" Den kære kone kyssede mig, og jeg sagde hende farvel. "Jeg vil frelse Dem uden ham," sagde hun, idet hun gik.

22

Men da hun var borte, kom dog den værste knibe, og aldrig havde mit sind været så fuldt af onde anelser, som da jeg kom ned i stuerne, og hørte, at vognen med madam Grose og min yngste elev allerede var rullet ud af porten. Nu, da jeg stod ansigt til ansigt med, hvad skæbnen ville bringe over os, sagde jeg til mig selv, at jeg vist havde været alt for dristig. Der var naturligvis stor forundring blandt tjenestefolkene; denne pludselige afrejse kom dem højst uventet. Jeg måtte sætte hårdt mod hårdt, tog min værdigste og tørreste mine på og parerede således alle angreb. Det hjalp noget, at jeg kunne forskanse mig bag alt det, jeg ved madam Groses fraværelse havde at gøre. I de følgende timer inspicerede jeg hele huset med løftet pande, men i hjertet meget forknyt.

Den, der syntes at bryde sig mindst om det hele, var lille Miles selv. Jeg havde ikke set et eneste glimt af ham på mine vandringer rundt i huset. Men Floras indespærring og afrejse måtte sagtens have givet ham at forstå, at jeg havde opdaget, hvordan han ved sin musik den foregående dag havde narret mig i Floras interesse. At der var indtrådt en forandring i vort forhold fik han desuden bekræftet ved den omstændighed, at jeg ikke til vanlig tid indfandt mig i skolestuen. Han var for resten allerede forsvundet, da jeg på vejen ned åbnede hans dør, og jeg fik at vide, at han havde spist morgenmad sammen med madam Grose og Flora, men at et par af pigerne havde været til stede for at opvarte dem. Så var han gået ud at spadsere, og intet, tænkte jeg, kunne bedre lægge hans opfattelse af

forandringen i vort forhold for dagen. Han følte, at han havde sin frihed, og jeg havde heller ikke i sinde oftere af lægge bånd på den. Jeg havde desuden nok at gøre med at ordne mine tanker og lægge planer for at frelse ham på anden måde. Og da vi endelig ved middagstid stod overfor hinanden, var det, som om han selv viste mig vejen.

Lammestegen var på bordet, og jeg havde foreløbig sendt pigen ud. Førend vi satte os, stod Miles et øjeblik med hænderne i lommen og så på stegen, som om han ville sige noget morsomt om den. Men da han endelig sagde noget, lød det således: "Hør, kære De, er hun virkelig meget syg?"

"Lille Flora? Å nej, hun bliver nok snart bedre. I London kommer hun sig snart. Hun befandt sig ikke længere vel her på Bly. Kom nu og få noget steg."

Han adlød straks, satte sig og rakte mig sin tallerken. "Var det så pludseligt, at hun befandt sig ilde her?" spurgte han.

"Ikke så pludseligt, som du tror. Vi havde set det komme."

"Hvorfor fik De hende da ikke afsted noget før?"

"Før hvad?"

"Før hun blev for syg til at rejse?"

"Hun er jo slet ikke for syg til at rejse; men hun kunne været blevet det. Nu var det just det rette øjeblik. Rejsen vil modvirke den dårlige indflydelse –" jeg gav mine ord eftertryk, "og helt ophæve den!"

"Nå, sådan," svarede Miles også med eftertryk og gav sig til at spise på sin nydelige lille "gentlemanlike" måde, som jeg lige fra første dag af havde beundret. Hvad han så end var blevet jaget ud af skolen for, var det ikke dårlige bordmanerer. Vort måltid varede kun kort, jeg kunne intet spise, og lod straks tage ud af

bordet. Mens det blev gjort, stod Miles atter med hænderne i lommen og med ryggen til mig – stod og så ud af det store vindue, hvor jeg hin dag havde set *det*, der opskræmte mig. Vi tav, mens pigen var inde – sjovt nok havde jeg en følelse af, at det var sådan, et ungt, nygift par måtte føle det, når de under bryllupsrejsen følte sig generet af tjeneren på kroen – men så snart hun var gået ud, vendte han sig om imod mig og sagde: "Nå, og nu er vi så alene!"

23

"Ja, mere eller mindre." Jeg smilede svagt. "Ikke fuldstændig. Det ville vi vist ikke synes om," vedblev jeg.

"Nej, det ville vi vel næppe. Der er naturligvis de andre."

"Ja, der er de andre – der er jo rigtignok de andre," bekræftede jeg.

"Men skønt vi har dem," vedblev han endnu med hænderne i lommerne og ligesom plantet dér foran mig, "så tæller de egentlig ikke meget, vel?"

Jeg tog mig sammen så godt jeg kunne, men følte mig helt mat. "Det beror på, hvad du kalder 'meget'!"

"Ja – såmænd!" Så gik han atter hen til vinduet og blev stående der med panden mod ruden og så ud på det buskads, jeg kendte så godt, og på det grå, kedelige novemberlandskab. Jeg havde altid mit sytøj at ty til, og bag det forskansede jeg mig i sofaen, sådan som jeg i reglen gjorde i de pinefulde øjeblikke, når jeg vidste, at børnene var taget af noget, jeg var stængt ude fra, og således beredte jeg mig på det værste. Men lidt efter lidt kom der over mig en fornemmelse, måske den skrev sig fra noget i Miles' holdning, noget, der lignede forlegenhed, usikkerhed, en fornemmelse af, at jeg ikke nu var stængt ude. Og denne følelse voksede til en sådan styrke, at der meddelte sig til mig et indtryk af, at det var *ham*, som var den udelukkede. Og dette gav mig et glimt af håb. Så han ikke gennem spøgelsesvinduet efter noget, han ikke kunne se? Og var det ikke første gang i al denne tid, at noget sådant var sket? Jo, den første, den allerførste. Det gjorde ham ængstelig, skønt

han passede på sig selv. Han havde været ængstelig hele dagen, og mens han sad ved bordet og på sin elskværdige måde lod som ingenting, havde han måttet anstrenge sin lille hjerne for ikke at give op. Da han endelig vendte sig mod mig, var det, som om han havde givet tabt. "Nå, jeg er da glad ved, at *jeg* befinder mig vel på Bly," sagde han.

"Du må da også i de sidste fireogtyve timer have set en hel del mere af det end du har gjort længe. Jeg håber," vedblev jeg tappert, "at du har moret dig."

"Å ja, jeg har været langt, langt omkring. Jeg har aldrig følt mig så fri før."

Han opførte sig ganske særegent, og jeg prøvede at følge ham. "Nå, og kan du lide det?" spurgte jeg.

Han stod lidt og smilede. "Kan *De*?" Og i de to ord lagde han mere betydning, end jeg nogensinde har hørt to ord indeholde. Men førend jeg havde fået tid til at tænke over det, fortsatte han, som om han havde en uforskammethed at gøre god igen. "De har en meget indtagende måde at tage det på, skønt – når vi nu er alene her, så er det jo Dem, der er mest alene. Men jeg håber da, at De ikke tager Dem alt for meget af det!"

"At have med dig at gøre?" spurgte jeg. "Mit kære barn, hvordan kan jeg lade være at tage mig af det? Skønt jeg har givet afkald på at fordre, at du skal være sammen med mig – så nyder jeg det dog alligevel. Hvorfor skulle jeg ellers blive her?"

Han så nu direkte på mig, og det slog mig, at udtrykket i hans ansigt, som vel var alvorligere, var det skønneste, jeg endnu havde set. "Er det kun *derfor*, De bliver her?"

"Ja, jeg er her som din ven, fordi jeg nærer så stor interesse for dig og bliver her så længe, indtil der findes noget, som er

bedre for dig. Det kan da ikke overraske dig?" Min stemme skælvede så stærkt, at det var mig umuligt at undertrykke. "Kan du ikke huske, at jeg fortalte dig, da jeg sad ved din seng den uvejrsnat, at der var intet i verden, jeg ikke ville gøre for dig?"

"Jo, jo!" Han blev øjensynlig mere og mere nervøs og måtte også beherske sin stemme. Men det lykkedes ham så meget bedre end mig, at han trods sin alvor kunne le og lade, som om vi spøgte behageligt med hinanden. "Men det, antager jeg, var kun for at få *mig* til at gøre noget for *Dem*!" tilføjede han.

"Til dels var det for at få dig til at gøre noget," indrømmede jeg, "men du ved nok, at du ikke gjorde det."

"Å ja, De ville have, jeg skulle fortælle Dem noget," svarede han med overfladisk munterhed.

"Ja netop – rent ud af posen, hvad du så end har på hjerte."

"Nå, så det er *derfor*, De er blevet her?"

Han talte med en munterhed, hvori jeg dog kunne skelne som et glimt af begyndende vrede. Det virkede på mig, som om det, jeg så inderligt havde længtes efter, nu endelig ville komme, men i en ganske overraskende form. "Nuvel, ja – jeg vil ærligt tilstå, at det netop var derfor."

Han tøvede så længe, at jeg blev bange for, at han dog alligevel ville smutte udenom. Men så sagde han endelig: "Mener De nu – her?"

"Vi kan da ikke vælge hverken stedet eller tiden bedre," svarede jeg. Han så sig uroligt om, og jeg fik for første gang det besynderlige indtryk af, at han begyndte at blive bange – og bange for mig – og det forekom mig, som var det måske det bedste, der kunne hænde. Og dog vovede jeg ikke at anvende strenghed overfor ham, men hørte mig selv i næste øjeblik sige i

den blideste tone – så blid, at det nærmest var grotesk: "Du har altså lyst til at gå ud igen?"

"Ja, meget!" Han smilede heroisk til mig, og dog så jeg, at han rødmede i sin pine. Han havde taget sin hat, som han havde bragt ind med sig, og stod nu og drejede den mellem fingrene på en måde, som næsten skræmte mig fra at trænge videre ind på ham, hvor nær jeg end var ved målet. Jeg havde så inderlig ondt af ham – han var i alt andet et så henrivende lille væsen, at det forekom mig næsten syndigt at overbevise ham om skyld og brøde. Jeg formoder, at jeg nu ser på vort forhold med en klarhed, jeg ikke kan have haft dengang, for det er for mig, som om jeg læser i vore øjne, at vi forudså den rædsel, som skulle komme. Og sådan kredsede vi om hinanden med skrupler og angst og usikkerhed ligesom fægtere, der ikke tør slutte duellen. "Jeg skal sige Dem alting," sagde Miles, "jeg mener, at jeg vil sige Dem alt, hvad De ønsker at vide. Så bliver De hos mig, og vi skal have det rigtig rart, og jeg vil sige Dem det – jo, jeg *vil*. Men ikke nu."

"Hvorfor ikke nu?"

At jeg sådan trængte ind på ham, var ham imod, kunne jeg se, og han tog atter sin tilflugt til vinduet, hvor han blev stående, mens der var så stille i stuen, at vi kunne have hørt en nål falde på gulvet. Så kom han atter hen til mig med en mine, som om en eller anden ventede på ham udenfor. "Jeg må tale med Luke," sagde han.

Han løj, den groveste løgn, jeg hidtil havde grebet ham i, og jeg skammede mig på hans vegne og lidt på mine egne, fordi jeg jo næsten tvang ham til at lyve. "Nå, så gå ud til Luke, og jeg skal

vente på det, du har lovet mig. Men opfyld så til gengæld, førend du går, en lille bøn, jeg har til dig."

Han så ud, som om han følte, at han havde lovet så meget, at han nok kunne prutte lidt med mig. "Er den meget, meget lille?"

"En ren brøkdel af det hele. Sig mig –" jeg havde meget travlt med mit arbejde og talte rask væk, "- om du i går eftermiddag tog mit brev, der lå på bordet i forstuen?"

24

Hvordan han optog dette, kan jeg ikke sige, for i det samme hændte der noget, som bragte mig til at springe op, gribe fat i ham, og mens jeg selv søgte støtte ved det nærmeste møbel, drejede jeg ham instinktivt, så han kom til at stå med ryggen mod vinduet. Det syn, jeg tidligere havde set her på samme sted, stod atter for os: Peter Quint viste sig udenfor vinduet som en skildvagt foran et fængsel. Det næste, jeg så, var hans ansigt, som trykket mod ruden stirrede ind på os, dødningehvidt, forfærdeligt. I et nu havde jeg klart for mig, hvad jeg måtte gøre, og hvordan det måtte gøres – for enhver pris hindre, at drengen så, hvad jeg så. Det var som at kæmpe med en djævel om en menneskesjæl, og da dette ret var blevet mig bevidst, så jeg, at denne menneskesjæl, som jeg holdt i mine skælvende arme, havde et barns yndige ansigt, og at dens pande var dækket med sved. Det ansigt, som var mit så nær, var lige så hvidt som ansigtet udenfor ruden, og fra dets mund udgik nogle ord, der lød, som kom de langt borte fra, og som jeg indsugede, som var de en duftende drik:

"Ja – jeg tog det!"

Med et udbrud af glæde trykkede og knugede jeg ham til mig, og mens jeg holdt ham mod mit bryst, hvor jeg kunne føle hans lille hjertes voldsomme banken, fæstede jeg mine øjne på synet udenfor vinduet og så det bevæge sig og skifte plads. Jeg sammenlignede det før med en skildvagt, men dets langsomme bevægelse var snarere som et stort rovdyrs listen. Mit mod voksede – atter stirrede ansigtet ind ad ruden, skurken stod der

som for at passe på og vente og tage. Den absolutte tillid til, at jeg ville kunne trodse ham, såvel som bevidstheden om, at barnet i dette øjeblik intet vidste om hans nærværelse, bragte mig til at gå videre. "Hvorfor tog du det?"

"For at se, hvad De sagde om mig."

"Du åbnede det altså?"

"Ja, jeg åbnede det."

Mine øjne hvilede på Miles' ansigt, mens jeg holdt ham lidt ud fra mig, og jeg kunne se i hans træk, der ganske havde mistet det drillende, påtaget muntre udtryk, hvor urolig han var. Jeg så også, at hans sans for det overnaturlige var lukket, kommunikationen mellem ham og det var standset. Han vidste, at han var i nærværelse af noget, men ikke af hvad, og endnu mindre, at også jeg var det og vidste, hvad det var. Og hvad havde så dette at betyde, når mine øjne søgte hen til vinduet kun for at se, at vejen atter var fri, at jeg havde sejret over den onde indflydelse? Der var intet mere. Jeg følte, at jeg havde vundet sagen så vidt, og at jeg nu ville vinde *alt*. "Og du fandt intet?" – Lettelsen hørtes tydeligt i mit tonefald.

På den sørgmodigste, tankefulde måde rystede han på hovedet. "Nej."

"Intet, slet intet!" I min glæde råbte jeg næsten ordene ud.

"Intet, slet intet," gentog han sørgmodigt.

Jeg kyssede hans pande – den var ganske våd. "Hvad har du så gjort med det?"

"Jeg har brændt det!"

"Brændt det?" Nu eller aldrig, tænkte jeg, og spurgte: "Var det det, du gjorde i skolen?"

Ak, hvad førte ikke dette spørgsmål til. "I skolen?"

"Ja – tog du breve – eller andre ting?"

"Andre ting?" Det var, som om han tænkte på noget langt borte, der kun nåede ind til ham under trykket af hans angst. "Om jeg *stjal*?"

Jeg følte, at jeg blev rød lige til hårrødderne, da jeg spurgte: "Var det derfor, du ikke måtte komme tilbage til skolen?"

Det eneste, han lod til at føle, var en smule sørgmodig overraskelse. "Vidste De, at jeg ikke måtte komme tilbage?"

"Jeg ved alt."

Han sendte mig det besynderligste blik. "Alt?"

"Ja, alt – sig mig derfor, om du –" Men jeg kunne ikke gentage ordet.

Miles kunne, meget ligefremt. "Nej. Jeg stjal ikke."

Mit ansigt må have sagt ham, at jeg troede ham ubetinget. Og dog ruskede jeg i ham med hænder, der rystede – men det var af kærlighed – som om jeg ville spørge ham, hvorfor han havde fordømt mig til alle disse ugers kval. "Hvad gjorde du da?"

Han så op i loftet med et forpint udtryk og trak vejret tungt to eller tre gange. Det var, som stod han på bunden af et hav og løftede øjnene mod et svagt, grønligt tusmørke højt over sig. "Å – jeg sagde visse ting."

"Kun det?"

"De syntes, det var nok."

"Til at jage dig ud for?"

Aldrig havde nogen, som var "jaget ud", gjort så lidt, der kunne forklare det, som denne lille fyr. Han syntes at overveje mit spørgsmål, men på en underlig forknyt og hjælpeløs måde. "Ja – jeg formoder, at jeg ikke burde have gjort det."

"Men til hvem sagde du dem?"

Han søgte øjensynligt at huske det – men det lykkedes ikke. "Det ved jeg ikke."

Han smilede næsten i sin fuldstændige overgivelse – og jeg burde have ladet det være nok med det. Men jeg var som fortryllet, jeg var så blind i min sejr, at jeg intet ænsede – ikke så, at afgørelsen var nær. "Var det til alle?" spurgte jeg.

"Nej, kun til –" Han rystede forvirret på hovedet. "Jeg husker ikke deres navne."

"Var det da så mange?"

"Nej – kun nogle få. Dem, jeg kunne lide."

Dem, han kunne lide? Det forekom mig, at dette ikke førte til klarhed, men ind i mørke, og ud af min medlidenhed fødtes der en beklemmende angst for, at han måske var uskyldig. Det var i øjeblikket forvirrende og ganske bundløst, for hvis han *var* uskyldig, hvad var så *jeg*? Næsten lammet af denne tanke gav jeg slip på ham lidt, og med et dybt suk vendte han sig atter bort fra mig, hvad jeg fandt mig i, da jeg vidste, at der nu intet mere var at se udenfor vinduet. "Sladrede de da om det, du sagde?" vedblev jeg efter et øjebliks betænkning.

Han stod lidt borte fra mig og åndede endnu tungt med en mine, som om han blev holdt indespærret mod sin vilje uden dog at være vred over det. Atter så han ud i den tågede luft, og atter var det, som om der af det, der hidtil havde holdt ham oppe, kun var en uudsigelig ængstelse. "Å ja," svarede han dog, "de må have sladret til dem, *de* kunne lide," tilføjede han.

"Og alt dette kom så omkring –?"

"Til lærerne? Å ja!" svarede han simpelthen. "Men jeg vidste ikke, at de ville lade det gå videre."

"Lærerne? Det gjorde de heller ikke. De har aldrig sagt noget. Det er derfor, jeg spørger."

Han vendte sit lille, kønne, feberhede ansigt om imod mig. "Ja, det var for slemt."

"For slemt?"

"De ting, jeg må have sagt. For slemt til at skrive om."

Jeg kan umuligt beskrive den besynderlige modsætning, der var mellem disse ord og den, der udtalte dem. Jeg ved kun, at jeg i næste øjeblik hørte mig selv udbryde et kraftigt: "Å, vrøvl!" Men hvad jeg sagde straks efter, lød vist strengt og alvorligt nok. "Hvad *var* det, du sagde?"

Min strenghed gjaldt egentlig kun hans dommer og hans bøddel, og dog bragte den ham til at vende sig bort igen – men den bevægelse fik mig til i et spring og med et skrig, jeg ikke formåede at undertrykke, at løbe hen til ham. For dér, lige imod ruden, som for at udslette hans tilståelse, standse hans svar, stod det skrækkelige ophav til al vor kvide – fordømmelsens hvide ansigt. Alt svimlede for mig, da jeg følte mig besejret, og at jeg på ny måtte tage kampen op. Mit skrig, mit spring virkede kun som en afsløring. Jeg så, at det kun bibragte ham en anelse, og da jeg mærkede, at han endnu kun gættede, at for hans øjne vinduet endnu var tomt, fulgte jeg den indskydelse, som flammede op i mig for at tilvriste mig hans tilståelse, og skreg til min hemmelighedsfulde gæst, idet jeg søgte at trykke Miles ind til mig: "Aldrig – aldrig – aldrig mere!"

"Er hun *her*?" gispede Miles, idet hans øjne, der ikke så, fulgte den retning, jeg gav mine ord. Ved det besynderlige "*hun*" studsede jeg, og da jeg, snappende efter vejret gentog det,

svarede han med pludseligt raseri: "Ja – frøken Jessel, frøken Jessel!"

Forvildet, forvirret hørte jeg dette navn fra hans læber – måske en følge af, hvad vi havde gjort imod Flora, men det bragte mig kun til at ville vise ham, at det var endnu værre. "Det er ikke frøken Jessel. Men det er *der* ved vinduet – lige foran os. Det er *der* – det feje, rædselsfyldte syn – for sidste gang!"

Og efter et sekunds forløb gjorde han en bevægelse med hovedet som en hund, der har tabt sporet, snappede efter vejret og styrtede sig over mig i blindt raseri, stirrede forvildet om sig uden at se noget, skønt det for mig var, som om synet fyldte hele værelset med sin giftige nærværelse. "Er det *ham*?"

Jeg var så bestemt på at ville have mit bevis denne gang, at jeg blev til is for at kunne væbne mig imod ham. "Hvem mener du med *ham*?"

"Peter Quint – De djævel!" Og atter flakkede hans øjne krampagtigt søgende rundt i værelset. "*Hvor er han?*"

Endnu lyder i mine øren hans stemme, da han udtalte dette navn og dermed ydede mig sin tribut for min hengivenhed og opofrelse. "Men hvad gør det nu, min egen – hvad kan han nogensinde mere gøre? Jeg har dig, og *han* har mistet dig for evigt!" Og for at understrege mine ord tilføjede jeg til Miles: "Se der – *dér*."

Men han havde allerede vendt sig om, stirrede – stirrede atter og så kun det stille dagslys. Så udstødte han et skrig som et væsen, der kastes over en afgrund, dødelig ramt; jeg greb ham, holdt ham fast, man kan forstå med hvilken uendelig, lidenskabelig ømhed, men efter et minuts forløb begyndte jeg at føle, hvad det egentlig var, jeg holdt i mine arme. Vi var alene

i det stille dagslys, og hans lille hjerte havde, frigjort, holdt op at slå.

Udgiverens efterskrift

Skønt *The Turn of the Screw* allerede i forfatterens levetid var en anerkendt verdensklassiker i sin genre, udkom den først i bogform på dansk i 1950. Det for længst hedengangne dagblad *København*, som blandt sine medarbejdere og bidragydere talte adskillige af tidens litterære og journalistiske personligheder, bragte den dog allerede et år efter fremkomsten i USA i sin føljeton under titlen "*Hemmelighedsfulde gæster*". "*København*"s udgave er noget forkortet, og må ifølge sagens natur være foretaget efter forfatterens første version (han reviderede den i flere omgange senere). I det væsentlige kan man sige, at forkortelserne snarere har karakter af en forenkling af James' til tider noget "kringlede" prosa end en egentlig forkortelse – når man ser bort fra den lidt underlige disposition, at man udelod omkring det halve af originalens kapitel 7 og næsten hele kapitel 8.

Jeg har som vanlig gennemgået teksten efter den amerikanske original – herunder indsat de manglende 1½ kapitel i nyoversættelse. Ligeledes er tilføjet enkelte manglende afsnit og deciderede oversætterfejl er rettet, uden at nærværende udgave dog kan betragtes som en egentlig ny oversættelse af værket. Ved revisionen er benyttet den første bogudgave i *The Two Magics* (MacMillan & Company, London og New York 1898).

Kim N. Jensen

Om "Skruen strammes"

Forfatter: Henry James (1843-1916).
Første udg: *The Turn of the Screw*. Føljeton i *Colliers Weekly Magazine* 27. januar – 16. april 1898, bogudgave i *The Two Magics*, Heinemann/MacMillan, London/New York 1898.
Denne udgave baseret på: Føljeton i dagbladet *København* 11. december 1899 – 16. januar 1900. Oversætteren er ikke oplyst i bladet.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter Théodore Géricault (1791-1824): *Portrait d'Elise et Alfred Dedreux enfants* (ca. 1818).

ISBN 978-87-7628-487-9.
3. udgave, første udgave ISBN 978-87-7979-652-2 (Ølstykke 2019).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk